

34739

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MUDANYA GİRİTLİ MAHALLESİ GELENEKSEL
KONUTLARININ MİMARLIK ÖZELLİKLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Mimar Gülhan AYDOĞAN

F.B.E. Mimarlık Anabilim Dalı
Rölöve-Restorasyon Programında
Hazırlanan

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Neslihan SÖNMEZ

İSTANBUL, 1994

İÇİNDEKİLER

ÖZET

İNGİLİZCE ÖZET (SUMMARY)

GİRİŞ

I. BÖLÜM - MUDANYA İLÇESİ FİZİKSEL VE TARİHSEL VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I.1 - Coğrafi Yapısı

I.1.1 - Konumu, Sınırları, Yüzölçümü

I.1.2 - Ulaşımı

I.1.3 - Topoğrafyası

I.1.4 - İklimi

I.1.5 - Bitki Örtüsü

I.1.6 - Nüfus ve Demografik Yapısı

I.1.7 - Sosyal ve Ekonomik Yapısı

I.2 - Tarihsel Gelişimi

I.2.1 - Yazılı Tarih Öncesi Ve Sonrası Dönemi

I.2.2 - Bizans İmparatorluğu Dönemi

YÜKSEK ÖĞRETİM İTİFAKI
MUDANYA İLÇESİ

I.2.3 - Selçuklu Dönemi

I.2.4 - Osmanlı Dönemi

I.2.5 - Mudanya'nın Cumhuriyet Tarihimizdeki Önemi

I.2.6 - Mudanya İlçesi Sit Alanları

I.2.6.1 - Arkeolojik Sit Alanı

I.2.6.2 - Kentsel Sit Alanı

I.2.7 - Mudanya Merkez İlçesinin Araştırma Yapılan Alt Bölgeleri

I.2.8 - Mudanya Giritli Mahallesi'nde Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Tescil Durumu

I.3 - Mudanya Giritli Mahallesi'nin Fiziksel Çevreyi Oluşturan Mimari ve İşlevsel Veriler Ve Analizleri

I.3.1 - Yapım Sistemleri Analizi

I.3.2 - İşlevsel Analiz

I.3.2.1 - Dinsel ve Sosyal Amaçlı Yapılar

I.3.2.1.1 - Kilise

I.3.2.1.2 - Yeni Cami

I.3.2.1.3 - Mütareke Evi

I.3.2.2 - Kamu Yapıları

I.3.2.3 - Ticaret Yapıları

I.3.2.4 - Konutlar

I.3.3 - Kat Adetleri Analizi

I.3.4 - Fiziksel Çevre Analizi

I.3.4.1 - Geleneksel Konutlar

I.3.4.2 - Yeni Yapılar

I.3.4.3 - Ulaşım Alanları

I.3.4.4 - Yeşil Alanlar

I.3.4.5 - Yapılanmamış Alanlar

I.3.5 - Geleneksel Yapılarda Stürüktür Analizi

I.3.6 - Geleneksel Yapılarda Özgünlük Durumu

I.3.7 - Giritli Mahallesi'ndeki Geleneksel Ve Yeni Yapılar Üzerine Değerlendirme

II. BÖLÜM - MUDANYA-GİRİTLİ MAHALLESİ'NİN GELENEKSEL YERLEŞME DOKUSUNU OLUŞTURAN KONUTLARIN İNCELENMESİ

II.1 - Yapılanma Koşulları

II.1.1 - Geleneksel Konutlarda Sokak - Parsel -Ev İlişkisi

II.2 - Geleneksel Konutların Planlama Özellikleri

II.3 - Geleneksel Konutların Cephe Oluşum Özellikleri

II.3.1 - Cephede Simetri Eksenleri

II.3.2 - Plan ve Cephede Çıkma Düzeni

II.4 - Geleneksel Konutlarda Bazı Yapı Elemanlarının Tasarım Özellikleri Ve Malzemeleri

II.4.1 - Kapılar

II.4.2 - Pencereleer

II.4.3 - Pencere Alt Pervazları

II.4.4 - Tavanlar

II.4.5 - Kat Silmeleri

II.4.6 - Konsollar

II.4.7 - Balkon Korkulukları

II.5 - Geleneksel Konutların Yapım Sistemi Ve Kullanılan Malzemeler

III. BÖLÜM - MUDANYA İLÇESİNİN KORUMA AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SONUÇ

III.1 - Mevcut Sokak ve Mahalle Dokusunda Korumaya Yönelik Öneriler

III.2 - Tek Yapı Ölçeğinde Korumaya Yönelik Öneriler

III.3 - İncelenen Bölgede Ve İlçede Uygulanacak Yeni Yapılanmaya Yönelik Öneriler

III.4 - Sonuç

Kaynaklar

Ekler

1.Tablolar

2.Fotoğraflar

3.Örnek proje

Özgeçmiş

ÖZET

Günümüze ulaşmış bir çok eski Anadolu kentini meydana getiren, ancak sayıları giderek azalan geleneksel konutlar, mimarlık özelliklerinin yanı sıra, yaşandığı döneme ait kültürün geleceğe aktarılmasında katkıları büyüktür.

Evler, insan yaşamının sosyal, kültürel, işlevsel ve estetik göstergesidir. Türkiye üzerindeki tüm sanat eserleri milli kültürün bir parçasıdır. Bu eserlerin sahibi değil, sadece koruma sorumlusu olduğumuz bilinci, devam ettiği sürece tüm sosyo-kültürel değerlerimizi gelecek kuşaklara aktarma sorunu çözüm bulacaktır. Bu düşünceler ışığında Mudanya'da günümüze ulaşmış geleneksel kent dokusu içindeki sivil mimarlık örnekleri incelenmiş ve bölgeye yönelik koruma önerileri hazırlanmıştır.

Marmara Denizi'nin kuzeydoğusunda bulunan Mudanya, Türk ve Rum halkın bir arada yaşadığı bir kenttir. Mudanya kent yerleşimi incelendiğinde; Türk'lerin kentin iç kesimlerini, Rum'ların ise deniz ticareti ile ilgili olarak yerleşmek için Mudanya'nın kıyı kesimini tercih ettikleri görülür. Gelir düzeyi yüksek Rum tüccarların yaptırdıkları evler 2 katlı, bahçe içinde ve çok odalıdır. Gelir düzeyi orta Rum ailelerin evleri ise 2 veya 3 katlı bitişik düzende, dikdörtgen planlı ve sokağa cephelidir.

Giritli Mahallesi evleri, Rum halkın Türk kültürü ile kaynaşması sonucu her iki toplumdanda özellikler taşımaktadır. Evler, sokağa çıkma yapan cumbaları, cephe biçimlenişi, kapı, pencere, konsol gibi yapı elemanları, komşuluk ilişkileri ile birlikte, kentin korunması gerekli geleneksel dokusunu oluşturmaktadır.

Fiziksel ve tarihsel ışığında Mudanya ilçesini tanımaya yönelik bilgiler; coğrafi yapısı, iklimi, bitki örtüsü, sosyal ve ekonomik yapısı ile tarihsel gelişimi çalışmanın I.'ci bölümünü oluşturmaktadır.

I.'ci bölümde, ayrıca Mudanya'nın tanınmasında önemli yeri olan Mütareke Evi ve dinsel amaçlı yapılar incelenmiş fiziksel çevreyi oluşturan, kamu ve ticaret yapıları ile ulaşım alanları, yeşil alanlar ve yapılanmamış alanlar hakkında bilgi verilmiştir. Bölgede yapı yoğunluğunu oluşturan konutlardan geleneksel olanlar ve yeni yapılar hakkında genel bilgi verilmiştir.

II. bölümde, Giritli Mahallesi geleneksel konutlarının parsel ve sokak ilişkisi incelenmiştir. Mahalleyi oluşturan Fevzi Paşa ve 12 Eylül caddeleri ile Akıncı Abidin Bey, Şükrü Çavuş, Ali Fuat, Çardaklı Kahve, Çınarlı Kahve, Harmanlar ve Geniş sokakta bulunan 352 adet geleneksel yapıdan korunması gerekli 106 geleneksel konutun plan oluşumları ve cephe biçimlenme özellikleri araştırılmıştır. Ayrıca geleneksel konutların yapı sistemleri ve kapı, pencere, pencere alt pervazı, tavan, kat silmesi, konsol gibi birim elemanları sınıflandırılarak tablolar ile sunulmuştur.

III. bölümde ise Giritli Mahallesi'nde özgünlüğünü koruyan yapıların yoğun olduğu Fevzi Paşa caddesi örnek çalışma alanı olarak seçilerek mevcut durum tespitleri yapılmıştır. Bölgede yapılan analiz verileri doğrultusunda örnek çalışma alanı üzerine koruma projesi hazırlanmıştır. Bu çalışma doğrultusunda bölgeye yönelik genel koruma önerileri ve yeni yapı yapma ilkeleri belirlenmiştir.

SUMMARY

Conventional houses constituting a lot of old Anatolian cities having reached at today, but the number of which are day by day decreasing make a great contribution to convey the cultural life in that time to the future in conjunction with architectural properties.

The houses are social, cultural, functional and esthetic indicator of human life. All art works within Turkish territory are a part of national culture. During the period on which an idea was kept that we are not owner of these works but we are only responsible for protection, the question to convey whole socio-cultural values to future generations will be solved. Under the light of these ideas, civil architectural samples within the frame of conventional city reaching at today in Mudanya were examined and some area protection proposals are prepared.

Mudanya taking place at the Northeast of Marmara sea is a city on which Turkish and Greek people commonly lived. It will be seen that upon inspecting Mudanya province settling, Turkish people preferred staying in the interior quarters and Greek people seaside sections in order to be enabled to make sea trading. Houses made them built by rich Greek tradesmen were double floor, surrounded by a garden and with multirooms. As for the houses of middle class Greek people they were double or triple floor in contigious design, rectangular planned and street frontal.

The houses at the Giritli Quarter have a common features of two societies resulted in becoming close cultures of Greek people and Turkish people. The houses and some building elements such as bay windows outputting to street, front face formation, door, window, console along with neighboring relations are of conventional structure that necessary be put under protection.

Under the light of physical and historical data, the information for realizing the Mudanya town, its geographic structure, season, vegetation cover, social and economic structure and historical development are constituting the Chapter I of this research.

In the Chapter I, the Truce House having a great importance in realizing the Mudanya city and the religious purpose buildings were researched, and some

informations regarding with public and commercial buildings and arrival fields, green fields and intact fields were released. A general information are given on the houses both conventional houses forming a building density in this area and houses built by the use of our contemporary technology.

In the Chapter II, it was made a research on the relation between parcel and street of Giritli Quarter conventional houses. A research was carried out for planning formation and frontal face formation features of 106 houses having been considered that be necessary put under protection from total 352 conventional buildings locating at Fevzi Paşa and 12 Eylül Streets and Akıncı Abidin Bey, Şükrü Çavuş, Ali Fuat, Çardaklı Kahve, Çınarlı Kahve, Harmanlar and Geniş Streets constituting this quarter. In addition, the construction systems of conventional houses and building elements such as door, windows below casing, ceiling decoration, floor blockage, consol were strictly classified and submitted in Tables thereof.

In the Chapter III, Fevzi Paşa Street at which originality protected houses were highly gathered was selected as research area and at the first instance, dominant existing conditions were recorded. Under the initiating data held on the area, a specific protection proposals were issued. And from this point of view, the fact that what general protection proposals be and what principles in constructing new buildings set forth were approved.

GİRİŞ

İnsan yaşamının sosyal, toplumsal, dini ve tüm kültürel verileri doğrultusunda biçimlenen yapılar, anıtlar, çarşılar, meydanlar, cumbalı evlerin oluşturduğu tipik mahalleler ve sokak silüetleri, kentleri oluşturan en önemli değerlerdir.

Tarihsel süreç içinde, Anadolu'da çeşitli kültürleri temsil eden bir çok kent kurulmuştur. Birçoğu üstüste kurulmuş veya terkedildiğinden işlevini yitirmiş kentlerin fiziksel yapısı hakkında bugüne kadar edinilen bilgiler yeterli düzeyde değildir.

I.Ö.VII.y.y.'da Yunanistan'dan gelen kavimlerden sonra Kuzeybatı Marmara'da Rum kökenli kültürün varlığı bilinmektedir (Yurt Ans.,1982:1667). İlk yerleşimlerden itibaren Mudanya, Bithynia Krallığı ve sonrasında Roma, Bizans, Osmanlı dönemlerinde sürekli kullanılan bir liman kenti olmuştur..

Günümüzde bölgede halen yaşayan Rum'ların varlığı, tarih boyunca bölgede hep Türk - Rum birlikteliği olduğunun kanıtıdır. Bölgede XVII. ve XVIII.y.y.'a tarihlenen ve Türk evinin en gelişmiş örnekleri kabul edilen tepe pencereli (7 adet) evlerin bulunmasına karşın, bu yüzyıllara tarihlenen Rum evlerinin bulunmayışının açıklaması; Rum'ların yaşadığı bölgenin XVIII.y.y.'da geçirdiği çok büyük bir yangınla tümüyle yanmış olmasıdır(Türk Ans.,1976:420).

1922'de Mütareke'nin Mudanya'da imzalanması, ilçenin tarihi ve turistik önemini oldukça arttırmıştır. Bu çalışmaya dini, sosyal ve kültürel olguları farklı olan bir başka kültürün ürünü olan evlerin, Türk kültürü etkisi ile biçimlenmesinin incelenmesi amacıyla başlanmıştır. Mudanya kentinin bu çalışmaya örnek olarak seçilmesinin en önemli nedeni, bugüne kadar geleneksel Anadolu kentleri ve evleri konusunda yapılan araştırma ve yayınlarda hakkında hiç bir bilgiye rastlanamamış olmasıdır.

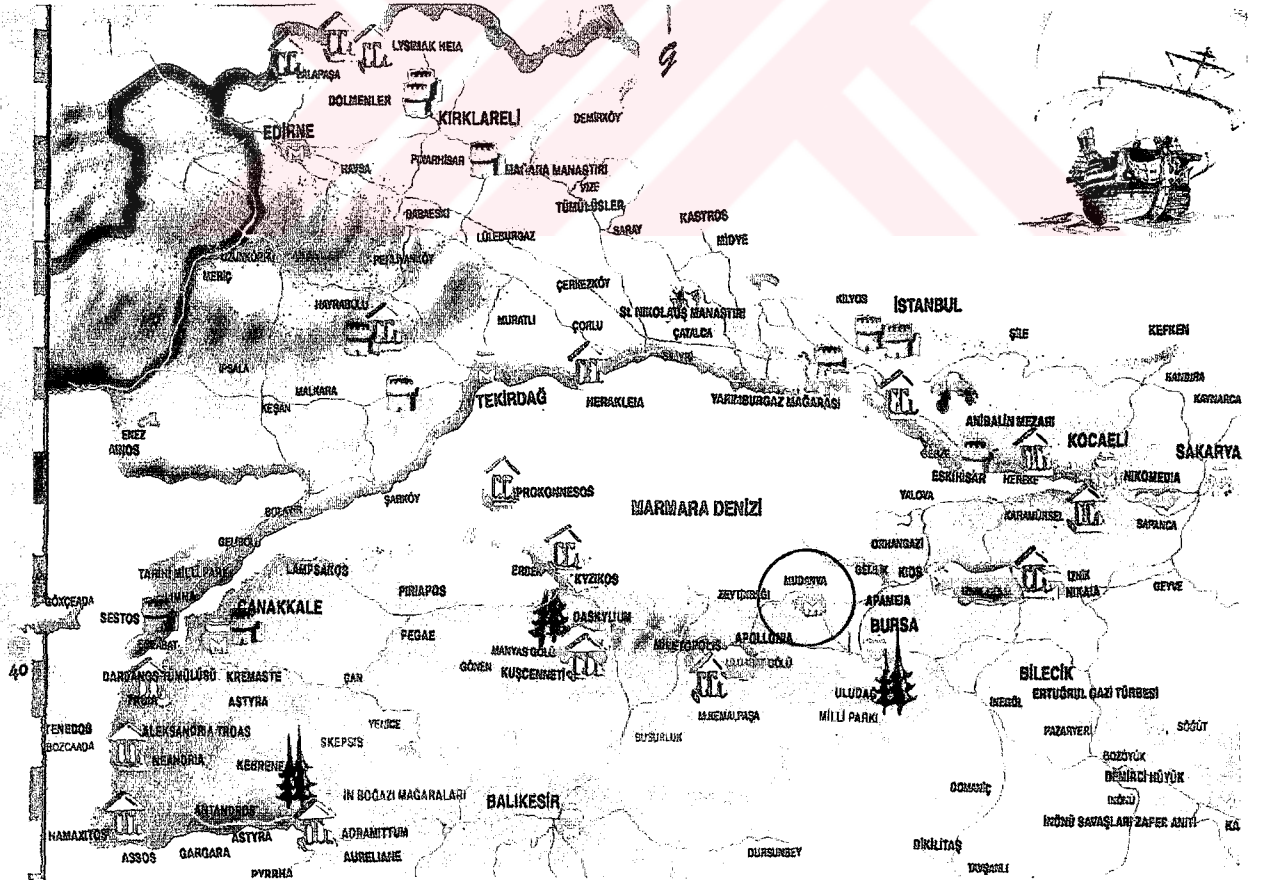
Mudanya şehir planı incelendiğinde; bölgede iki farklı kent dokusunun varlığı gözlenir. Birincisi; dar ve düzgün geometri olmayan sokaklardan oluşan, iç kesimdeki Türk Mahalleleri'dir. İkincisi; kıyı şeridine paralel caddelerle bunları dik kesen sokaklardan meydana gelen Rum Mahalle'leridir. Mütareke, Karafatma ve Halit Paşa bilinen en eski Rum Mahalle'leridir. Bu mahalleleri kapsayan Rum evlerinin bulunduğu bölgenin genel adı ise Giritli Mahallesi'dir.

Çalışmanın içeriği ise, Anadolu kentlerinden biri olan Mudanya'da Türk kültürü içinde oluşmuş gayrimüslim (Rum) evlerinin tanıtılması ve bu evlerin Türk Evi'nin genel özellikleri ile karşılaştırılmasıdır. Bu çalışma Mudanya'da kentsel sit alanı içinde kalan Giritli Mahallesi konut bölgesini kapsamaktadır. Ayrıntılı saha çalışmaları neticesinde geleneksel konutlar, birim eleman özellikleri ve planlama ilkeleri sayısal analiz ve tablolar ile örneklendirilmiştir. İncelenen fiziksel çevre kapsamında bölgeye yönelik koruma önerileri ve yeni yapı yapma ilkeleri belirlenmiştir.

Resim No: 1 Giri Mahallesi girişi

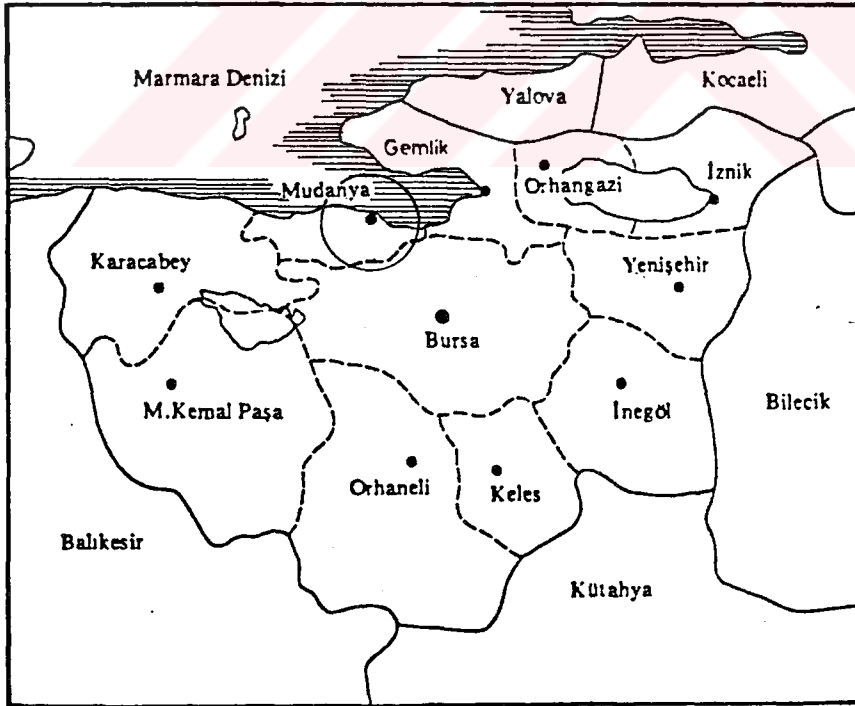
Harita: 1 Mudanya'nın konumu

I. BÖLÜM - MUDANYA İLÇESİ FİZİKSEL VE TARİHSEL VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

I.1 - COĞRAFİ YAPISI

I.1.1 - Konumu, Sınırları, Yüzölçümü

Mudanya, Marmara Bölgesinin Güney Marmara Bölümünde Bursa İli'ne bağlı bir ilçedir. İlçe 28-29 derece doğu meridyenleri ile 40-41 derece Kuzey paralelleri arasında yer alır. Komşuları; doğuda Gemlik ilçesi, güneyde Bursa merkez ilçe, batıda Karacabey ve kuzeyde Marmara Denizi'nin uzantısı olan Gemlik Körfezi'dir. Güney sınırını aynı zamanda Marmara Bölgesi'nin önemli akarsularından biri olan Nilüfer Çayı belirler. Yüzölçümü 346 Km²'dir. Merkez bucağından başka Zeytinbağı (Tirilye) adlı bir bucağı ve bunlara bağlı 36 Köyü vardır (Yurt Ans.,1982:2404). Yükseltisi deniz seviyesine göre ortalama 10 m.'dir. İlçe Marmara Denizi ile Kıran tepesi arasında dar bir kıyı düzlüğünde kurulmuştur.

Harita :2 - Mudanya'nın konumu ve sınırları

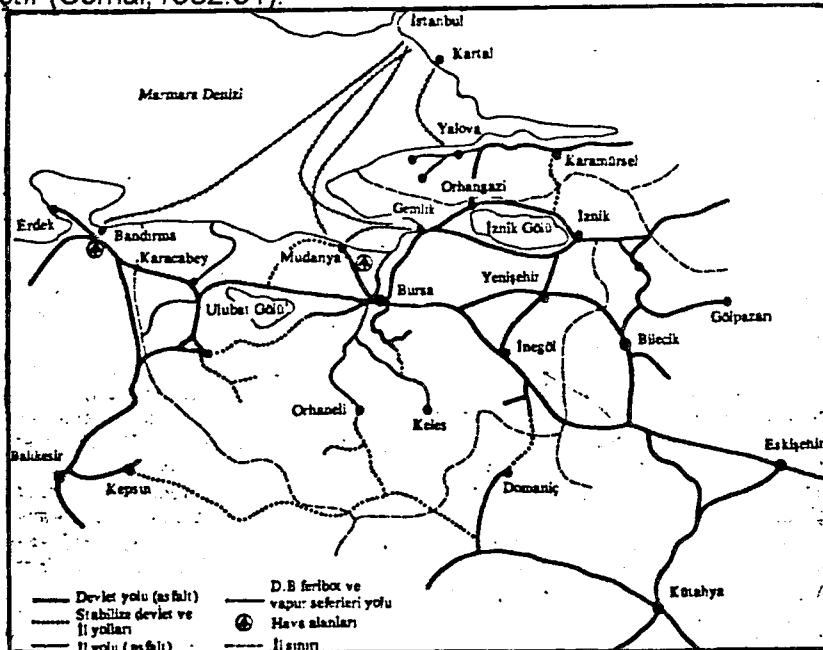
I.1.2 - Ulaşım

Mudanya'nın 15200 m. denizden yararlanılan kıyı şeridi bulunmaktadır. Sayfiye yerleşmeleri için uygun arazilerin varlığı ve İstanbul ile Bursa'dan kolay ulaşılabilirlik, bölgenin tercih edilme sebebidir (Elitoğ,1984:18). Günümüzde Mudanya'ya ulaşım kara ve denizyolu ile yapılmaktadır.

Karayolu: Bursa-Mudanya karayolu, 1962'de organize sanayi bölgesinin kurulmasından sonra çeşitli üretim sektörleri için gerekli olan hammadde ve aramaların taşınması, işlenmiş malların kara ya da denizyolu ile il dışı pazarlara gönderilmesi açısından önem kazanmıştır (İslam Ans.,1970:1718). Mudanya'yı Bursa'ya bağlayan bu yol 4 şeritli ve 31 km. uzunluğundadır. Gemlikten ulaşım Bursa üzerinden olabileceği gibi, Kurşunlu köyü içinden geçen sahil yolu ile de yapılabilir.

Denizyolu: İç ve Batı Anadolu'yu, Avrupa'ya bağlayan en kısa deniz yolu bağlantısı Mudanya-İstanbul arasında olmasından dolayı, Mudanya önemli bir liman kenti durumundadır. Denizyollarının haftanın belli günlerinde İstanbul-Mudanya-Avşa ve İstanbul-Mudanya-Marmara Adası arasında çalışan yolcu gemileri yazın gelen yerli ve yabancı turistin tercih ettikleri ulaşım araçlarıdır.

Demiryolu: Bursa-Mudanya arasında 1892 yılında işletmeye açılmış olan 41 km.'lik demiryolu hattının Anadolu'ya uzantısı yapılamayınca, Devlet Demir Yolları Bursa-Mudanya hattını özelleştirmiştir. Ancak zamanla kar sağlamadığı anlaşılan bu hat 1953 'de kaldırılmıştır (Cemal,1932:91).

Harita :3 - Mudanya'ya ulaşım yolları

I.1.3 - Topoğrafyası

Mudanya İlçesinin toprakları, vadilerle yarılmış dağlık, tepelik bir arazidir. Mudanya tepeleri adı verilen, yükseklikleri 400-500 m. civarında olan bu sırtlar, güneyindeki Bursa ovasını, Marmara kıyılarından ayırır. İlçenin en yüksek noktası olan Kıran tepesi (577 m.) Tirilye'nin güneyindedir (Yeni Hayat, 1975:2404). Bölgenin yükseltisi kuzeydoğudan güneybatıya yavaş yavaş alçalır. Sıradağların alçalma ve yükselmeleriyle ilgili olarak kıyılarda oluşan girinti çıkıntılar kimi yerde çok dar bir alan iken, kimi yerlerde 1 km.'ye varan genişliğe ulaşır (Elitoğ,1984:17). Kıyı şeridinin dar oluşu nedeniyle Mudanya'nın içinden denize girmek tercih edilmemektedir. Kıyının genişlediği ve denize girmenin elverişli olduğu, doğu (Güzelyalı) ve batı (Kumyaka) kesimlerde yazlık yerleşmeler daha sık yoğunlaşmıştır. Buralarda bulunan zeytinliklerin ise her geçen gün yazlık yerleşimler kurmak amacıyla yok edildiği görülmektedir. Kıyı şeritlerini özel mülkiyetleri olarak çevreleyen yazlık siteler, kıyı yağmalanmasında en büyük etkindir. Zeytinlikler kısa sürede yapı gruplarına dönüşmekte, kıyı şeridinde sıra halinde yapılan yüksek bloklar, arka kesimdeki kent ile deniz arasına çekilen duvar görünümü oluşturmaktadır. Kıyı şeridinin algılanmasını engelleyen bu hızlı ve çirkin yapılaşmanın ivedi olarak kontrol altına alınması gereklidir.

I.1.4 - İklimi

Bölge iklim bakımından Akdeniz iklimiyle Karadeniz iklimi arasında bir geçiş gösterir. Kışlar ılık ve yağışlı, yazlar sıcak ve kuraktır. Kuzeyden gelen rüzgarların etkisiyle yazlar Ege'den daha serin, kışlar ise daha şiddetli geçer. Yılın hiçbir ayında termometre 0 C altında uzun süre kalmaz. Mudanya'da yıllık ortalama sıcaklık 16,7 C olup en soğuk ay Şubat (ort.5 C), en sıcak ay Ağustos (ort.20 C) 'dur. Bölgede en etkili olan rüzgarlar poyraz ve yıldızdır (Elitoğ,1984:20). Deniz suyu sıcaklığı 12-23 C olan Mayıs - Ekim ayları ise Mudanya'da deniz mevsimidir.

I.1.5 - Bitki Örtüsü

Mudanya'nın bitki örtüsü Akdeniz bölgesi bitki örtüsü ile benzerlik gösterir. Kıyı boyunca gözükken makiler 200-250 m. yüksekliğe kadar çıkar. Tepelerde ise meşe, kocayemiş ve kayın ağaçları vardır. İlçe topraklarında en geniş yeri zeytinlikle kaplar. Zeytinlikler deniz kıyısına 0-15 km arasında yer alır. Üretilen zeytinler iyi cins sofralık zeytin olup, yıllık üretim 15.000 tondur (Elitoğ,1984:25). Önceleri bölge ekonomisinde önemli bir

yer teşkil etmiş olan bağlar Rum'ların mübadele sonrasında Yunanistan'a gitmeleri ile önemli oranda azalmıştır. Bölgedeki toprak üst örtüsünün dağılımı ise şöyledir :

Tablo :1 - Mudanya'da toprak üst örtüsünün dağılımı (Özgüç,1984:44).

I.1.6 - Nüfus ve Demografik Yapısı

I.Murat döneminde Hüdavendigâr Vilayeti, Bursa sancağına bağlı olan Mudanya'da 1831-1902 yılları arasında yapılan nüfus sayımı sonuçlarına göre gayrimüslimler (Rum halk) müslümanlara göre daha kalabalık olarak bulunmaktaydı (Özdeğer,1941:21).

Tablo :2 - Hüdavendigâr Vilayet Salnamesine göre Bursa sancağı Mudanya kazasında 1831 - 1902 yılları arasındaki yerli ve yabancı nüfus.

YIL	RUM		ERMENİ	TOPLAM
	İSLAM	ORTODOKS	GREGORYAN	
1831	1496	-	-	1.496
1870	1.604	2.699	-	4.303
1875	3.476	3.602	-	7.078
1893	5.151	12.244	-	17.395
1902	4.861	13.329	3	18.193

Mudanya ve çevresindeki Rum kültürünün kökeni; İ.Ö.VII.y.y.'da Yunanistan'dan gelen kavimlerin bölgede Bithynia Krallığını kurmasına kadar uzanmaktadır (Yurt Ans.,1671). Bölgede Rum olarak bilinen halk, 1930'da yapılan mübadelede Yunanistan'ın Girit adası ve Mora yarımadasından gelen ve orada Türk'lerle evlenerek Türk - Rum karışımı haline

gelen aileler oldukları görülür. Mudanya'ya yerleşmiş Rum halkın yaşlılardan oluşan az bir bölümü Türklüğü kabul etmeyip, kendi uyruk ve dini inançlarına devam etmektedir. Yunanistan'da yaşadıkları süre içinde ticaretle uğraşan Rum nüfusun Mudanya'yı tercih etmeleri, ilçenin Marmara Denizi'nin güneyindeki ticaret limanı oluşu ile ilişkilidir. Günümüzde Mudanya'da sayısı çok az olan Rum halkın çoğunluğu Mütareke Evi'nin batısında Giritli Mahallesi'nde yaşamaktadır.

1902 tarihinde Mudanya'da 18.193 olarak belirlenen nüfusun 1970'lerde 25.744 olduğu görülür. Bu rakamlardan da anlaşılacağı gibi geçen 70 yıl sürede bölge nüfusunda çok az artış olmuştur. Buna karşın 1975 yılından sonra hızlı nüfus artışı dikkati çekmektedir. En çok nüfus artışı ise 1985-1990 yılları arasında, 5 senede 10.000 artış olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar son yıllarda Mudanya'ya yapılan göçün ifadesidir.

Marmara bölgesinde denize girilebilen son birkaç yerden biri olması, İstanbul ve Bursa'dan kolay ulaşılabilirliği gibi nedenlerle tercih edilen Mudanya'da nüfusun, yaz aylarında sayfiye amaçlı gelen yazlıkçılar ile birlikte 60.000'lere ulaştığı görülür.

Mudanya ilçe ve merkez ilçesinin 1970'den 1990 yılı genel nüfus sayımına kadar geçen süre içerisindeki nüfus gelişimi aşağıda gösterilmiştir (Bursa İli Nüfus Sayımları, 1990:71).

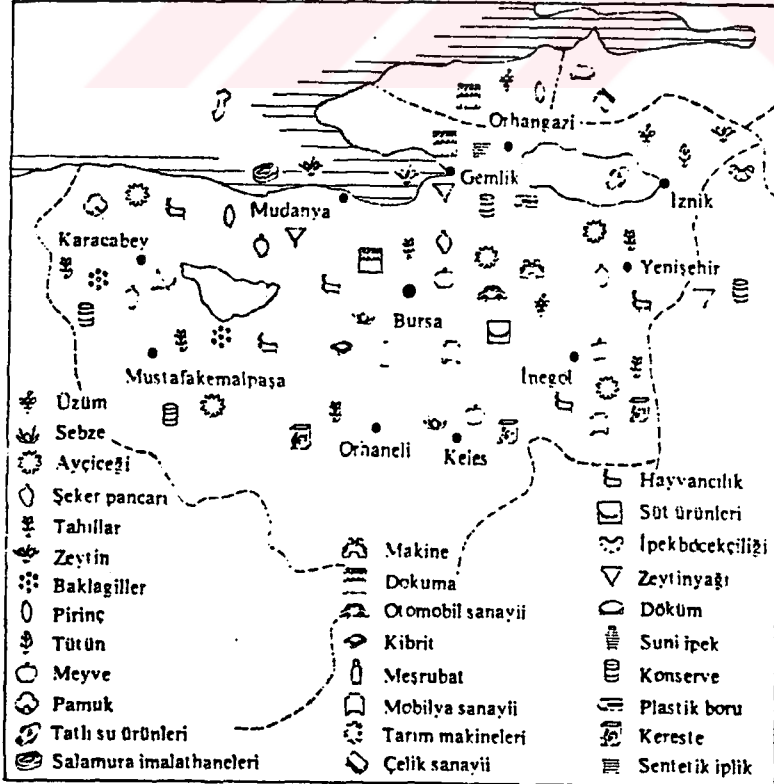
Yıl	Merkez İlçe	İlçe Toplamı
1970	7.814	25.744
1975	8.279	28.386
1980	10.606	31.029
1985	12.152	35.144
1990	17.200	44.288

1.1.7 - Sosyal ve Ekonomik Yapısı

Çalışabilen nüfusun % 90'ının çiftçilikle uğraştığı Mudanya ilçesinde tarım çok önemli yer tutar. İlçe yüzölçümünün % 37 (128 km2.) sini ekilebilen alanlar, % 23 (80 km2.)'ünü zeytinlik ve bağlar oluşturmaktadır (Özgüç,1984:45). İlçenin en önemli gelir kaynağı zeytindir. Zeytin ağaçları Marmara kıyılarında batıda Tirilye'ye kadar sık bir şekilde devam

eder. Mudanya, Bursa ve çevre illerin sayfiye yerleşmesi olduğundan hızlı yapılaşma sonucu kıyı bölgesi tümüyle yazlık konutlarla dolmuştur. Bu yapılaşma Bursa - Mudanya karayolu çevresindeki zeytinliklere doğru bütün hızıyla devam etmektedir. Zeytinliklerin her geçen gün azaldığı, yerlerine yeni yüksek apartmanlar yapıldığı gözlenmektedir. Bölgede yaz aylarında yapılan balıkçılığın yanısıra geçmişte bağcılık ve ipek böcekçiliğinin de çok miktarda yapıldığı bilinmektedir (İslam Ans.,1970:1672).

Bağcılık ile uğraşan Rum'ların 1930'da yapılan mübadele sonrasında Yunanistan'a gitmesi ile bu ekonomik faaliyet azalmış, zeytin ve tarım ürünlerinin üretiminde (buğday, arpa, mısır, baklagiller, şekerpancarı ve ayçiçeği gibi) artış başlamıştır (İslam Ans.,1991,810) Ancak; günümüzde zeytinliklerin ve tarım arazilerinin hızlı yapılaşma sonucu sürekli ve kısa sürede yok olmaları bölgenin sosyal ve ekonomik yapısını kötü yönde etkileyecektir. Üretilen zeytini ile ünlü olan Mudanya kısa zaman sonra zeytini ithal etmek durumunda bile kalabilir. Tarım arazilerinin azalması ile birlikte, bölgede yaşayan nüfusun geçimini sağlamak için yeni iş kolları araması bölgede hızlı sanayileşmeye neden olacaktır. Sanayileşme bölgedeki nüfus artışını, dolayısıyla konut ihtiyacını ortaya çıkartacak ve bu ihtiyacı karşılamak için yeni konut bölgelerinin oluşturulması yanısıra, eski evlerin bulunduğu bölgelerdeki boş arazilerde yeni yapılanma sıklaşacaktır. Bu durum Mudanya'daki doğa ve kültür varlıklarının kısa sürede tahribatını hatta yok olmalarını kolaylaştıracaktır. Bütün bunların önlenmesi için yeni konut bölgelerinin oluşmasında ciddi denetim ve sınırlamalar getirilmelidir.

Harita: 4 Mudanya ve çevresinin sosyo-ekonomik durumu

Mudanya, çeşitli sanayi ürünlerinin yanısıra, çimento, krom, porselen hammaddesiyle çeşitli meyve ve sebzelerin dışatım iskelesi olarak da kullanılmaktadır. Liman kapasitesinin önemli bir bölümü Türkiye Petrolleri A.O.'nın yurtiçi rafinerilerinden getirttiği petrolün boşaltılması işlemine ayrılmıştır (İslam Ans.,1970:1719). Mudanya, Bursa Organize Sanayi Bölgesi'ne en yakın liman olması nedeniyle aynı zamanda bir dışalım limanı görevini de yüklenmiştir. İlçe sınırları içinde yer alan Oyak-Renault otomobil fabrikası ve Siemens elektrikli aletler fabrikasının Avrupa kaynaklı parçaları da bu limana gelmektedir (İslam Ans.,1970:1719).

Bölgede kurulan ilk anonim şirket "Osmanlı Anonim Seyr-i Sefain " dir. 1910 yılında padişah iradesiyle kurulan bu şirket Mudanya-İstanbul arasında deniz taşımacılığı yapmıştır. Ancak, şirket beklenen randımanı vermediğinden kapatılmıştır(İslam Ans.,1970:1649).

Resim No: 2 Mudanya Merkez İlçesinin havadan görünüşü

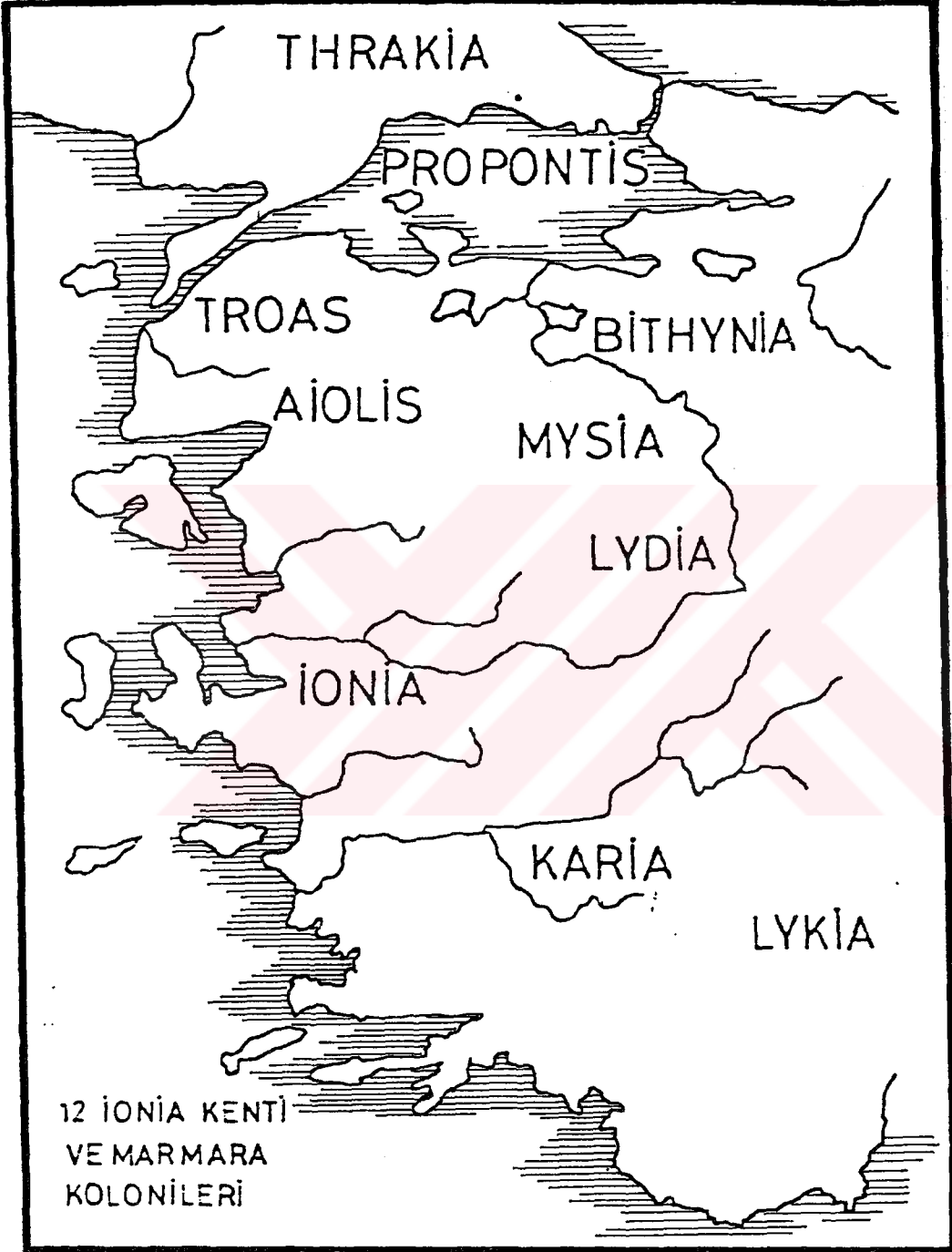
I.2 - TARİHSEL GELİŞİMİ

I.2.1 - Yazılı Tarih Öncesi Ve Sonrası Dönemi

I.Ö.XIV.y.y. öncesinden Bitinler'in gelişine kadar adı "**Askania**" olan ve Iznik'e kadar uzanan bölgede yerleşimin olduğu bilinmektedir (Yurt Ans.,1982:1671). Trakya göçleri sırasında I.Ö.XII.y.y. dolaylarında Tinler'in geldiği bilinen yörede asıl yerleşim, I.Ö.VII. y.y.'da Yunanistan'dan gelen Bitinler'ce gerçekleştirilmiştir (Bkz.Harita:5). Bithynia Krallığı zamanında "**Mirlea**" adı verilen kasabanın ilk kurulduğu yer bugünkü merkezin 1 km kadar daha doğusundadır . Bithynia Krallığı kuzeybatı Anadolu'da, Marmara Denizi ile Karadeniz arasında bulunan bölgede yer almıştır. Makedonya Kralı V. Filip tarafından yakılıp yıkılan kent, Bithynia Kralı Prusias tarafından yeniden kurulmuş ve kente karısının isminden esinlenerek "**Apemeia**" adı konmuştur. **Apemeia(Mudanya)**, Kios(Gemlik), Nikaia(Iznik), Prusia(Bursa), Nikomedia(Izmit), Kalkhedon (Kadıköy), Cphysopolis(Üsküdar) ve Heraklia(Ereğli) Bithnia'nın en zengin şehirleri id (Doğantan,1940:18). Bithynia I.Ö.VI.yy'da Lidya Krallığının egemenliği altına girdiler. I.Ö.546'da Lidya Kralı Kroisos Pers'lere yenilince, yöreye bu kez de Persler egemen oldu. I.Ö.335'e kadar süren Pers egemenliği döneminde Bitinyalılar kendi seçtikleri beylerin yönetiminde yaşadılar. Ancak bu beylikler, merkezi Karacabey'in kuzeyinde Daskyleon'daki Pers Satraplığı'na bağlıydı. I.Ö.75-74'te son bağımsız Bitinya Kralı Nikomedes'in ülkesini Roma İmparatorluğu'na bağışlamasından sonra, Bitinya Roma'nın egemenliğine geçmiştir (Yurt Ans.,1982:1668).

I.2.2 - Bizans Dönemi

Bithynia Kralının Roma egemenliğini tanınması ile bölge Roma eyaleti haline gelmiştir. Roma döneminde önem kazanan 12 şehir bulunmaktadır(Özgüç,1984:18). Bunlar: Nikomedia (Izmit), Nikaia (Iznik), Khalkedon (Kadıköy), Kios (Gemlik), **Apemeia (Mudanya)**, Caesareia-Germanica-Helgas (Tirilye ve çevresi), Prusia (Bursa), Prustas Hypium (Üsküp), Bithynion (Bolu), Iuliopolis (Nallıhan), Daskyleion (Eşkil), Diospolis (Akçaşehir)'dir. Roma egemenliği altında bulunan Apameia, imparatorluğun ikiye bölünmesinden sonra, Bizans topraklarında kalmıştır.

Harita: 5. İonia Kenti Ve Marmara Kolonileri (M.Ö. 2000)

I.2.3 - Selçuklu Dönemi

1081-1097 yılları arasında Anadolu Selçuklu'larının Bursa ve çevresini ele geçirmesine rağmen bu durum uzun sürmemiş ve 1097'den sonra bölge yeniden Bizans egemenliği altına girmiştir . 1204-1261 yılları arasında Anadolu'ya yapılan Haçlı seferleri sonrasında Latin'lerin eline geçmiştir . İstanbul'da kurulan Latin Hükümeti sınırları içinde kalan kasabaya bu kez de "**MONTANYA**" (**Montagna**) adı verilmiştir (Yurt Ans.,1982:1671) Şimdiki Mudanya adının Montanya'dan geldiği sanılmaktadır.

I.2.4 - Osmanlı Dönemi

1299'da Osmanlı Beyliği'ni kuran Osman Gazi bu tarihten sonra Bursa ve çevresini egemenliğine katmaya başlamıştır.

Mudanya, Osmanlı Beyliği'ne Osman Gazi oğlu Orhan Bey zamanında 1321'de Bursa ile birlikte alınarak katılmıştır. İlçe, sonraki yüzyıllarda Hüdavendigar Vilayeti sınırları içinde yer almıştır (Faroqhi,1993:141).

Ankara savaşında Timurlenk'e yenilip esir düşen Yıldırım Beyazıt, en büyük oğlu Emir Süleyman ve sadık adamlarıyla büyük bir kabile halinde Bursa'ya sığınmış, Tatar süvarilerin takiplerinden kurtulmak üzere Mudanya Rum'larından yüksek bedelle kiraladığı yelkenli gemilerle Bizans'a kaçabilmiştir .

Mudanya, Osmanlı İmparatorluğu zamanında Bursa ve çevresinin dışsatım iskelesi olarak önem görmüştür. Dışsatım limanı olarak Gemlik'ten önde gelmiş olmasının nedeni kasabayı Bursa'ya bağlayan karayolundan başka bir de demiryolunun bulunmasıdır.

Limandan sağlanan vergi gelirlerinin dışında, Mudanya Bursa'da Sultan I. Murat Hüdavendigar tarafından kurulan imarete bağlı idi. I. Murat'ın vakfı dışında en az iki vakfın da liman yakınında dükkan ve depoları vardı; gelirlerinin bir kısmını bu yapıların toplam yıllık kirası olan 8.000 akçe teşkil ederdi (Faroqhi,1976:142). XVII. y.y.da Mudanya iskelesi yakınlarında,**Yeni Han Çarşısı** diye bilinen bir dükkan topluluğu bulunmaktaydı ancak günümüze ulaşan hiç bir örnek kalmamıştır (Evliya Çelebi,1897:358).

Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Mudanya ile ilgili şunları yazmıştır: "... Bir liman kasabasıdır. Gelip geçen gemiler için emin bir limandır. Çünkü Mudanya İstanbul Haliçinin güneyinde bir bucakta olduğundan yedi rüzgara karşı maruzdur. Ama kuzey rüzgarlarına

karşı o kadar emin değildir. İskele başında gümrükhanesi vardır. Gelen ve giden gemilerden, karadan gelen tüccarlardan öşr-ü Sultani (onda bir) alınır. On yük akçe vergi ödeyen bir iltizam emanetidir. Şehir deniz kıyısında geniş bir alana kurulmuş olup, kalesi alçak ve kapalı yerde taş bir binadır. 721 tarihinde Orhan Gazi Şeyhzadeliği sırasında babası Osman Gazi'nin izni ile bu kaleyi fethetmiş ve bir daha küftarın eline geçmesin diye yer yer yıktırmıştır. Fakat kolayca tamiri mümkündür. Şehir Anadolu eyaletlerinde Gazi Hüdevendigâr sancağının voyvodalıdır. Yüz elli akçelik kazadır. Kadılığı her sene iki bin kuruş getirir. Bazı kere de Bursa mollasına paşmaklık olarak verilir. Güzel kazadır. Üç cami, yedi mihrap mescidi, üç hanı, bir hamamı, iki çocuk mektebi, ikiyüz kadar dükkanı vardır. Halkı Rum'dur. Su ve havasının güzelliğinden Rum güzelleri çoktur. İnciri, üzümü, şırası meşhurdur. Hele sirkesi bütün dünyaya dağıldığından bu şehre (Dar-ül Hall) derler..)(Evlıya Çelebi,1987:359).

1.2.5 - Mudanya'nın Cumhuriyet Tarihimizdeki Önemi

Milli mücadele sırasında Temmuz 1920 ile 1922 yılları arasında 2 sene Yunan işgali altında kalan Mudanya, asıl tarihi değer ve önemini kurtuluş savaşı sonunda kazanmış ve Türk bağımsızlık tarihinin dönüm noktası olan **"Mütareke Antlaşması"** burada imzalanmıştır.

I. Dünya savaşı arkasından, Sevr antlaşmasının Osmanlı Devletine imzalatılması sonrasında, Türk Milletinin artık milli mücadeleye başlayacağını ve kendi devletini kuracağını göstermek için, 23 Nisan 1920'de Ankara'da Büyük Millet Meclisi kuruldu. Meclis kurulduktan sonra Adana, Maraş ve Urfa başta olmak üzere bir çok yerde kazanılan zaferler üzerine Türk milletinin yeniden toparlandığını gören Avrupa devletlerinin isteği üzerine Mütareke yapılması ön görüldü. Mütareke 11 Ekim 1922 günü yapılan görüşmeler sonunda, Mudanya'da imzalandı. Görüşmelere, Türk Heyeti'ne başkanlık eden Garp cephesi Komutanı İsmet Paşa, Kurmay Başkanı Asım Gündüz ve hareket şubesi Müdürü Tefik Bıyıklıoğlu katıldı. Böylece Mudanya Mütarekesi Kurtuluş Savaşı'nın ilk zafer belgesi olmuştur.

Mütareke'nin imzalandığı bina bugün bir müze haline getirilmiştir. Deniz kenarında bulunan bu yapıdaki müzakere, çalışma, istirahat ve imza odaları tümüyle 1922'deki şekli ile korunmaktadır. Mütareke günlerinde İstanbul ve Ankara'da çıkan gazetelerin mütarekeden bahseden sayıları ve o günü ait fotoğrafları çerçevelenmiş halde duvarlarda asılıdır.

I.2.6 - Mudanya İlçesi Sit Alanları

I.2.6.1 - Arkeolojik Sit Alanı

Myrleia antik kent merkezinin bugünkü Mudanya'nın 1-2 km. doğusunda kurulduğu yapılan inceleme ve buluntularla tesbit edilmiştir. Bursa K.T.V.Koruma Kurulu'nun 19.12.1991 gün ve 2570 sayılı görevlendirmesi ile arkeolog gurubunun bölgede yaptığı tesbitlerden Myrleia Kent Akropolü'nün yerleşime hakim en yüksek tepede kurulduğu belirlenmiştir.

Bursa K.T.V.K.Kurulu arkeolog Erdal Korkmaz'ın 24.12.1991 tarihli raporunda "Siemens Ve Petrol Ofisi" tesislerinin yer aldığı alanın güneyinde mevcut karayolunun Mudanya'ya girişte sol tarafında Bithynia bölgesinin önemli kentlerinden biri olan Myrleia kentinin bulunduğu belirtilmektedir. Tesbit çalışmaları sırasında; yerleşime hakim en yüksek tepede bulunan Akropol'de yoğun boyalı - boyasız seramik, yapı kalıntısı izleri ve surlara ait olduğu düşünülen iri blok kesme taşlara rastlanmıştır. tesbit çalışmalarını yapan teknik ekip, seramik kaplara ait parçaların Hellenistik, Roma ve Bizans yerleşimlerinin olduğunu belirlemeye yarayan ince işçilik sergilediklerini belirtmektedir. Ayrıca antik Myrleia kentinin olması gereken limanı ve liman çevresi yerleşiminin sanayi yapıları (Siemens, Petrol Ofisi vs.) ve konutlar altında kalmış olması olasılığının yüksek olduğu sanılmaktadır (Bursa K:T:V:K:K:'nun Bursa İli Mudanya İlçesi Myrleia (Apemeia) antik kenti sit alanı sınırlarını tespiti hakkındaki 19.12.1991/2570 tarih ve sayılı raporu).

Denize hakim tepeler üzerinde kurulmuş Myrleia antik kentinin artık günümüzde yüksek apartmanlarla yanyana bulunduğu gerçeği ise çok üzücüdür.

Antik kentin bulunduğu yamaçların deniz manzarasına hakim oluşuyla yapılanmanın daha da genişleyeceği düşünülmektedir. Ayrıca kentin yayılma alanlarının konutlardan arta kalan kısmında zeytin tarımı yapılmaktadır.

İlk kuruluş ve gelişme dönemlerinin belgeler ile henüz açıklanmamış ve antik dönemdeki yerleşim planı elde edilmemiş olan Myrleia antik kentinin yayıldığı bölgeleri kapsayan I.II.III. derece arkeolojik sit alanlarında ve özellikle Akropolde hızlı yapılanma ile birlikte tarımın durdurulması ve buluntularının yok edilmesinin mutlaka önlenmesi gerekmektedir.

Antik kentin yayılma alanlarının tesbit edilmesinin ardından K.T.V.K.Y. Kurulu'nun 04.03.1988 gün ve 6 sayılı ilke kararı doğrultusunda **I:II.III. Derece Arkeolojik Sit Alanları** belirlenmiştir. Buna göre;

Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarına **I. Derece Arkeolojik Sit Alanı** denilmesine ve bu alanlara;

a) Kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirtilmesine,

b) Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı yapılar dışındaki mevcut yapıların zaman içinde yıkılarak sit alanı dışındaki hazine arazilerini veya kamulaştırılacak diğer arazilere taşınmasına, bu hususta ortaya çıkacak sorunlar için Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun kararının alınmasına,

c) Yeni tarımsal alanların açılmamasını, ağaçlandırmaya gidilmemesine, yalnızca sınırlı mevsimlik tarımsal faaliyetlerin devam edebileceğine,

1. Derece Arkeolojik Sit Alanları olarak belirlenen höyük ve tümölüslerde toprağın sürülmesine dayanan tarımsal faaliyetlerin kesinlikle yasaklanmasına, ağaçlandırmaya gidilmemesine, yalnızca mevcut ağaçlardan ürün alınabileceğine,

d) Hertürlü kazı yapmanın önlenmesine (bilimsel amaçlı olanların dışında) toprak, taş, alınmamasına, kireç, taş, tuğla, mermer vs. gibi ocakların açılmamasına,

e) Zorunlu durumlarda, ilgili resmi ve özel kuruluşlarca dikilecek dirikler, açılacak su kanalları, boru hatları, karayolları yapımı vs. gibi uygulamalar için Koruma Kurulu'ndan özel izin alınmasına,

f) Bu gibi alanlarda sit sınırlarının sınırtaşları veya tel örgüler ile belirlenmesine, tanıtıcı levhaların kamuoyu oluşturmak amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından konulmasına, ayrıca koruyucu önlem almak üzere bu alanlar için bekçi sağlanmasına (Yerel Yönetimlerce de gerekli önlemlerin alınmasına)

g) Turistik önemi bulunan 1. derece arkeolojik alanlarda herhangi bir hafriyat yapmadan gezi yolu veya meydan tanzimi ve otopark yapılabilmesi için Koruma Kurulu'ndan izin alınmasına,

Kullanma şekil ve ölçüleri Koruma Kurulları tarafından belirlenecek alanlara **II. Derece Arkeolojik Sit Alanı** denilmesine ve bu alanlarda;

a) Yeni yapılaşmaya izin verilmemesine,

b) Ancak mevcut yapıların K.T.V.K.Y. Kurulu'nun 10 sayılı ilke kararında belirtilen türdeki adı onarımlarının müzenin denetiminde yapılabileceğine,

c) Mevsimlik tarım ve seracılığın Koruma Kurulu'ndan izin alınmak koşulu ile müze denetiminde yapılabileceğine,

d) Hertürlü kazı yapmanın(Bilimsel amaçlı olanlar dışında) toprak, taş almanın, ocak açmanın yasaklanmasına,

Gelişmeye yönelik koruma-kullanma plan kararlarının getirdiği Koruma Kurulu'nca izin verilen alanlara **III. Derece Arkeolojik Sit Alanı** denilmesine ve bu alanlarda;

a) Belediye sınırları içinde ve dışında imar planı bulunmayan arazi ve köy yerleşik alanlarındaki büyük parsellerde oluşacak yapılaşmada temel kazıları (giderlerinin sahibince karşılanması koşulu ile) müze uzmanları denetiminde müze uzman raporu, o yerin vaziyetini gösteren vaziyet planı, kadastral durumu, çevreyi tanıtan fotoğrafları, 1/50 ölçekli mimari projesi ile koşulları Koruma Kurulu tarafından belirlenecek hertürlü yeni inşaat istekleri için Kurul'dan izin alınmasına, temel kazıları sırasındaki arkeolojik kalıntıya rastlanması halinde inşaatın durdurularak durumun Kurula bildirilmesine,

b) İmar planı bulunmayan büyük parsellerde oluşacak yeni yapılaşmalarda; koşulları Kurul tarafından belirlenen öneri mevzi imar planı ve mimari projeler için "a" maddesinde belirtilen koşullarda Koruma Kurulları'nın onayının alınmasına, uygulama sırasında temel kazılarının Müze uzmanları denetiminde yapılmasına, kazı sırasında arkeolojik buluntuya rastlanması halinde inşaatın durdurularak Kurula bildirilmesine,

c) Kurul'ca onaylanmış imar planı bulunan, üzerinde kentsel doku bulunmayan III. derece arkeolojik sit alanlarındaki yapılaşmalarda; mevcut parsellerde kalıntı olmayan yerlerde temel kazıları, giderlerin sahibince karşılanması koşuluyla Müze uzmanları denetiminde yapılarak, verilecek rapor doğrultusunda, Koruma Kurulları'nın alacağı karar uyarınca Belediyesi'nce inşaat ruhsatı verilebileceğine,

d) Üzerinde kentsel doku bulunmayan şehir ve köy merkezlerinde "a" maddesi hükümlerine göre hareket edilmesine,

karar verilmiştir (Bursa K.T.V:K:K'nun 24.01.1992/2272 tarih ve sayılı kararı).

Mudanya ilçesi Musa bey mahallesi, 1 pafta 24 ve 148 adada yer alan 2863 ve 3386 sayılı yasalar kapsamındaki korunması gerekli kültür varlığı **Dromoslu Mezar Odası** ve yayılma alanı olan 1 pafta 24 ada 7,8,9,10,11,12,13,19,20,21,22,25 parseller ile 1 pafta 148 ada 6,7,8,9, parsel sınırları K.T.V.K.Y. Kurulunun 04.03.1988 gün ve 6 sayılı ilke kararı doğrultusunda I. derece arkeolojik sit alanı olarak belirlenmiştir.

1.2.6.2 - Kentsel Sit Alanı

Mudanya kentsel sit alanı, ilçe merkezinde Rum ve Osmanlı konutlarının yoğun halde bulunduğu bölgeyi kapsamaktadır.

1980-1992 yılları arasındaki sit sınırlarındaki değişim Harita:7'de gösterilmiştir. Sit alanını oluşturan geleneksel dokunun korunması, mevcut fiziksel çevrenin gelişimi ile ilgili koruma çalışmaları ile bölgede uygulanacak yeni yapı önerileri III. bölümde açıklanmıştır.

Belediye sınırları içerisinde kalan sit alanı dışındaki yeni yapı ve yerleşmeler Mudanya Belediye'sinin 30.11.1984 tarihli onaylı İmar Planına göre yapılmaktadır.

Şehir dışındaki yapılaşmalar ise Mevzi İmar Planı ve İlave İmar Planına göre yapılmaktadır.

1.2.7 - Mudanya Merkez İlçesinin Araştırma Yapılan Alt Bölgeleri

Mudanya merkez ilçesi 3 alt bölgeye ayrılarak, tüm doğal ve kültürel varlıkları anıtsal ve sivil mimarlık örnekleri ile birlikte incelenmiştir. Arazi çalışmaları ve veri toplama 3 mimar tarafından yardımlaşarak yapılmış, ancak her bölgenin analiz, sentez ve sonuçları bölgeyi inceleyen mimarlar tarafından ayrı olarak hazırlanmıştır. Mudanya'nın tarihsel kent dokusu bölgelerin ayrımını belirleyen en büyük etkidir.

1. Bölge Rum halkın yerleşip yaşamış olduğu mahalleleri kapsamaktadır. Bölge birbirine paralel 3 ana yol (12 Eylül cad., Fevzi Paşa cad., Mustafa Kemal Paşa cad.) ve bunları dik kesen dar sokaklardan oluşmuştur. Buradaki Rum evlerinde pek çoğu Rum kökenli insanlar yaşamaktadır. Evlerin büyük çoğunluğu kışın hafta sonları ve yazları sayfiye amacıyla kullanılmaktadır.

2. Bölge: İlçenin ticaret ve Kamu yapılarının toplu olarak bulunduğu bölgede, Türk-Rum yapıları bir arada yapılmıştır. Yapıların büyük çoğunluğu alt katları ticaret, üst katları konut olarak tasarlanmıştır.

3. Bölge: Osmanlı kent dokusunun rahatça izlenebildiği bölge olarak özellik göstermektedir. Dolambaçlı veya çıkmaz sokaklar düzgün geometrisi bulunmayan adalar, büyüklü küçüklü parsellerin bulunduğu mahallelerden oluşmuştur.

Mudanya ilçe merkezinde 9 mahalle bulunmaktadır. Bunlar; Halit Paşa Mah., Mütareke Mah., Rüşdü İpar Mah., Şükrü Çavuş Mah., Musa Bey Mah., Erdoğan Mah., Hasan Bey Mah. ve Ömer Bey Mahalle'leridir.

I.2.8 - Mudanya Giritli Mahallesi'nde Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Tescil Durumu.

Giritli Mahallesi tescil kaydı devam eden toplam 73 adet yapının 5'i dini ve kültürel (anıtsal) yapıdır. Doğal anıt kapsamında ise 6 adet Çınar ağacı bulunmaktadır (Bkz. Liste I A-B). Mahalle'deki 352 adet geleneksel yapıdan 67 adedinin sivil mimarlık örnekleri kapsamında tescilli devam etmektedir(Bkz. Liste I C)

Mahalle üzerinde yapılan araştırma, analiz ve sentez çalışmaları sonucunda tescillilere ek olarak 35 adet geleneksel yapının daha, korunması gerekli olduğu tespit edilmiş ve tescil edilmeleri önerilmiştir.

T.C. Kültür Bakanlığı Bursa Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 02.07,1987 tarihli ve 3439 sayılı karar numarası ile tescil kaydı devam edenler.

Liste I A : DİNİ VE KÜLTÜREL YAPILAR

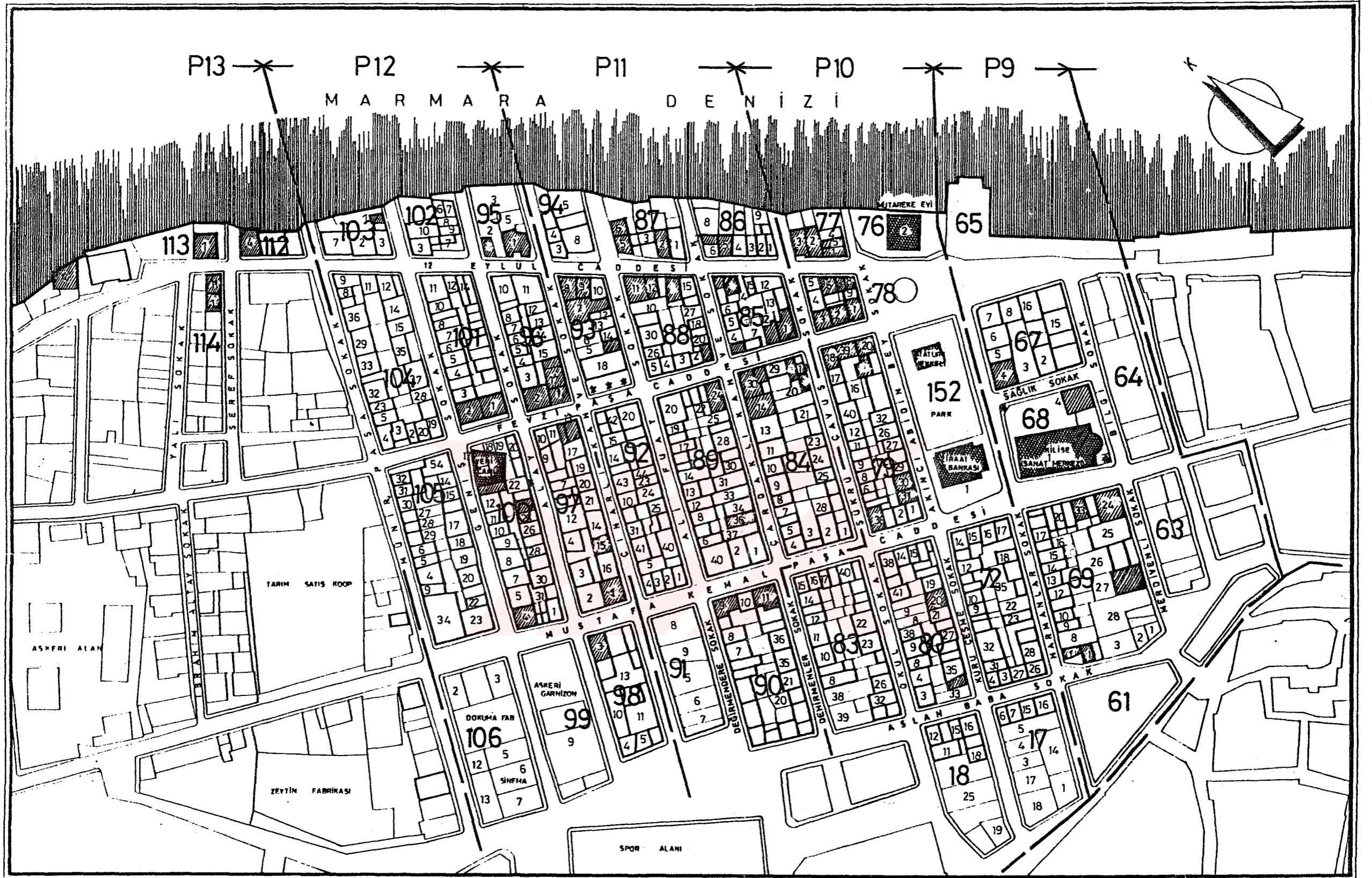
İncelenen
Kültürel

<u>Değer No</u>	<u>Env. No</u>	<u>Adı</u>	<u>Adresi</u>	<u>Pafta</u>	<u>Ada</u>	<u>Parsel</u>
15	2	Mütareke Evi	12 Eylül Cad.	10	76	2
55	1	Yeni Cami	Fevzi Paşa Cad. Geniş Sok.	12	100	16-17- 18-19
87	18	Atatürk Heykeli	12 Eylül Cad.	10	152	-
88	32	Ziraat Bankası	M.Kemal Paşa Cad.	10	152	1
94	3	Kilise	M.Kemal Paşa Cad.	9	68	1

Liste I B : DOĞAL ANITLAR

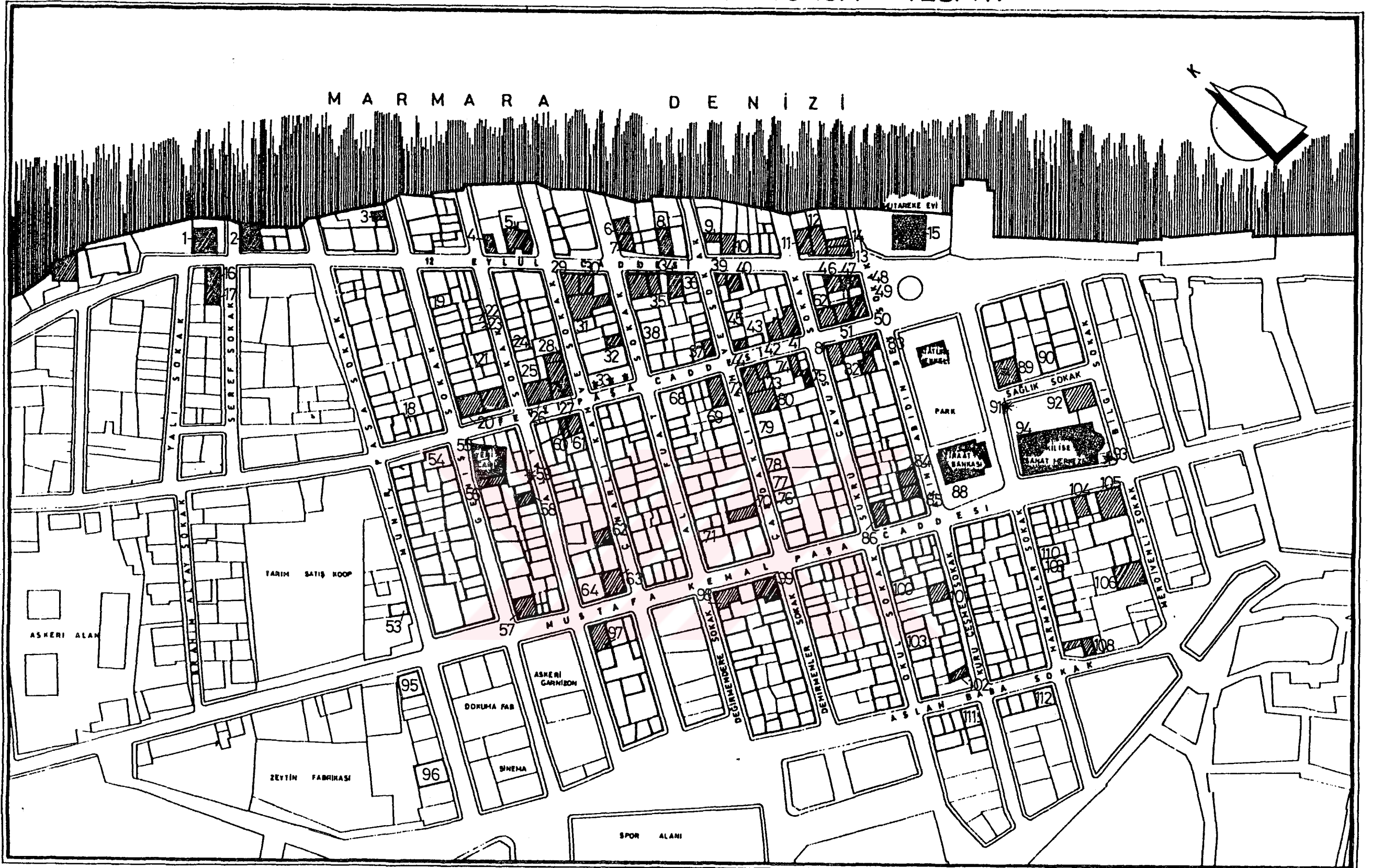
İncelenen
Kültürel

<u>Değer No</u>	<u>Env. No</u>	<u>Adı</u>	<u>Adresi</u>	<u>Pafta</u>	<u>Ada</u>	<u>Parsel</u>
33	45	3 adet çınar	Fevzi Paşa Cad.	11	93	18 (Önünde)
59	32	Çınar	Alay Sok.	12	100	22 (Önünde)

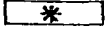
0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 60 70 80 90 100 m

PAFTA - ADA - PARSEL DURUMU

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 60 70 80 90 100 m

TESCİL DURUMU

- Tescilli anıtsal yapılar
- Tescilli sivil mimarlık yapıları
- Tescilli olup yıkılmış yapılar
- Tescilli doğal varlıklar (ağaçlar)

1.....112 İncelenen kültürel değer no

	Adeti	Oranı %
T.A.Yapılar	5	6.49
T.S.M.Yap	63	81.82
T.O.Y.Yap.	3	3.90
T.D.Varlık.	6	7.79
TOPLAM	77	100.00

91	43	Çınar	Sağlık Sok. Köşesi	9	68	3 (Önünde)
93	33	Çınar	M.Kemal Paşa Cad.	9	68	1 (Köşesi)

Liste I C : SİVİL MİMARLIK ÖRNEKLERİ

İncelenen

Kültürel

<u>Değer No</u>	<u>Env. No</u>	<u>Adı</u>	<u>Adresi</u>	<u>Pafta</u>	<u>Ada</u>	<u>Parsel</u>
1	55	Konut	12 Eylül Cad. No:118	13	113	1
2	58	Konut	12 Eylül Cad. No:116	13	112	4
3	59	Konut	Geniş sok.	12	103	1
5	61	Konut	12 Eylül Cad. No:76	12	95	1
6-7	76	Konut	12 Eylül Cad. No:62-64	11	87	5-6
(Tescil kararı ortak)						
8		Konut	12 Eylül Cad. No:58	11	87	2
9	80	Konut	Çardaklı Kahve Sok.	11	86	7
10	80	Konut	12 Eylül Cad. No:46	11	86	5
11	81	Konut	12 Eylül Cad. No:38	10	77	3
12	82	Konut	12 Eylül Cad. No:36	10	77	2
13	86	Konut	12 Eylül Cad. No:34	10	77	1
14	87	Konut	Akıncı Abidin Bey Sok.	10	77	5
16	56	Konut	Şeref Sok. No: 2	13	114	11
17	57	Konut	Şeref Sok. No: 4	13	114	12
20	64	Konut	Fevzi P. Cad.No: 34-36	12	101	1-2
26	63	Konut	Fevzi P. Cad. No: 32	12	96	2
27	62	Konut	Fevzi P. Cad. No: 30	12	96	1
28	225	Konut	Çınarlı Kahve Sok.	12	96	16-17
29	71	Konut	12 Eylül Cad. No:69	11	93	8
30	72	Konut	12 Eylül Cad. No:67	11	93	9
31	234	Konut	Ali Fuat Sok.	11	93	7
32	231	Konut	Ali Fuat Sok.	11	93	15
33	73	Konut	Ali Fuat Sok No: 1	11	88	11
34	74	Konut	12 Eylül Cad. No:61	11	88	12
36	75	Konut	12 Eylül Cad. No:57	11	88	29
37	93	Konut	Fevzi P. Cad. No:18	11	88	1

40	78	Konut	12 Eylül Cad. No:53	11	85	14
41	91	Konut	Şükrü Çavuş Sok. No: 6	11	85	1
42		Konut	Fevzi P. Cad. No:10	11	85	2
44	92	Konut	Fevzi P. Cad. No: 16	11	85	3
46	83	Konut	12 Eylül Cad. No: 43	10	78	6
47-48	84	Konut	12 Eylül Cad. No: 41	10	78	7-8
(Tescil kararı ortak)			Akıncı Abidin Sk.No:2			
50	88	Konut	Fevzi P. Cad. No: 2	10	78	1
51	89	Konut	Fevzi P. Cad. No: 4	10	78	2
52	90	Konut	Şükrü Ç. Sok. No: 5	10	78	3
56	230	Konut	Geniş Sok.	12	100	15
57	66	Konut	Geniş Sok. No: 39	12	100	4
58	65	Konut	Alay Sok. No: 26	12	100	24
61	70	Konut	Çınarlı K. Sok. No: 12	12	97	13
62	232	Konut	Çınarlı K. Sok. No: 22	12	97	15
63	69	Konut	M.Kemal P. No: 76	12	97	1
69	94	Konut	Çardaklı K. Sok. No: 12	11	89	24
70	233	Konut	Çardaklı Kahve Sok.	11	89	36
72-73	95	Konut	Fevzi P. Cad. No: 9	11	84	30-31
(Tescil kararı ortak)						
74	96	Konut	Fevzi Paşa Cad. No: 5	11	84	39
75	97	Konut	Şükrü Çavuş Sok. No: 10	11	84	20
80	229	Konut	Çardaklı K. Sok. No: 13	11	84	14
81	108	Konut	Şükrü Ç. Sok. No: 7	10	79	18
82	106	Konut	Fevzi P. Cad. No: 3	10	79	39
83	105	Konut	Fevzi P. Cad. No: 1	10	79	20
84	103	Konut	Akıncı A. Bey Sok.No:22	10	79	30
85	104	Konut	Akıncı A. Bey Sok.No: 24	10	79	31
86	102	Konut	M.Kemal P. Cad. No: 52	10	79	38
			Şükrü Ç. Sok. No: 33			
89	109	Konut	Sağlık Sok. No: 6	9	67	4
92	110	Konut	Bilgi Sok. No: 6	9	68	4
97	68	Ticaret	M.Kemal P. Cad. No: 121	12	98	3
98	99	Konut	M.Kemal P. Cad. No: 113	11	90	9
99	98	Konut	M. Kemal P. Cad. No: 107	11	90	11
101	100	Konut	Kuru Çeşme Sok. No: 6	10	80	20
102	101	Konut	Kuru Çeşme Sok. No: 20	10	80	33
104	224	Konut	M.Kemal P. Cad. No: 67	9	69	33

105	111	Konut	Merdivenli Sok. No: 2	9	69	24
107	112	Konut	Merdivenli Sok. No: 8	9	69	27
108	113	Konut	Aslan Baba Sok. No: 4	9	69	4
			Harmanlar Sok. No: 19			

Liste I D : TESCİLLİ OLDUĞU HALDE İZİNSİZ YIKILIP, HAKKINDA SORUŞTURMA AÇILANLAR

İncelenen
Kültürel

<u>Değer No</u>	<u>Env. No</u>	<u>Adı</u>	<u>Adresi</u>	<u>Pafta</u>	<u>Ada</u>	<u>Parsel</u>
4	60	Arsa	12 Eylül Cad.	12	95	2

Liste II :TESCİL EDİLMESİ ÖNERİLEN YAPILAR

İncelenen
Kültürel

<u>Değer No</u>	<u>Adı</u>	<u>Adresi</u>	<u>Pafta</u>	<u>Ada</u>	<u>Parsel</u>
18	Konut	Fevzi Paşa Cad.	12	104	2
19	Konut	Geniş Sok. No: 1	12	101	10
21	Konut	Alay Sok.	12	101	20
22	Konut	Alay Sok.	12	101	18
23	Konut	Alay Sok.	12	101	17
24	Konut	Alay Sok. No: 9	12	96	5-4
25	Konut	Alay Sok. No: 13	12	96	3
38	Konut	Ali Fuat Sok.	11	88	30
39	Konut	12 Eylül Cad.	11	85	16
43	Konut+Ticaret	Fevzi P. Cad. No: 14	11	85	7
45	Konut	Çardaklı K. Sok.	11	85	5
49	Konut	Akıncı A. B. Sok. No:2	10	78	9
53	Konut	Münir Paşa Sok.	-	-	-
54	Konut	Fevzi Paşa Cad.	12	105	13
60	Konut	Fevzi Paşa Cad.	12	97	12
64	Konut	M.Kemal P. Cad.	12	95	2
65	Konut	Çınarlı Kahve Sok.	11	92	13
66	Konut	Ali Fuat Sok.	11	92	44

67	Konut	Ali Fuat Sok.	11	92	23
68	Konut	Fevzi Paşa Cad.	11	89	21
71	Konut	Ali Fuat Sok.	11	89	6
76	Konut	Çardaklı K. Sok. No: 23	11	84	8
77	Konut	Çardaklı K. Sok. No: 21	11	84	9
78	Konut	Çardaklı K. Sok. No: 19	11	84	10
79	Konut	Çardaklı K. Sok. No: 15	11	84	13
90	Konut	Sağlık Sok. No: 2	9	67	2
95	Konut	Münir Paşa Sok.	13	-	-
96	Konut	Münir Paşa Sok.	13	-	-
100	Konut	Okul Sok. No: 5	10	80	41
103	Ticaret(Mağaza)	Okul Sok. No: 15	10	80	6
106	Konut+Ticaret	Merdivenli Sok. No: 4	9	69	25
109	Konut	Harmanlar Sok.	9	69	15
110	Konut	Harmanlar Sok.	9	69	16
111	Konut	Kuruçeşme Sok.	10	18	16
		Aslan Baba Sok.			
112	Konut	Aslan Baba Sok.	10	17	16

İncelenen kültürel değer no: Araştırmacı tarafından belirlenmiştir.

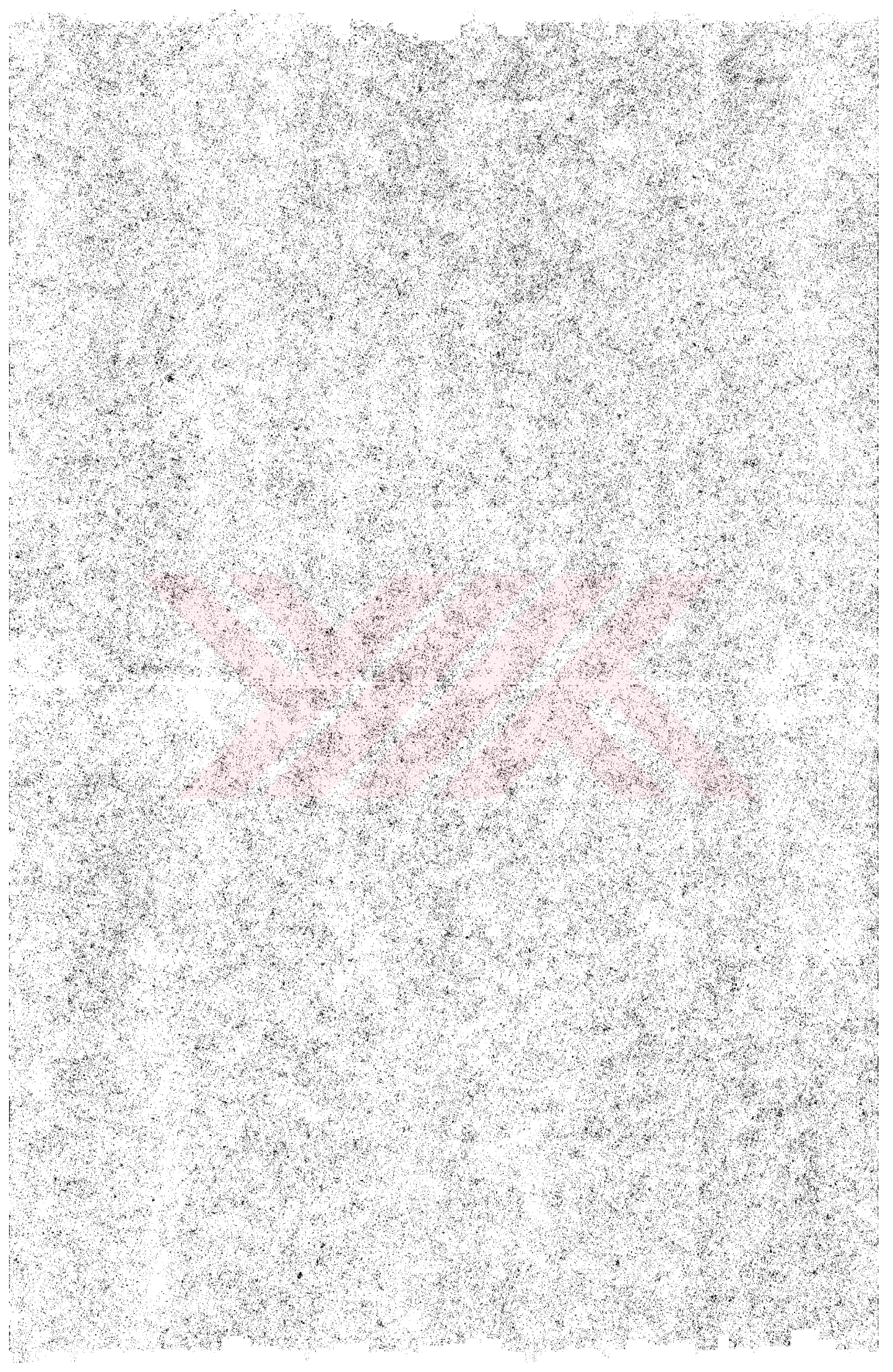
Envanter no: Bursa K.T.V.K.K.'nca 02-03.07.1987 tarih ve 3439 nolu karar ile belirlenmiştir

I.3 - Mudanya Giritli Mahallesi'nin Fiziksel Çevreyi Oluşturan Mimari Ve İşlevsel Veri Ve Analizleri

I.3.1 - Yapım Sistemleri Analizi

Mudanya Giritli Mahallesi'nin sit sınırları içinde kalan fiziksel çevrenin belirgin iki özelliği dikkati çekmektedir. Birincisi bölgede yapılaşmanın yoğunluğuna karşın rekreasyon alanının bulunmaması, ikincisi ise bu yoğun yapılaşmanın büyük bir kısmını konutların oluşturduğudur.

Mudanya merkez ilçe 1. bölgesi olarak İncelenen alanda toplam 427 adet yapı bulunmaktadır. 75'i betonarme yapım sistemi ile üretilmiş yeni yapı haricindeki 352 adet

YAPIM SİSTEMLERİ ANALİZİ

- Ahşap karkas
- Yığma
- Betonarme

	Adeti	Oranı	%
Ahşap k.	140	32.79	
Yığma	212	49.65	
B.arme	75	17.56	
TOPLAM	427	100.00	

geleneksel yapı bulunmaktadır. Bu yapıların 140'ı ahşap karkas, 212'si yığma yapım sisteminde inşa edilmiştir (Bkz.Harita 11). Bölgedeki yapıların işlevsel özellikleri incelenecek olursa, 326 adedinin tümüyle konut olarak kullanıldığı görülür. Alt katı ticarethane üst katları konut olarak kullanılan 30 adet, bütünü ticari amaçlı olarak kullanılan 8 adet yapı vardır. Yine ticari amaçlı kullanılan fakat sadece zeytin bekletilen ve işlenen depolar olan mağazalar konutlara oranla daha büyük parsellerde bulunmaktadır. Bölgenin bir özelliği olan ve günümüze kalabilmiş 8 adet mağaza, bölgedeki geleneksel doku ile tümüyle bütünleşmiş durumdadır. Özgün fonksiyonu kilise olup ancak günümüzde sanat merkezi haline dönüştürülen kilise ve yine özgün fonksiyonu konut olup müze olarak kullanılan Mütareke Evi kamu hizmetindeki yapılarıdır (Bkz.Harita 12).

I.3.2 - İşlevsel Analiz

I.3.2.1 - Dinsel ve Sosyal Amaçlı Yapılar

Mudanya Giritli Mahallesi'nde kilise, yeni cami ve müze olarak kullanılan Mütareke evi bu kapsama giren 3 yapıdır.

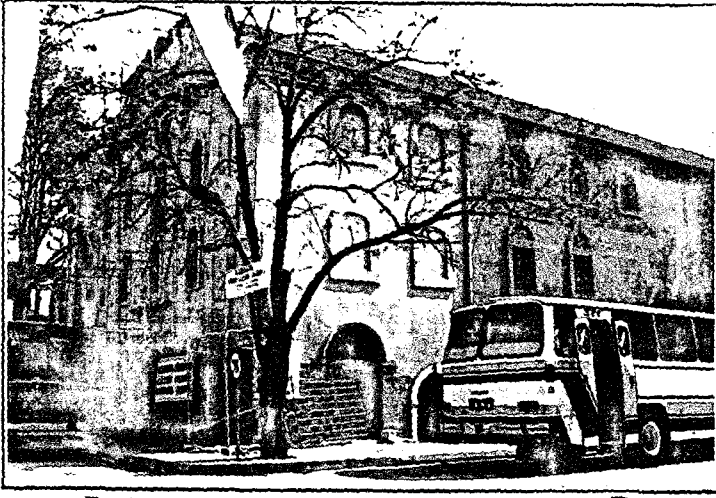
I.3.2.1.1 - Kilise

1834 yılında yapılan kilise, mübadele sonrasında Rum'ların bölgeyi terk etmesi ile cemaatini kaybetmiştir.

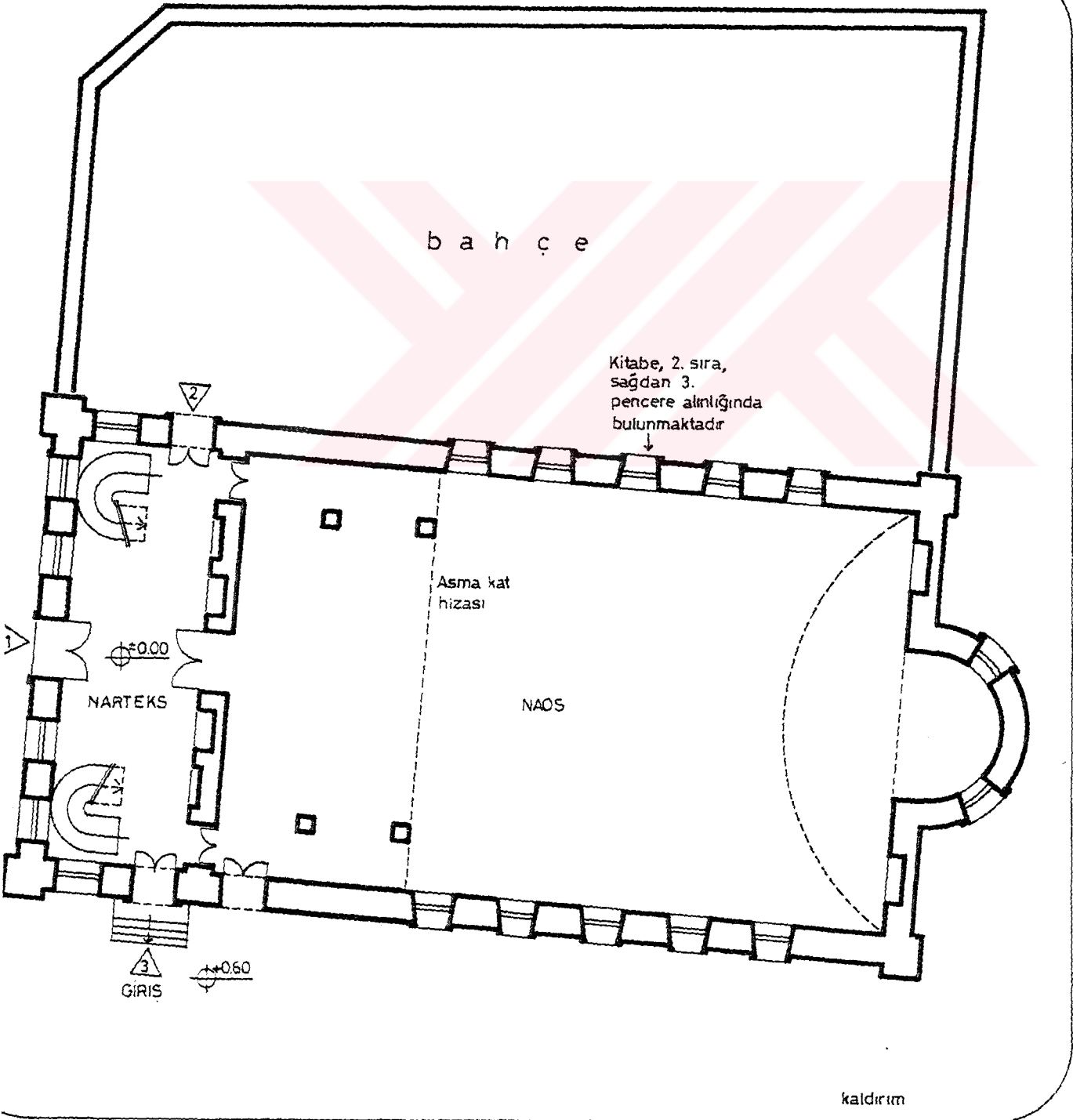
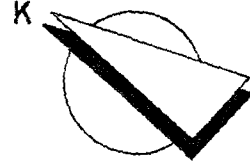
Yapının mimari özelliklerini inceleyecek olursak;

Kilise doğu batı doğrultusunda dikdörtgen planlıdır. Doğuda dışa taşan yarım yuvarlak apsis, ortada naos ve batıda narteks bulunmaktadır. Dikdörtgen planlı naosun orijinal bölüntüsü belli değildir. Naosun batı duvarındaki yuvarlak kemerli kapı nartekse açılır. Narteks kuzey-güney yönünde dikdörtgen planlıdır. Naosla bağlantıyı sağlayan kapının iki yanında ortadakileri geniş, ikişer niş vardır. Nartekste kuzey, güney ve batıda birer kapı, ayrıca batıdaki kapıya göre simetrik iki pencere bulunmaktadır.

Yapının batı cephesinde zemin katta, dikdörtgen çerçeve içine alınmış yuvarlak kemerli çift kanatlı giriş kapısı ve iki yanında birer yuvarlak kemerli pencere; ortada iki sıra halinde yuvarlak kemerli beşer pencere, üstte alınlık ortasında yuvarlak ve yanlarında oval olmak üzere 3 pencere yer alır.

Resim No: 3 Son Restorasyon Öncesi 1993 94

Mustafa Kemal Paşa Caddesi
Rölöve:02.04.1993 Gülhan Aydoğan

KİLİSE PLANI

0 1 2 3 4 5.m.

Kilisenin kuzey ve güney cephelerinde batıda narteks, doğuda naos yer alır. Naos cephesinde eksenin batısında, narteks cephesinde eksenin doğusunda birer yan giriş vardır. Cephede üç ayrı seviyede pencere açıklıkları görülür. Alttaki, naosa girişin doğusunda 5, nartekse girişin batısında 1; ortadaki naos cephesinin batısında 2, narteks cephesinin eksenine simetrik 2; üstteki naos cephesinde eksenin batısında 3, narteks cephesinde eksene simetrik 2'şer pencere vardır. Naos cephesindeki alt ve orta seviyedeki pencereler dikdörtgen ve yuvarlak kemerli alınlıklıdır. Cephedeki diğer alınlıklar yuvarlak kemerlidir. Naosa açılan kapılar dikdörtgen nişler içine alınmış ve yuvarlak kemerli alınlıklarla vurgulanmıştır. Naostan nartekse açılan kapının lento ve sövesi mermerdir. Doğu cephede eksende yarım yuvarlak apsis, iki yanında ve üstünde yuvarlak kemerli alınlıklı birer dikdörtgen niş, saçak hattına yakın, ortadaki yuvarlak, yanlardaki oval 3 pencere yer alır. Kilisenin beden duvarları kesme taştır. Üst örtüsü içten tonoz dıştan beşik çatıdır (T.Vakıf Abideler Ve Eski Eserler,1986:463). Çatı günümüzde Marsilya kiremit ile kaplıdır. Saçak hizasında profilli silme vardır ve saçak genişliği bölge genelinde de görüldüğü gibi yaklaşık 40 cm kadardır.

Kilise, 1982-1990 yılları arasında sinema olarak kullanılmıştır. Sinema amaçlı düzenlenirken naostaki pencere ve kapılar örülmüş, apsis önüne perde gerilmiştir (T.Vakıf Abideler Ve Eski Eserler,1986:464). 1993 yılında ise restorasyonu yapılarak Uğur MUMCU sanat merkezi olarak hizmete açılmıştır.

Kilisenin kuzey cephesinde, orta sıradaki pencerelerden batıdan 3.'sünün alınlığında 1834 tarihli 7 satırlık bir kitabe vardır. Metinde "Anastasios oğlu Iordanes" in kiliseye işlenmiş taş bağışladığı yazılıdır (T.Vakıf Abideler Ve Eski Eserler,1986:463).

Kitabe :

[1834]

TIMIOTATOS IORDANES A-
 NASTASIOY AGATHOS HMON PATRIOTES
 EDORHSATO MNHMES KHARIN KAI EULA-
 BIAS APANTAS TOUS EN TH EPIPHANEIA
 TOY IEROY TOYTOY NAOU ABLATOMHMENOUS LITHOUS A-
 PESENTAS (?) EIS TO EN PALAIOKHORIO ELAIOTOPH-
 ON TOY PROS ON EYGNOMONEI H POLIS MOYNDANION.

I. Kuçuradı

1834 ?

TIMIOTATOS IORDANES A-
 NASTASIOU AGATHOS (H)EMON PATRIOTES
 EDORHSATO MNEMES KHARIN KAI EULA-
 BIAS (H)APANTAS TOUS EN TE EPIPHANEIA
 TOY (H)IEROY TOUTOU NAOU LELATOMHMENOUS LITHOUS A-
 NADEKSAS EIS TO EN PALAIOKHORIÜ ELAIOTOPH-
 ON TOU PROS (H)ON EUGNOMONEI (H)E POLIS MOUNDANIÖN.

Kitabenin Açıklaması :

" 1834

iyi hemşerimiz olan sayın Anastasios oğlu İordanes anımsanmak için ve dindarlığından dolayı, bu kutsal kilisenin yüzeyindeki bütün işlenmiş taşları, Palaikhorio'daki zeytinliğinden (?) getirerek bağışlamıştır. Mudanya şehiri ona minnettardır" ("Mudanya İlçesi":463).

Kilisenin Restorasyonu Hakkında ...

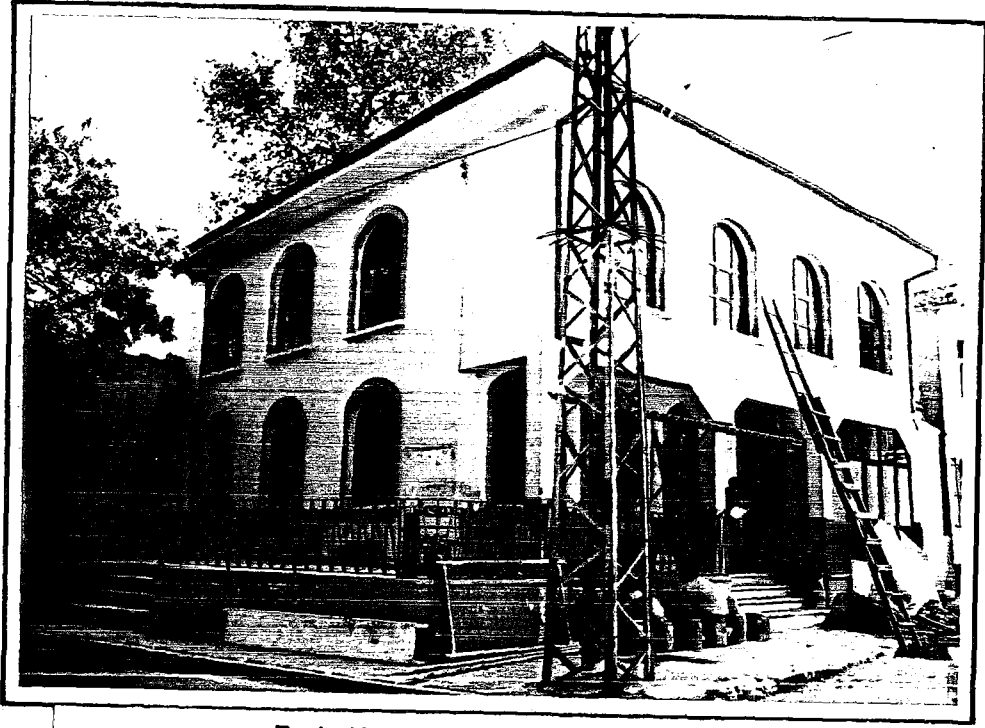
Kilisenin, sinema olarak kullanıldığı yıllarda duvarların batı ve doğu dış cepheleri ile tüm iç cephelerine sıva yapılmıştır. Bu nedenle yapının özgün sıvası görülememektedir. 1993 yılındaki restorasyon sırasında da batıda esas girişin, doğuda apsisin bulunduğu dış cepheler ile iç mekan sıvaları yenilenmiştir. Narteksin yer döşemeleri Marmara mermeri ile kaplanmıştır. Naostaki asma katın 1993 restorasyonu öncesinde de aynı yerde bulunduğu öğrenilmiştir. Ancak; özgün yükseklik ve derinliğine ilişkin bilgi edinilememiştir. Son restorasyon sırasında yapıya kalorifer tesisatı eklenmiştir. Yapının üst tonoz örtüsü dekorasyon amacıyla bir başka tavanla kapatıldığından algılanamamaktadır. Sahne apsisin önüne yerleştirildiğinden, apsis sahne arkası olarak kullanılmaktadır. Yapı zemininde apsis yönünde bulunan eğimin, - kesin bir bilgi olmamakla birlikte - sinema amaçlı düzenleme sırasında yapıldığı düşünülmektedir.

Günümüzde kilise, üst üste dökülen asfalt nedeniyle yükselen yoldan 60 cm aşağıda bulunmaktadır.

Kiliseye sanat merkezi olarak verilen fonksiyonun uygun olduğu, ancak bugüne kadar geçirmiş olduğu onarımlar sonucu yapının iç mekanda kısmen özgünlüğünü kaybettiği düşünülmektedir.

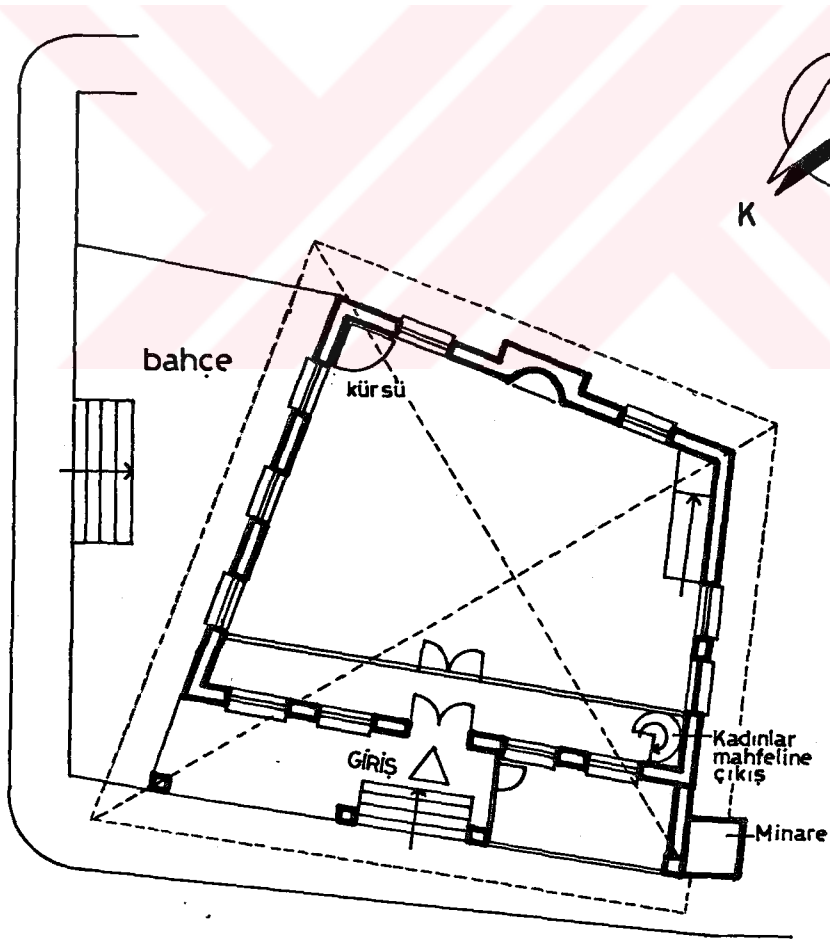
I.3.2.1.2 - Yeni Cami

Fevzi Paşa caddesi Geniş sokak, (eski adı Toprak sokak) 12 pafta, 100 ada, 16,17,18,19 parsellerde bulunan Yeni Cami'nin Bursa K.T.V.K. Kurulu'nun 03.07.1987 tarih ve 3439 sayılı kararı ile tescilinin devamına karar verilmiştir. Ancak yapı yerinde incelendiğinde, çok büyük değişiklikler geçirdiği gözlenmektedir. Cami bahçe içinde, dörtgen planlı ve 4 basamakla çıkılan girişi batı cephesinde bulunmaktadır. Minaresi

Resim No: 4 Geniş Sok. Yeni Cami 1993 55

Fevzi Paşa Cad.

Geniş Sokak

Rölöve:05.07.1993 Gülhan Aydoğan

YENİ CAMİ PLANI

0 1 2 3 4 5.m.

güneybatı köşesinde ve tek şerefelidir. Bugün kitabesi mevcut olmayan cami 1 katlıdır. Kadınlar mahfelinin bulunduğu batı cephesi 2 katlıdır.

Caminin geçirdiği onarımlar sonrasında dış duvar ve pencerelerin yenilendiği tespit edilmiştir. İç mekanda duvarlar mermer taklidi boyanmış ve parapet hizasına kadar fayans kaplanmıştır¹. Kıрма çatı örtüsü iç mekandan bakıldığında düz ve sıvalıdır. Sonuç olarak yapılan onarımlar sonrasında günümüzde yapının özgünlüğüne ilişkin ipucu bulunamamaktadır. Cami, bölge halkı tarafından imece usulü ile Kasım 1993-Şubat 1994 döneminde tekrar onarılmıştır.

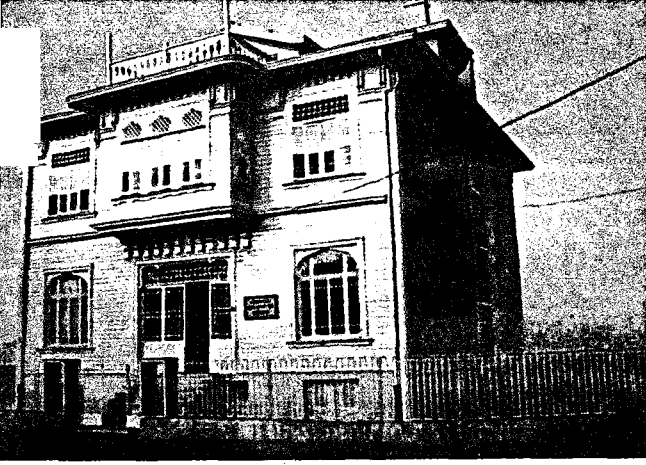
I.3.2.1.3 - Mütareke Evi

11 Ekim 1922'de Mudanya Mütareke'sinin imzalandığı ev, günümüzde müze olarak hizmet vermektedir. 1930-1935 Yıllarında restorasyonu yapılan bu evin etrafındaki bitişik nizam yapılar sahibi olan Mudanya'lı Hayri İPAR'ın Belediyeye bağışlaması ile istimlak edilip yıkılmıştır. **Alexandre GALYANOFA** isminde bir Rum kereste tüccarına ait olan Mütareke Evi içindeki eşyalarla birlikte günümüze kadar korunabilmiştir. Yapıda 1 bodrum kat, 1 giriş katı, 1 esas kat ve çatı katı bulunmaktadır. Yapının planı, dikdörtgen orta sofa ve sofaya açılan odalardan oluşmuştur. Katlar arasında düşey bağlantıyı sağlayan U şeklinde merdiven sofanın uzun kenar aksındadır. Evin girişinde ve aynı katta denize açılan balkona çıkışta birer rüzgarlık bulunmaktadır. Üst katta tavanı tonoz örtülü hamam olarak kullanılan 1 adet banyo ve tuvaleti vardır. Çatı katında ise, ön ve arka cephesinden terasa çıkılan 1 adet oda yer alır. Çatı katında arka terastan Marmara denizi, ön terastan Mudanya'nın tüm güzelliği izlenebilmektedir.

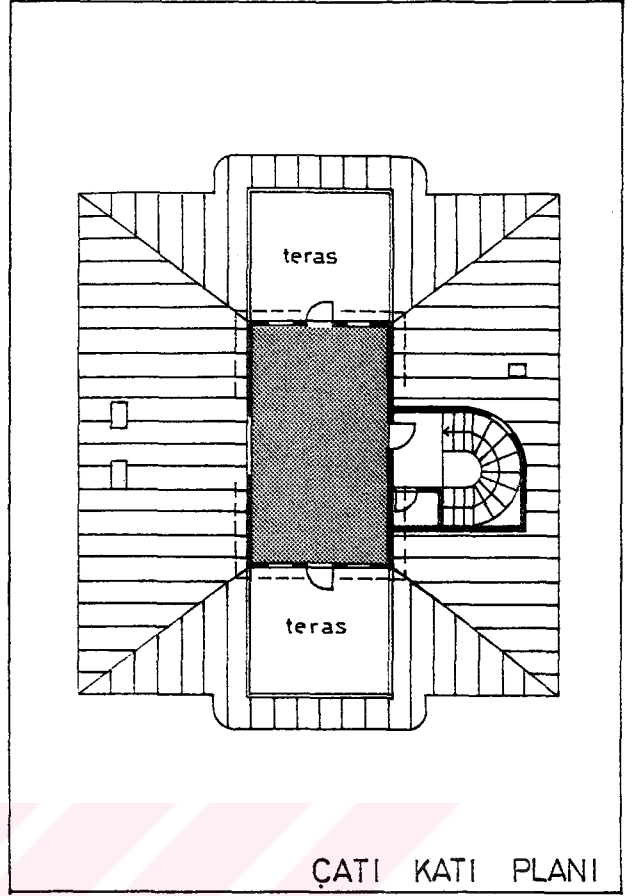
I.3.2.2 - Kamu Yapıları

Mudanya'da Belediye, PTT, okul gibi kamu yapıları ilçenin batı yönündeki girişindedir. İlçenin doğusunda bulunan bir başka eski kamu yapısı olan İstasyon Binası ise 1993 yılında yapılan restorasyonla otel haline getirilmiştir. Ziraat Bankası, Askerlik Şubesi ve sinema ise ilçenin doğu kesimindedir. Bu yapılar günümüz yapım sistemi ve malzemesi ile yapılmıştır. Gabari ve cephe düzeni ile çevrelerindeki geleneksel konut dokusuna aykırı değildir.

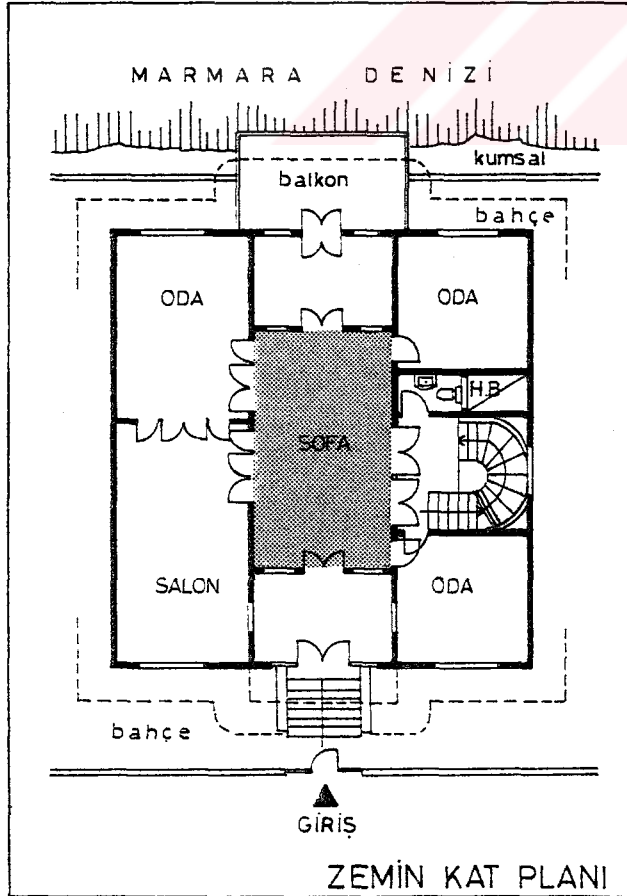
¹ .Bursa K:T:V:K:K:'nda Yeni Cami hakkında 1978 yılı 3439 tescil kararındaki bahis dışında yapım yılı veya kitabesi ile ilgili herhangi bir bilgi bulunamamıştır.

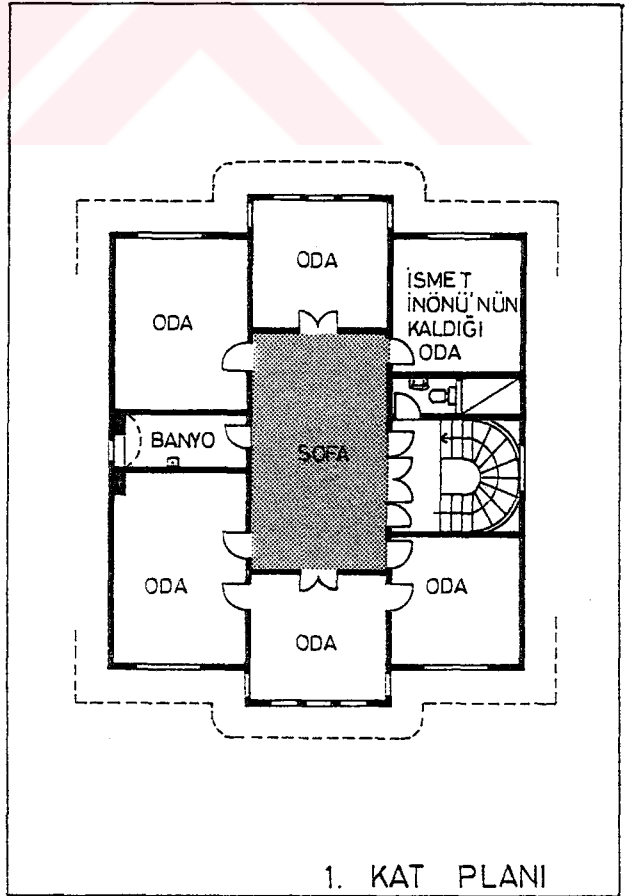
Resim No: 5 12 Eylül Cad. Mütareke Evi 1993 (15)

ÇATI KATI PLANI

ZEMİN KAT PLANI

1. KAT PLANI

İŞLEVSEL ANALİZ

- Konut
- Konut+Ticaret
- Kamu yapıları
- Ticaret
- Dini yapılar
- Askeri bölge
- Mağaza(zeytin deposu)
- Kullanılmayan yapılar

	Adedi	Oranı %
Konut	326	76.35
Konut+tic.	30	7.30
Kamu yap.	5	1.17
Ticaret	8	1.88
Dini yapılar	1	0.23
Askeri böl.	1	0.23
Mağaza	8	1.88
Kullanılmayan	48	11.23
TOPLAM	427	100.00

1.3.2.3 - Ticaret Yapıları

İlçede ticaret, en yoğun olarak İskele Meydanı ile Hasan Ağa Cami arasında kalan bölgede toplanmıştır. Giritli Mahallesi olarak incelenen bölgede ise yörenin esas geçim kaynağı olan zeytini işleyen mağazalar bulunmaktadır. Halkın "**Mağaza**" olarak isimlendirdiği yapılar, birer katlı kargir yapılardır. Üzerleri ahşap kırma çatı ile örtülüdür. Fazla penceresi yoktur. Bölgeye ait bir özellik olan mağazaların birçoğu halen işlevlerini devam ettirmektedir. Mağazaların yaklaşık 100 m² büyüklükte olanları tek mekanlı, 100 m²' den büyük olanları ise üretim ve depolama olmak üzere iki veya daha çok mekanlı olabilmektedir. Mağazaların birçoğu içten sıvalı olmadığından, yapım sistemi ve malzemesi görülebilmektedir. Mağazaların içine gösterilmeyen özen, profilli silmeler, alınlıklar ve pencere demir parmaklıkları ile ön cephelerine gösterilmiştir. Mağazaların bir çoğunun zemini sıkıştırılmış topraktır.

Mağazalarda 2 m.yüksekliğinde, 2 m. genişliğinde dev fiçılar içinde zeytin bekletilir. Fıçı içindeki zeytinler salamura ya da sele olarak hazırlanır ve ayrıca zeytinyağı üretilir. Artıklarından ise doğal temizlik maddesi olan el yapımı sabun üretilir. Bu dev boyutlardaki fiçilerin artık imalatının olmayışı ve onarımının güç olması nedeniyle, bazı mağazalarda fiçiler yerine geniş ve derin (3 m.x 3 m.x 3 m.) kuyular açılmıştır, artık fıçı görevini bu büyük kuyular yapmaktadır.

Mağazalar genelde zeytinlik sahibinin evinin hemen yanında, alt katında veya çok yakınında bulunmaktadır.

Mudanya'nın ticaret merkezi olarak tanımlanan bölgenin dışında, mahalle içlerindeki bazı konutların giriş katlarında bir odalık mekanlardan oluşmuş bakkal, manav, kahvehane vb. dükkanlara da rastlanmaktadır. Çoğunlukla üst katları da aynı kişilerce konut olarak kullanılan bu küçük işyerlerinin tümüyle yakın çevrelerine hizmet verdikleri gözlenmektedir. Mağazalar bölgede sayıca az olduklarından önemle korunması gerekli ticaret yapılarıdır.

1.3.2.4 - Konutlar

Giritli mahallesindeki, evlerin zemin katlarında gündelik ev işleri için ayrılmış bulunan servis mekanları ile birlikte üst katlardaki yaşantının benzeri nitelik taşıyan oda veya odalar da bulunmaktadır.

Konutların bazı odalarının sonradan servis (mutfak, banyo, tuvalet) mekanlarına dönüştürüldüğü gözlenmiştir. Konutlarda yapılan bu değişiklikler incelendiğinde gelir dağılımı ve dolayısıyla aile tipinin değişmesi ile ilgili olduğu ortaya çıkmaktadır. Geleneksel konutların yapıldığı yıllardaki aile büyüklükleri zaman içinde değişen yaşam biçimleri ile ilgili olarak küçülmüş, çekirdek aile tipi ortaya çıkmıştır. Konutlar, bu değişimden sonra çekirdek aile birimleri tarafından bölünerek kullanma, kiraya verme veya satma yoluyla değerlendirilmişlerdir. Ailelerdeki küçülme dolayısıyla konutlardaki bölünmeler çoğunlukla katların birbiri ile ilişkisini koparma yoluyla olmuştur. Farklı aile birimlerinin kullanımı için konutların katlara bölünmesi, üst kata ulaşmak için ayrı bir kapı ve hatta ayrı bir merdiven gerektirmiştir.

1.3.3 - Kat Adetleri Analizi

Mudanya Giritli Mahallesi geleneksel konutlarında % 52.46 uygulanma oranı ile en çok tekrarlanan kat adedi "iki" dir (Bkz. Harita 13). Giriş katı ve onun üzerindeki esas yaşama katından oluşan iki katlı konutlar, 264 adet ile bölgede egemen olan yapı yüksekliğini belirlemektedir. 221 adedi geleneksel olan iki katlı konutların "subasmanlı" çeşitlemesi de uygulanmıştır. Bu konutların zemin kat döşemesi kaldırım kotundan 1.00 m. kadar yükseltilmiştir. Zemin kotunun altına da 1.50 m. inilerek, toplam yüksekliği 2.50m. olan bodrum katlar kazanılmıştır. İki katlı geleneksel konutlarda bodrum katı bulunan 24 adet yapı tespit edilmiştir. Geleneksel konutların bazılarında ayrı bir merdivenle çıkılan "Cihannüma" katları da bulunmaktadır. Seyir amacıyla manzaraya yönlendirilmiş cihannüma katları, 221 adet geleneksel 2 katlı konutların 9'unda görülmektedir. Bodrum ve cihannüma katının birlikte uygulandığı geleneksel 2 katlı konut sayısı ise 7'dir.

Özgün fonksiyonu yakacak ve yiyecek depolama ile bazı servis mekanları olan bodrum katlar, günümüzde yöre halkı tarafından pek kullanılmamaktadır.

Bölgede % 17.10 uygulanma oranı ile 73 adet geleneksel konuttan " üç katlı " olanları ise, giriş katı ile esas kat arasına bir ara kat eklenen örneklerdir. Ara kat esas kata göre daha alçaktır. Üç katlı evlerde, yazın giriş katında, kışın ise ara katta oturulmaktadır. Üç katlı geleneksel konutlardan bodrum katı bulunan 3, cihannüma katı bulunan 2, hem bodrum katı hem de cihannüma katı bulunan yalnız 2 adettir. 1 katlı geleneksel konut sayısı ise 39'dur ve % 9.14 uygulanma oranı ile bölgede üçüncü tip yapı yoğunluğunu oluşturmaktadır. Giritli Mahallesi'nde bulunan yeni yapılar ise en çok 43 adet ile 2 katlı, 13 adet ile 3 katlı olarak görülmektedir. Bunun yanında sit alanı içinde bulunmasına rağmen toplam 15 adet 4,5 ve 6 katlı yeni yapılar da bulunmaktadır.

I.3.4 - Fiziksel Çevre Analizi

I.3.4.1 - Geleneksel Konutlar

Giritli mahallesi sit sınırları içindeki konutların tümü incelendiğinde, yapım sistemi, yapı malzemesi ve planlama ilkeleri açısından 2 grup ortaya çıkmaktadır (Bkz.Harita 14).

A1 - Kitle ve cephesi ile korunması gerekenler

Giritli mahallesinde toplam 427 adet yapı üzerinde yapılan çalışma sonucunda mekan özellikleri saptanıp, yapım sistemi ve yapı elemanları sınıflandırıldığında özgün özelliklerini günümüze kadar koruyabilen 109 adet yapı belirlenmiştir. Bu yapıların korunmaya değer en önemli bileşenini ise konutlar oluşturmaktadır. Korunması gerekli 94 adet konuttan 66 adedi tescilli olup, 28 adedi ise tescil edilmesi önerilen konuttur. Özgün 109 adet yapıdan, sahipleri tarafından kullanılmayan 64 adet konuttan 23'ü tescillidir. 11 adedi ise kendi halinde yıkılmaya terk edilmiştir. Bu yapıların en kısa zamanda doğru fonksiyonlar verilerek, onarımlarının yapılması sağlanmalıdır.

A2 - Cephesinin ıslah edilmesi gerekenler

Tasarım özellikleri ve yapılanma koşulları bakımından korunması gerekli yapılarla benzerlik göstermektedirler. Büyük çoğunlukla yığma yapım sistemindeki bu yapılar, incelenen bölgede 243 adet ile % 56.91 oranındadır.

Bu gurup yapıların; mimari özellikleri, yapı elemanları ve malzemesi bakımından korunmaya değer özellikleri bulunmamaktadır. Ancak bölgenin geleneksel dokusunun devamlılığının sağlanması bakımından, kitlesi ile fiziksel çevreye uyumlu olan bu yapıların cephe biçimlenişi ile de uyumlu olması sağlanmalıdır.

I.3.4.2 - Yeni yapılar

B1 - Kitle ve cephesi ile geleneksel çevreye uyumlu

Yükseklik, cephe genişliği ve cephe biçimlenişi ile geleneksel çevreye uyum sağlayan yapılardır. Çalışma bölgesindeki yeni yapılar içinde uyumluluk gösteren 39 adet yeni yapı % 9.14'lük bir oran ile en çok görülen uygulamalardır.

B2 - Kitleli uyumlu, cephesi aykırı

Yükseklik ve cephe genişliği ile geleneksel çevre içinde çok dikkati çekmeyen yapılardır. Ancak, cephe biçimlenişleri ile çevreye uyum sağlamazlar. Bölgede 9 adet bulunan bu yapı tipinin uygulanma oranının (% 2.10) en az olmasına rağmen, yine de cepheleri ile fiziksel çevreye uyumları sağlanmalıdır.

B3 - Kitle ve cephesi ile geleneksel çevreye aykırı

Bölgede yükseklik ve/veya cephe genişlikleri ile kolaylıkla farkedilebilen yapılardır. İçlerinde beş ve daha fazla sayıda ailenin barınması dolayısıyla dört ve daha fazla olan kat adetleri, tarihsel çevreye uymayan malzemeleri, yapım teknolojileri ve planlama anlayışı ile Mudanya'nın dokusunu ve silüetini olumsuz yönde etkileyen yapılar oldukları gözlenmiştir. Kitle ve cepheleri ile geleneksel çevreye aykırı olan 29 adet bu yapı tipi, bölgede % 6.32 oranında uygulanmıştır.

1.3.4.3 - Ulaşım Alanları

Mudanya XVIII. y.y. sonunda çıkan büyük bir yangında oldukça zarar görmüştür. Giritli mahallesi, sonraki yıllarda (adı saptanamayan) İtalyan bir mimarın planına uygun olarak yeniden kurulmuştur (Yurt Ans.,1982:1675). Kıyı çizgisine paralel caddelerle bunları dik kesen sokaklardan meydana gelen mahalle dokusu grid (ızgara) plan tipindedir.

Mudanya'nın Tirilye ilçesiyle ulaşımını sağlayan aynı zamanda Giritli Mahallesi'nin arka sınırını belirleyen Mustafa Kemal Paşa Caddesi'nden başka diğer yolların önceleri "Arnavut kaldırımı" olduğunu çevredeki halktan öğreniyoruz. Bu sokaklar ortaya doğru eğimlidir ve suyun rahat akması için orta aksta, diğerlerinden daha büyük taşlar kullanılmıştır. Özgün kaplamasını günümüze kadar koruyabilen, denize dik konumlanmış sadece 3 kısa sokak vardır (Bkz.R.No:14). Diğer sokak ve caddeler sonraki dönemlerde parke taş ile kaplanmıştır. 1992 Aralık - 1993 Ocak ayları arasındaki bir aylık süre zarfında tüm parke yolların asfalt kaplandığı bölgede yapılan saha çalışmaları sırasında gözlenmiştir.

Giritli Mahallesi'ndeki ulaşım alanlarının tümünün araç trafiğine açık bulunması ilk bakışta önemli görünmese de, yer yer bazı sorunlara neden olabilmektedir. Mahalle içindeki sokaklar sadece iki küçük otunun geçebileceği kadardır. Bu yüzden büyük boyutlu araçlar zaman zaman engel oluşturmaktadır Bölgenin güneyindeki Mustafa Kemal Paşa caddesine paralel 2. bir yol alternatif olarak üretildiğinde, mahalle içindeki ulaşım

alanlarının araç trafiğine kapatılıp yaya hizmetine açılması uygun olacaktır. Çalışılan bölgede mevcut bir otopark tespit edilememiştir. Ancak Mustafa Kemal Paşa Caddesi pafta 13'te bulunan boş Belediye arazisi üzerinde uzman kişilerce hazırlanacak bir proje ile otopark ve beraberinde oluşturulacak yeşil alan bölge halkının hizmetine önerilmektedir.

I.3.4.4 - Yeşil Alanlar

Giritli Mahallesi sınırları içinde halkın yararlanması amacıyla planlanmış bir yeşil alan yoktur. Çocukların oynayabilecekleri oyun parkı veya yetişmiş kişilerin istediklerinde zaman geçirebilecekleri rekreasyon alanları bulunmamaktadır. Sadece Mütareke Meydanı'ndaki Atatürk heykeli ile Ziraat Bankası arasında küçük bir Belediye Parkı vardır. İstanbul K.T.V.K. Bölge Kurulu'nun 16.06.1987 gün ve 3610 sayılı kararı ile onaylanan kıyı dolgusu ile de sahilin bir kısmı yürüyüş şeridi haline getirilmiştir. Ancak zaman içinde çay bahçesi ve lokantaların sahil şeridini işgal ettikleri gözlenmektedir. Bu durumda rekreasyon amaçlı başka alternatiflerin de üretilmesi gereklidir.

I.3.4.5 - Yapılanmamış Alanlar

Mahalle sınırları içindeki bölgenin % 0.9'u oranında bir alanı kapsayan ve üzerinde yapı bulunmayan boş arsalar, dağınık halde bulunan küçük arazilerdir. Bu arsaların çoğu özel şahıs mülkiyetindedir ve terkedilmelerinden dolayı üzerindeki geleneksel konut ya yok olmuş ya da imar koşullarından yararlanıp yeni yapı inşa etmek isteyen kişilerin konutlarını yıktırması sonucu boş arsa durumuna gelmişlerdir.

I.3.5 - Geleneksel Yapılarda Stürüktür Analizi

Giritli Mahallesi'nde yapılan çalışmalar sonucu bölgede tespit edilen 352 adet geleneksel yapıdan 106 adedi korunması gerekli sivil mimarlık örnekleri olarak belirlenmiştir. Bu yapılardan 97 adedi konut, 9 adedi ticaret (mağaza) yapısıdır. Ayrıca Mütareke evi, kilise ve 1 adet kahvehane de bu kapsama dahildir. Bu yapıların taşıyıcı sistem ve cepheleri bakımından onarım durumları incelendiğinde 4 grup ortaya çıkar (Bkz. Harita 15).

A - İyi durumda bulunan yapılar; Sahipleri tarafından zaman içinde gerekli bakımları yapılmış ve iyi korunmaya devam ettiği sürece uzun yıllar yaşayacak yapılardır. Taşıyıcı

sistem açısından sorunları yoktur. dış ve iç cephesinin boyanması, sıva veya ahşapta ufak tamirlerin yapılması devam ettiği sürece herhangi bir müdahale gerektirmezler.

B - Hafif onarım gerektiren yapılar; Taşıyıcı sistem açısından kısmen müdahale gerektiren yapılardır. Çatı sorunları ile birlikte cephedeki kırık pencere ve kapılardan içeriye rutubet alan bu yapıların bir çoğunda sıvada dökülmeler ve ahşap kaplamalarda ayrılmalar gözlenmektedir. Özgünlüğü bozulmadan yapılacak onarımlar ile büyük olasılıkla bu yapıların ömürleri uzayacaktır.

C - Ağır onarım gerektiren yapılar; Sahipleri tarafından arzulanan rantın sağlanamaması nedeniyle yıkılmaya terk edilmiş yapılardır. Uzun yıllar kullanılmayan bu yapıların taşıyıcı sistemlerinde büyük sorunlar gözlenmektedir. Yapının bitişik nizam cephesinde çökmeler, üst kat çıkmalarında yıkılmalar meydana gelmiştir. Cephede pencerelerin hemen hepsi kırık, sıvaları dökülmüş durumdadır. Çatıdaki kısmi kopmalar ile yapı hava şartlarına karşı korunamaktadır. Bu olumsuzlukların giderilmesi için bölgede 34 adet bulunan yapılarda önemli oranda ve ivedi olarak onarımlar gereklidir.

D - Onarım geçirmiş yapılar; Bu gurubu II. gurup uygulamalar ile özgün strüktürü değiştirilmeden onarılmış yapılar oluşturur. Restorasyonu yapılmış olarak belirtilen yapıların çoğunluğu özgün özellikleri çok bozulmadan, malzeme ve sıvalarda yapılan yenilemeleri içermektedir. Kanımca bölgede uygulanmış bu restorasyonların olumlu sonuç vermiş olması, yapının özgün halinin de büyük sorunları olmayışındandır. Ancak; yinede bölgede onarım sonrasında özgün durumuna oranla büyük değişiklikler gösteren 5 adet yapı bulunmaktadır.

1.3.6 - Geleneksel Yapılarda Özgünlük Durumu Analizi

Giritli Mahallesi'nde tespit edilen 427 adet yapıdan 106'sı korunması gerekli yapılar gurubundadır. Yapım sistemi, plan oluşumu, cephe biçimlenişi, yapı elemanları ve yapı malzemeleri açısından bütünüyle korunması gerekli 73 adet tescilli, 33 adet tescile önerilen yapı bulunmaktadır. Bölgedeki geleneksel yapıların tümü incelendiğinde özgünlükleri bakımından 3 grup ortaya çıkar.

A - Özgünlüğünü koruyan yapılar; Belirlenen 106 adet korunması gerekli yapılardan 64 adetinin özgün mimari özelliklerini günümüze kadar koruyabilmiş olması sevindiricidir. Zaman içinde yapılan ufak onarımlar ile iyi durumda bulunan yapılarla hiç onarım

geçirmeyen (yıkılmaya terkedilmiş olanlar dahil) yapılar bu grubu oluşturmaktadır (Bkz. Harita 16).

B - Özgünlüğünü önemsiz oranda yitirmiş yapılar; Geçirdiği onarım sonrasında pencere açılım sisteminin değiştiği, kat silmesi, köşe pervazı veya konsolunun sıvandıği görülen örneklerdir. En büyük değişiklik olarak cephe sıvasının yenilenmesi görülür. Ancak yine de yapılar mimari özelliklerini tümüyle kaybetmemiş ve korunmaya değerlerdir.

C - Özgünlüğünü önemli oranda yitirmiş yapılar; Tescilli oldukları halde, özelliklerini tümüyle kaybedecek kadar değişime uğramış yapılardır. Yerinde yapılan incelemeler sonunda geleneksel yapım sisteminde yapılmış oldukları halde, bu yapılarda özgün mimari özellik, mimari eleman hatta özgün malzeme tespit edilememiştir. Bu sebepten dolayı özgünlüğünü önemli oranda kaybettikleri düşünülmektedir.

1.3.7 - Giritli Mahallesi'ndeki Geleneksel Ve Yeni Yapılar Üzerine Değerlendirme...

A - Mimari özellikleri aynen korunması gereken geleneksel yapılar; Bölgede tespit edilen 106 adet geleneksel yapı bu gurubu oluşturmaktadır. Onarım geçirmiş veya belli oranlarda onarım gerektirenler ile özgün mimari özelliklerini hala korumakta olduklarından korunması gerekli geleneksel yapılardır. Bölgenin % 25.53'ünü teşkil etmektedirler. Ancak yapıları üzerinde değişiklik yapamamaları nedeniyle istenen rantın sağlanamaması yapı sahiplerini bölgedeki diğer gayrimülk sahiplerine oranla güç durumda bırakmaktadır. Bu durum devlet tarafından belirlenecek koruma politikaları ile çözüm bulmalıdır. Özgün halde bulunan bu yapıların her geçen gün biraz daha kaderine terkedilmeleri ile sayıları giderek azalmaktadır.

B - Dış mimarisinin ıslahı gereken geleneksel yapılar; Bölgedeki tüm yapı toplam sayısının hemen hemen yarısını teşkil eden bu yapılar geleneksel yapım sistemi ile üretilmişlerdir. Mimari eleman ve malzeme gibi özellikleri bakımından tescil edilmesi şart olmayan bu yapılar mahalle silüetine uyumludurlar. Bölgenin fiziksel özelliklerinin devamlılığının sağlanması amacıyla bu gurup yapıların cephesinde yeni düzenlemeler gerekmektedir. Zaman içinde geçirdiği onarımlar ile cephe oluşum özelliklerini kaybetmiş yapıların dış mimarisine ait yenilemelerde, bölgedeki özgün yapılara ait genel özellikler (pencere-dolu yüzey oranı, kat silmeleri, köşe pervazları v.s.) esas alınmalıdır. Yapılar yatayda ve düşeydeki kitle boyutları açısından aykırı olan bölümlerinden (ilave kat. çatı katı v.s.) arındırılmalıdır.

C- Özellikleri açısından korunması gerekli olmayan ve yıkılıp çevreye uyumlu yeni yapı inşa edilmesi gereken geleneksel yapılar; Bu gurubu oluşturan yapılar geleneksel yapıım sisteminde olmakla birlikte hiçbir mimari özellikleri yoktur. Plan özellikleri, cephe oluşumu, yapı iç ve dış mimari elemanları bakımından korunması gerekli değildir. Sağlıklı yaşam koşullarını temin edemeyecek yapılardır. Var oluşları ile kültürel ve bilimsel çalışmalara fayda sağlamayacak bu yapıların yerine her bakımdan çevreye uyumlu ve sağlıklı yaşam koşullarını içinde barındıran yeni yapı yapılması uygun görülmektedir.

D- Çevreye uyumlu olup müdahale gerektirmeyen yeni yapılar; Günümüz yapıım sistemi ve malzemesi ile üretilmiş bu guruba dahil yapılar, buldukları fiziksel çevreye uyum sağlarlar. Kitle ve cephesi bakımından aykırı değildir. Etrafındaki geleneksel konutların yüksekliğini geçmezler. Cephelerinde büyük pencere boşlukları yoktur. Bu tip yapılar kitle ve cephe düzenleri bakımından müdahale gerektirmezler.

E- Çevreye kat sayısı ve cephe mimarisi bakımından aykırı olup, müdahale gerektiren yeni yapılar; Bölgede bu gruba giren 32 yapı tespit edilmiştir. Kitle ile cephedeki diğer yapılara göre daha yüksek ve geniş olan bu yeni yapılarda fazla katların kaldırılması gereklidir. Bölgenin yükseltisini olumsuz yönde etkileyen bu yapılara aynı zamanda pencere, balkon ve sağır yüzeylerin oluşturduğu cephe düzenleri bakımından da, çevreye uyum sağlayacak şekilde müdahale edilmelidir.

KAT ADETLERİ ANALİZİ

- 1 katlı yapılar
- 2 katlı yapılar
- 3 katlı yapılar
- 4 katlı yapılar
- 5 katlı yapılar
- 6 katlı yapılar

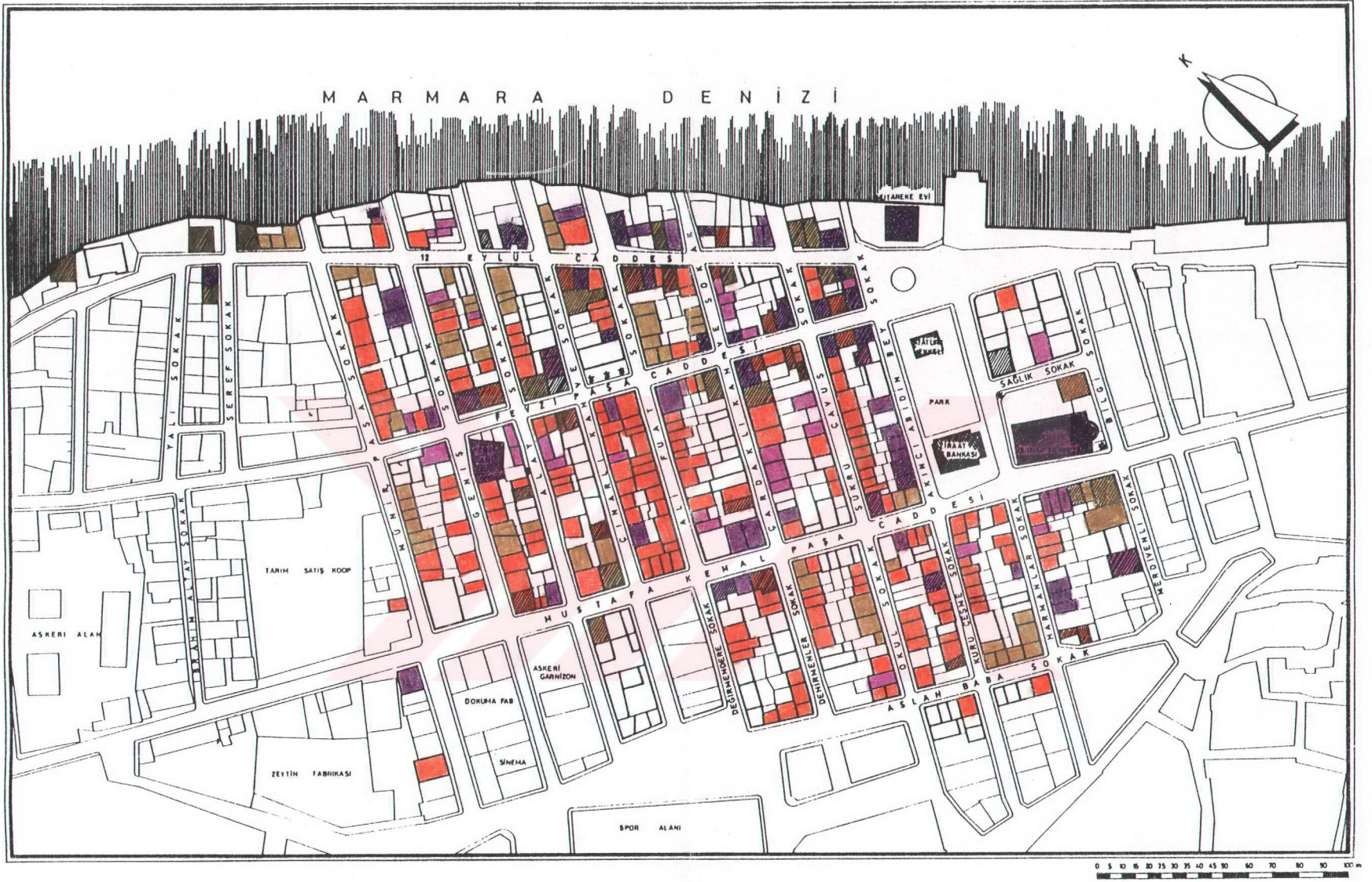
0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 60 70 80 90 100 m

Geleneksel konularda kat adetleri ve uyg oranı

Kat s.	Adeti	Oran%	Bodrum	Cihami	Bodrum + Cihami
1	39	9.14	1	1	1
2	221	51.76	24	9	7
3	73	17.10	3	2	2

Diğer yapılarda..... Çatı k. Bod.Çatı k.

2	48	11.27		1	
3	22	5.15		1	
4	13	3.04		2	
5	3	0.67			
6	8	1.87			
TOPLAM	427	100.00	28	17	10

GELENEKSEL YAPILARDA STÜRÜKTÜR ANALİZİ

- A-lyi durumda bulunan yapılar
- B-Hafif onarım gerektiren yapılar
- C-Ağır onarım gerektiren yapılar
- D-Restorasyon geçirmiş yapılar

	Adeti	Oranı %
A	70	19.89
B	203	57.67
C	34	9.65
D	45	12.79
TOPLAM	352	100.00

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 60 70 80 90 100 m

GELENEKSEL YAPILARDA ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ

- A-Özgünlüğünü koruyan yapılar
■ B-Özgünlüğünü önemsiz oranda yitirmiş yapılar
■ C-Özgünlüğünü önemli oranda yitirmiş yapılar

	Adeti	Oranı %
A	71	20.18
B	146	41.47
C	135	38.35
TOPLAM	352	100.00

DEĞERLENDİRME

- A-Mimari özellikleri aynen korunması gereken geleneksel yapılar
- B-Dış mimarisinin ıslahı gereken geleneksel yapılar
- C-Özellikleri açısından korunması gerekli olmayan ve yıkılıp çevreye uyumlu yeni yapı inşaa edilmesi gereken geleneksel yapılar
- D-Çevreye uyumlu olup müdahale gerektirmeyen yeni yapılar
- E-Çevreye aykırı olup kat sayısı ve cephe mimarisi bakımından müdahale gerektiren yeni yapılar

	Adeti	Oranı %
A	106	24.82
B	249	56.91
C	11	2.57
D	39	9.14
E	28	6.56
TOPLAM	427	100.00

II. BÖLÜM - MUDANYA-GİRİTLİ MAHALLESİNİN GELENEKSEL YERLEŞME DOKUSUNU OLUŞTURAN KONUTLARIN İNCELENMESİ

II.1 - Yapılanma Koşulları

Mudanya'daki parsellerin özgün biçimleri ve zaman içinde geçirdiği değişimlerle ilgili kesin tarihsel bilgiler edinilememiştir. Ancak XVIII. y.y. sonunda yaşanan yangından sonra yeniden planlanan kent, düzgün paralel kenarlardan oluşmuştur. Geleneksel konutlar parsel üzerine bitişik düzene göre yerleşmiş olup, konutların büyük çoğunluğunun sokaktan görülemeyen arka bahçeleri bulunmaktadır.

Parseller büyüklükleri açısından ele alındıklarında ise varlığı saptanan 352 adet geleneksel konuttan 324'ünün 100.00 m²'den küçük arazi parçaları üzerinde bulunduğu tespit edilmiştir. 286 adet geleneksel konutun 51.00-100.00 m² arasındaki alanlarda oluşturulduğu ve bunların bölgede % 81.25 gibi bir oran yoğunluğunda bulunduğu gözlenmiştir. İkinci yoğunluk % 10.79 ile 50.00 m²'den az alanı olan 38 adet parsel olduğu görülmektedir.

101.00 - 150.00 m² arasında alanı olan parsellerin sayısı 17, oranı ile % 4.83'tür. 151.00 m²'den büyük olan parsellerin sayısında ise, büyüklükleri ile ters orantılı olarak azalma olduğu belirlenmiştir (Bkz.Tablo:3). 151.00-200.00 m² arasında alanı olan 3 adet, 201.00 - 300.00 m² arasında 5 ve 301.00 m²'den büyük alanı olan 3 adet parsel tespit edilmiştir. Büyük alanı olan parsellerin genellikle adanın köşe parseli olduğu veya adanın dar cephesini tümüyle kapladığı görülmektedir.

Tablo : 3 Mudanya Giritli Mahallesi geleneksel konutlarının bulunduğu parsel alanları

Parsel büyüklükleri (m ²)	Parsel sayısı	Oranı %
< - 50.00	38	10.79
51.00 - 100.00	286	81.26
101.00 - 150.00	17	4.83
151.00 - 200.00	3	0.85
201.00 - 300.00	5	1.42
301.00 - <	3	0.85

II.1.1 - Geleneksel Konutlarda Sokak - Parsel - Ev ilişkisi

Giritli Mahallesi geleneksel konutları incelendiğinde, bölgenin % 94'ü oranında bitişik düzende yapılanmış konutların % 6 oranındaki ayrık düzende yapılanmış konutlara göre daha çok uygulandığı gözlenmektedir (Bkz. Tablo:4).

Parselin büyüklüğü, parsel içi konumlanma biçimini belirleyen en önemli unsurdur. Sokağa cephesi bulunan, tek girişli, iki yan cephesinden bitişik, dikdögen planda biçimlenmiş ve konut derinliğinin yarı uzunluğunda arka bahçeli konutlar, bölgede en çok uygulanmış örneklerdir.

Parsele bitişik düzene göre yerleşmiş yapılar incelendiğinde;

A - Sokaktan girilen yapılar

1-Bahçesiz; Yapının sokak cephesinden tek bir girişi vardır ve yapı parselin tamamını kapsamaktadır. % 37.62 uygulanma oranına sahip bu yapı örnekleri, çoğunlukla içinde bulunduğu adanın köşe parselidir.

2- Arka bahçeli; Yapının esas girişi sokak cephesindedir ve yapının arkasında bulunan bahçeye ayrıca bir çıkış vardır. % 54.45 oran ile bölgede en çok uygulanan örneklerdir.

B - Bahçeden girilen yapılar

1- Ön bahçeli; Bahçe sokak cephesinde, yapı arka planda yer alır. Sokaktan yapıya ulaşmak için bahçeden geçilmesi gerekir. Bitişik düzende yapılanmış konutların % 1.99'unu kapsamaktadır.

Parsele ayrık düzene göre yerleşmiş yapılar incelendiğinde;

A - Bahçeden girilen yapılar

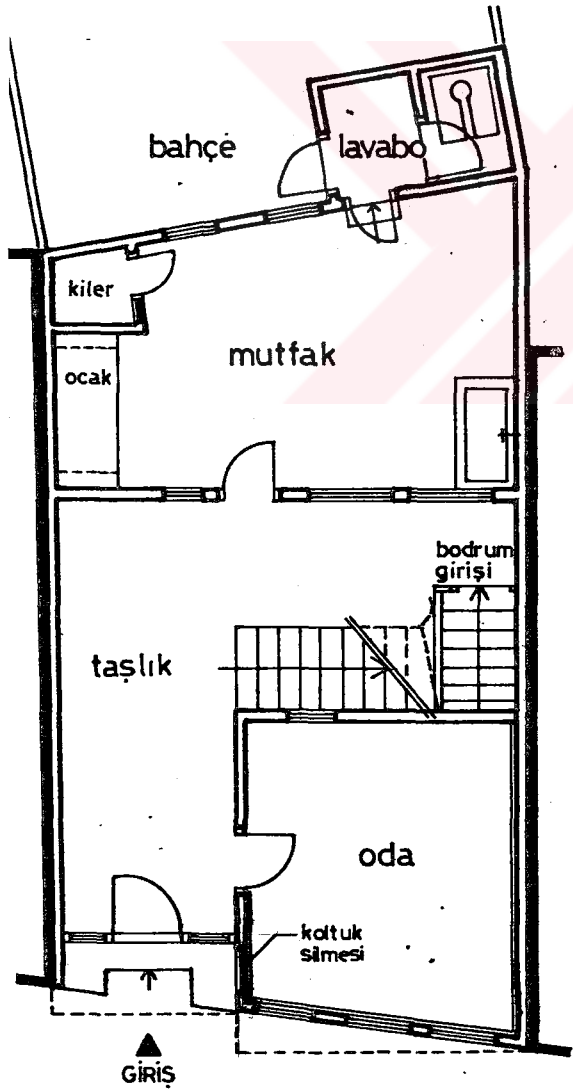
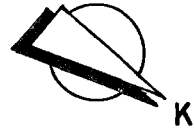
1- Bahçe içinde; Yapının sokağa cephesi bulunmamaktadır. Yapının girişine bahçeden geçilerek ulaşılmakta ve ayrıca bahçeye bir çıkış da bulunmaktadır.

2- Bahçenin bir köşesinde; Yapı ve bahçe sokak cephesinde yanyana yer almakta ve her ikisine de sokaktan doğrudan giriş sağlanmaktadır. Ayrıca yapıya bahçeden başka bir giriş daha verilmiştir. Genellikle gelir düzeyi yüksek ailelerin sahip olduğu konut tipidir. Bölgede % 4.95 gibi az bir oranda uygulanmıştır.

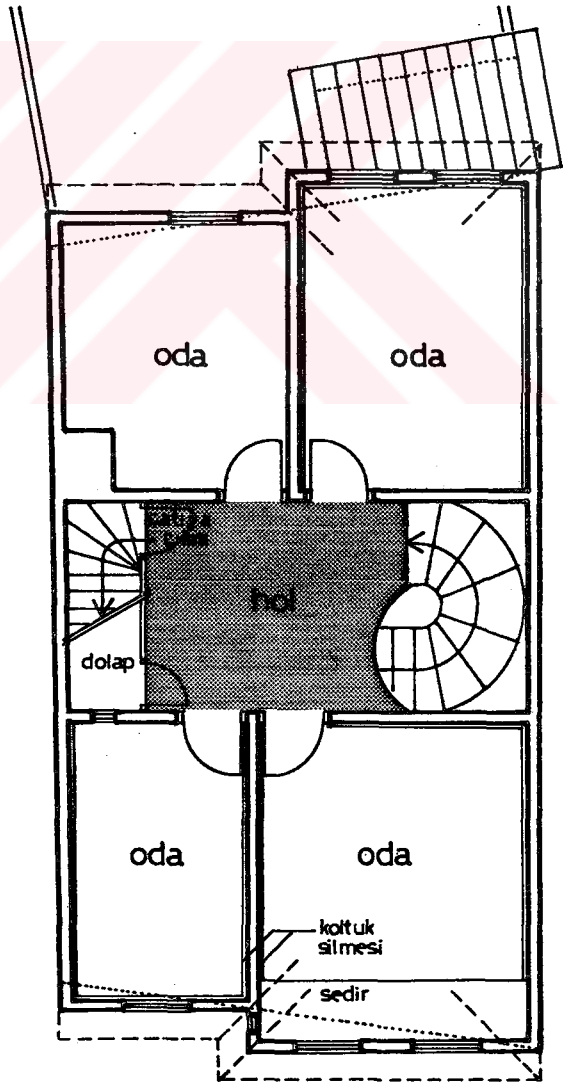

12 EYLÜL CAD.
NO:57

35

ZEMİN KAT PLANI

1. KAT PLANI

Rölöve: 30.05.1993 Gülhan Aydoğan

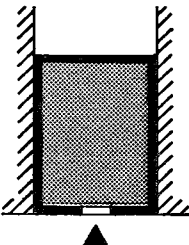
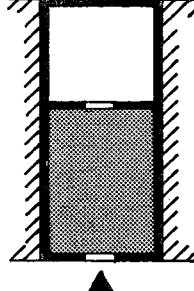
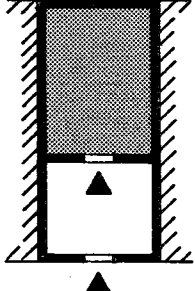
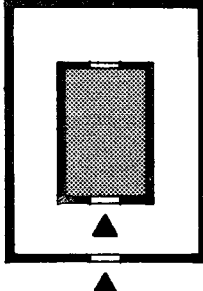
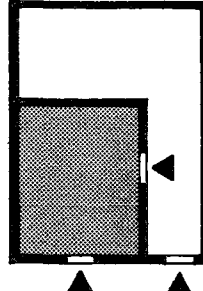
BÖLGEDE EN ÇOK RASTLANAN PLAN TİPİ

0 1 2 3 4 5m.

Rölöve: O.D.T.Ü., Fotogrametri Anabilim Dalı, 1984.

Tablo: Geleneksel Konutların Parsel İçi Yerleşimi ve Sokak İlişkisi

B İ T İ Ş İ K D Ü Z E N			A Y R I K D Ü Z E N	
Sokaktan girilen yapılar		Bahçeden g. y.	Bahçeden girilen yapılar	
Bahçesiz	Arka Bahçeli	Ön Bahçeli	Bahçe İçinde	Bahçenin Bir Köşesinde
				
38 Adet...%34.86	58 Adet...%53.21	7 Adet%6.42	1 Adet% 0.92	5 Adet%4.59

II.2. - Geleneksel Konutların Planlama Özellikleri

Giritli Mahallesi'ni oluşturan ızgara plan tipine bağlı olarak, bölgedeki parseller de dikdörtgen olarak şekillenmişlerdir. En çok tekrarlanan parsel boyutları 4.50-7.00 m. genişliğinde, 8.00-10.00 m. derinliğinde olanlardır. Dikdörtgen biçimlenmiş bu parsellere yine dikdörtgen planlı yapılar uygulanmıştır. Geleneksel konutlar ön cephede 1 veya 2 oda, ortada merdiven ve hol, arka cephede yine 1 veya 2 oda olacak şekilde dikdörtgen biçimde planlanmışlardır. Odalardan birbirine geçiş yoktur hepsi hole açılmaktadır. Ortada bulunan hol genellikle oda boyutlarına yakındır ancak; konutlar % 94 gibi büyük bir oran ile bitişik düzendedir.

Bitişik düzene göre birbirine benzer planlanan konutlar, çoğunlukla gelir düzeyi orta olan ailelere aittir. Köşe parseller hariç hepsinin arka bahçesi bulunmaktadır. 2-3 katlı olan konutların bazılarında bodrum, ara kat ya da cihannüma bulunmaktadır. Mahallede gelir düzeyi yüksek Rum tüccarların yaptırmış oldukları evler ise ayrık düzende ve bahçe içindedir. 4 ya da daha çok odalıdır. Bölgedeki konutların oda boyutları çoğunlukla dikdörtgene yakındır. Oda girişlerinde eşik bulunur. Döşeme ahşabının genişlikleri 27-33 cm. arasındadır. Oda içinde pencere alt hizasında koltuk silmesi ve tavandan 15-25 cm. aşağıda tavan silmesi görülmektedir. Tavanda ahşap kaplama derzini kapatmak amacıyla konan profilli çitalar ile geometrik düzenler oluşturulmuştur. Merdiven holün bir ucunda ya

da oda sırasında konumlanmıştır. Holün diğer ucunda ise genellikle balkon bulunmaktadır. Konutlarda düşey sirkülasyonu sağlayan merdiven ara sahanlığı bulunmayan U dönüşlüdür. Mahallede gelir düzeyi yüksek Rum tüccarların yaptırmış oldukları evler ise ayırık düzende ve bahçe içindedir (Bkz.Tablo:5).

Konutların hemen hepsinde esas katlarda sokağa "çıkma" yapılmıştır. Bölgede "kapalı çıkma" ile birlikte "açık çıkma" (balkon) da oldukça sık uygulanmıştır.Kapalı çıkmanın 2 yan cephesinde yapılan pencereler ile sokak görüş açısı genişletilmiştir.

Konutların büyük çoğunluğunda giriş katında; önce bir taşığa girilir ve taşığın bir kenarında merdiven, diğer kenarında ise genelde bir oda veya mutfak bulunur. Merdiven altında bahçeye çıkan bir kapı mevcuttur. Konut yapılırken içinde mutfak da tasarlanmış ise, bu tür mutfakların çoğunda ocak bulunur. Konut sonradan eklenen mutfaklar ise çoğunlukla, oda bölünüp bir kenara sıkıştırılmış olanlardır. Yapım sırasında tuvaletin eve dahil edilmediği durumda, bu mekan bahçeye yapılan müştemilat ile çözülmüştür.Mutfak, banyo ve tuvalet gibi sulu hacimler eve sonradan katılmak istendiğinde ise yapıda bazı tesisat sorunlarının çıktığı görülmektedir.

3 katlı konutlarda bulunan ara katlarda ise genelde iki küçük oda bulunur. Ara katın yüksekliği ~ 2.20 m.'dir. Esas katlarda ise; merdivenin açıldığı bir hol ve holün bir ya da iki yanında bulunan odalar vardır. Esas katlarda cepheye göre 75-80 cm uzaklığı bulunan kapalı ya da açık çıkma uygulanmıştır. Odanın, çıkma bulunan cephesinde yüksekliği 27-30 cm, genişliği 75-80 cm olan bir sedir vardır. Odada genelde bir bölümü yükük görevini, bir bölümü de banyo (gusülhane) görevini yüklenen dolaplar vardır. Esas kattaki odaların hemen hepsinde pencere alt hizasında koltuk silmesi bulunmaktadır. Konutların birçoğu bacalı olarak tasarlanmadığından ihtiyaç doğrultusunda soba boruları cephe duvarını veya pencereyi delerek dışarıya ulaştırılmışlardır. Bu durum yapının tahribatına neden olmakta ve sokak silüetini olumsuz etkilemektedir. Konutların 30-40 cm genişliği bulunan çatı saçakları iç bükey ve bağdadi üzeri sıvalıdır. Konutların çatıları çoğunlukla kırma çatı ile örtülü ve oluklu (alaturka) kiremit kaplıdır.

Giritli Mahallesi Evlerinin Türk Evi İle Genel İlkeler Doğrultusunda Karşılaştırılması

Giritli Mahallesi konutları incelendiğinde, Rum halkın yaşamış olduğu bölge olmasına rağmen; konutların tümüyle Rum evi olmadığı, uzun yıllar birlikte olduğu Türk kültürü ve yaşantısından etkilendiği görülür. Genel ilkeler doğrultusunda inceleyecek olursak;

TÜRK EVİ

1. Büyük arazi içinde bulunan konut sahibinin evlenen çocuklarına veya hizmetlilerine arazisinde pay vermesi ya da miras yolu ile bölünmesi küçükü büyüğü parselleri ortaya çıkartmıştır. Bu parsellerin geometri-leri birbirinden farklı organik biçimlidir. Ancak manzara ne olursa olsun daima evlerin mümkün olduğu kadar güneşe doğru çevrilmesi ve geniş görüş imkanı sağlanması mahallelerin özelliklerindedir(Eldem, 1987: 172).

2.Konutlar Yüksek duvarlarla sokaktan ayrılmış bahçe içinde veya yan cepheleri ile doğrudan sokak üzerindedir(Eldem, 1987: 263). Mutfak, ahır, kümes gibi birimlerin bulunduğu büyük bahçeleri vardır.

3.Yaşama mekanının dış çevre ile ilişkisinin güçlendirmek, daha iyi ışık ve seyir imkanı sağlamak, zemin katı yağmurdan korumak gibi amaçlarla cephede çıkmalar yapılmıştır. Çıkma yan cephesine pencereler açılarak odanın çevre ile ilişkisi güçlendirilmiştir.

4.Konutların alt katlarında bulunan hamam, mutfak gibi kargir kısımlarda yağma duvar, üst kattan itibaren ahşap karkas arası taş, tuğla ve kerpiç dolgu ya da bağdadi tekniğinde uygulanmış-

GİRİTLİ MAHALLESİ EVLERİ

1.XVIII. yy.'da geçirdiği yangın sonunda yeniden kurulan bölge ızgara plan sistemindedir(Türk Ans., 1976: 419).Bir çoğu 50.00 - 100.00 m2 arasında bulunan parseller dikdörtgen boyutlarda ve bitişik düzendedir.

2.Bitişik düzende yapılmış evlerin köşe parselde bulunanlar haricinde hemen hepsinin arka bahçeleri bulunmaktadır.Günümüzde az sayıda örneği kalmış gelir düzeyi yüksek tüccar ailelerin yaptırdığı evlerin tümü ise bahçe içindedir.

3.Bölgedeki evlerin hemen hepsinde aynı amaçla yapılan çıkmaların iki yan cephesine açılan pencereler ile manzara ve çevre ilişkisi güçlendirilmiştir. Ayrıca cephenin ortasında ya da bir yanında bulunan açık çıkma(balkon) ögesi çok sık kullanılmıştır.

4.Konutlar ahşap karkas arası zemin kat orta boy renkli taş, üst katlar kerpiç ya da tuğla dolgudur. İçten sıvalı, dıştan sıvalı ya da ahşap kaplamadır.

tır(Eldem, 1987: 172). Dış cephe bölgesel özellik göstermekle birlikte sıvalı, sıvasız ya da ahşap kaplamalıdır.

5.Zemin katta kiler, ambar gibi bazı servis mekanlarını içermesi dolayısıyla dışa kapalı cepheler oluşmuştur(Eldem, 1987: 263).

6.Odalar birbirinden bağımsızdır. Tek girişleri vardır. Hepsi sofaya açılır(Eldem, 1987: 60).

7.Esas katta kare boyutlarındaki odanın içinde yüklük, sedir, raf, dolap ve hücre gibi elemanların yerleri bellidir. Sekilik(seki üstü), odanın diğer yerlerine göre bir kademe daha yüksekte ve çok amaçlı olarak oturma, yaşama ve yatma gibi eylemler gerçekleştirilir. İki ya da üç duvarda sedir bulunur.

8.Oda içindeki duvarlar vazoda çiçek demetleri ve kasede yemiş gibi motiflerle kalem işi bezemelidir.

9.Özellikli odalarda bulunan ocağın iki yanında veya kapı ile aynı duvarda yüklük, dolap(bazılarında gusulhane de vardır) ve hücre gibi elemanlardan oluşan bir gurup vardır(Eldem, 1987: 80). Birçoğu kalem işi bezemeli dolaplar ayrıca odada dekor oluşturmaktadır.

5.Zemin kat üst kattaki yaşantının benzeri niteliğinde olduğundan cephe üst kattakinin aynıdır ve dışa üst kat kadar açıktır.

6.Bölgede birbiri içinden geçilen odası bulunan çok az konut bulunmaktadır. Ancak genel ilke olarak odalar bağımsızdır. Tek girişleri vardır ve hepsi hole açılır.

7.Odalar kare olabildiği gibi daha çok dikdörtgen biçimlidir. Zeminde kot farkı yoktur. Oda ön cephesi boyunca yüksekliği 23-27 cm. olan sedir bulunmaktadır.

8.Oda duvarları tek renk boyalıdır.

9.Esas katlardaki odalarda kapı ile aynı ya da karşı duvarda dolap bulunmaktadır. İçinde gusulhaneye de rastlanan dolaplar ham ahşap ya da tek renk boyalıdır.

10.Odaya giriş dolaylı olacak şekilde düzenlenmiştir. Kapı ise odanın gizlilik ve özelliğini bozmayacak bir yer ve boyuttur. Tek kanatlıdır. Sofa tarafında odanın önemine göre kemer, pervaz, kitabe ve taç şeklinde bir başlık ile olduğundan daha yüksek gösterilir(Eldem, 1987: 80). Kapı iç yüzü sade, dış yüzü bezemeli ve özenlidir.

11.Odanın en süslü yerlerinden biri olan tavanlar çok özellikli olarak geometrik biçimli, göbekli olmaktadır. Daima boyalıdır. En adi tavanlar pasalı olanlarıdır(Eldem, 1987: 106).

12.Sofa, sadece odalar arası geçişi sağlayan ortak bir alan değil, aynı zamanda oturma ve toplantı mekanıdır. Oturma alanı olan yerler sofadan bir seki, parmaklık, direklik ve üzerinde kemerlerle ayrılır(Eldem, 1987: 60).

13.Yapım tarihleri ile bağlantılı olarak pencere düzeninde en çok rastlanan örnek, üstteki kanatların altında daha küçük kanatların bulunmasıdır. Zemin kat pencerelerinde ahşap kapak,kafes, kepenk veya lokmalı parmaklık bulun-

10.Büyük çoğunluğu çift kanatlı ve tablalı kapı olmakla birlikte, tek kanatlı kapılar da bulunmaktadır. Düz renk boyalıdırlar.

11.Gelir düzeyi yüksek ailelerin evlerinde ki tavanlar geometrik biçimlenmiştir. Gelir düzeyi orta ve düşük ailelerde ise tavanlar kaplama tahtalarının derzlerini kapatan profilli pasalar ile uzunlamasına şekillenmiştir.

12.Gelir düzeyi yüksek ailelerin evleri dışındaki, mahallenin çoğunluğunu oluşturan bitişik nizam evler de sofanın yerini hol almıştır. Bazı örneklerde boyutları ile odaya yakınsa da oturma mekanı olarak kullanılmamaktadır. Gelir düzeyi yüksek ailelerin evlerinde ise oda sayısı 4 ya da daha fazla olduğundan hol ortada yer alır. Ancak bu örnekler az sayıda bulunduğu bölgenin genel özelliklerini belirlemezler.

13.Zemin kat pencereleri üst kattakiler ile aynı boyuttur ve pencere önünde demir parmaklık bulunmaktadır. Bölgede üstteki kanatların altında küçük kanatların bulunduğu pencere tipi ile düşey sürme(giyotin) pencere

maktadır. Esas kattaki baş oda ve/veya sofada çok özelliikli olarak tepe pencereleri bulunur(Eldem,1987: 88).

14.Saçak düzdür ve oldukça geniş tutulmuş, köşeler ise yuvarlatılmıştır(70 cm.'den büyük).

tipi uygulanmıştır. Gelir düzeyi yüksek ailelere ait evlerin çoğunda ahşap kepenk bulunmaktadır.

14.Saçaklar 30 cm. genişliğinde iç bükey bağdadi üzeri sıvadır.

II.3 - Geleneksel Konutların Cephe Oluşum Özellikleri

II.3.1 - Cephede Simetri Eksenleri

Cephe oluşumunda yapının sokak dokusunda yer aldığı konumun yanısıra, estetik kaygı da önem taşımaktadır.

Pencereleri çevreleyen ahşap pervazlar, cephe konturunu belirleyen yataydaki kat silmeleri ve düşeydeki köşe pervazları, cephedeki ahenkli dağılımı daha da belirginleştirir.

Pencere oranları ve pencerelerin cephede konumlanması, çoğu zaman cephede bir simetri oluşturur. Simetri tüm cephe genişliği boyunca olabildiği gibi cephenin sadece belli bir kesiminde de olmaktadır. Ayrıca cephede algılanan simetrinin; tek bir katta, iki kat birlikte veya tüm katlar boyunca süreklilik gösterdiği gözlenir (Bkz.Tablo: 6). Bölgedeki 9 adet geleneksel yapıdan, cephe düzenlerinde yapılan değişiklikler nedeni ile özgün ve simetri eksenleri tespit edilememiştir. Diğer konutların hemen hepsinde en az birer simetri ekseninin varlığı gözlenmektedir. En çok uygulanan tip alt ve üst katlarda birden fazla simetri eksenini olup mutlaka birer eksenini çakışanlardır. Bu sınıfa giren 19 adet yapının bölgede uygulama alanı % 21.60'dır.

II.3.2 - Plan ve Cephede Çıkma Düzeni

Çıkımlar, konutun parsel konumlanma biçimi ve sokak oluşumu gibi veriler doğrultusunda biçimlenmiş ve Anadolu Türk kent dokusunu oluşturan konutun gelenekşelleşmiş bir yapı ögesidir. Mudanya geleneksel konutların çıkımları;

* Mekanların manzara ve sokağa açılmasını, yeterince ışık ve hava almasını sağlamak,

*Yerleşmedeki serbest geometrili parsellerin yarattığı eğik cepheyi üst katlarda düzelterek dik açılı mekanlar oluşturmak,

- * Giriş kata oranla üst katlarda daha büyük mekanlar elde etmek,
- * Giriş kat cephesini kışın yağmur ve rüzgardan; yazın güneşten korumak,
- * Günlük yaşamı üst katta geçirirken olabildiğince dışa açılmak ve sokaktaki olayları izlenmek; gibi istekler doğrultusunda biçimlenmişlerdir.

Sit alanı içindeki geleneksel konutların hemen hepsinde kapalı çıkma uygulandığı gibi, bazı örneklerde evin girişini belirginleştirmek için giriş üzerinde açık çıkma da uygulanmıştır. Çıkmalar cephede uygulanan yerlerine ve planlarına göre çeşitli özellikler gösterirler.

Çıkmalar;

- A- Dikdörtgen,
- B- Üçgen (Düzeltilme),
- C- Çokgen,

gibi geometrik biçimlerde ve

- 1- Bir yanda,
- 2- İki yanda,
- 3- Ortada,
- 4- Cephe boyunca,
- 5- İki yönde,

gibi konumlanma özelliklerine göre incelenmişlerdir. Bölgede yukarıdaki özelliklerin yalın biçimiyle çözümlenmiş örnekleri bulunmaktadır (Bkz.Tablo:7). Ancak konutta çıkma oluşumunu gerektiren nedenlerin birden fazla olduğu durumlarda karmaşık biçimli çıkma çeşitlemelerinin de uygulandığı görülmektedir (Bkz.Tablo:8,9,10,11,12,13,14). Cephede yalın halde bulunan dikdörtgen planlı çıkma, konut girişinin niş içinde ya da nişsiz oluşu ile farklılık göstermektedir. Konut girişinin niş içinde olması ile, yalın biçimlenmiş dikdörtgen çıkma cephede çıkıntı yaratmadığı halde, üst katta niş üzerindeki mekan, zemin kata göre kapalı çıkmadır. İncelenen bölgede yalın halde bulunan çıkma tiplerinden en çok uygulanan dikdörtgen planlı kapalı çıkma tipidir. Dikdörtgen çıkmanın en çok uygulanmış çeşidi ise esas katta cephe boyunca olan kapalı çıkmadır. Bölgede % 32.31 oran ile 21 adet geleneksel konutta gözlenmektedir. Örneğin; zemin katta giriş nişinin üzerinde bulunan cephenin bir yanındaki dikdörtgen kapalı çıkma ile birlikte esas katta açık çıkma (balkon) birlikte kullanılmıştır. Açık çıkma cephenin bir yanında olmakla birlikte aynı zamanda üçgen planlıdır. Dolayısı ile bu örnek yalın haldeki dikdörtgen + üçgen ve kapalı + açık çıkmaların bir arada bulunduğu bir çeşitlemedir.

II.4 - Geleneksel Konutlarda Bazı Yapı Elemanlarının Tasarım Özellikleri Ve Malzemeleri

II.4.1 - Kapılar

Giritli Mahallesi geleneksel konutlarının giriş kapıları genellikle bir niş içinde bulunmakta ve 3-4 basamak çıkılarak ulaşılmaktadır. Konutlardaki giriş nişi iki şekilde düzenlenmiştir.

- 1 - Cephenin bir yanında,
- 2 - Cephenin ortasında.

Ev girişinin bir niş içine alınması, girişin sokaktan gizlenmesi ve güvenli olması içindir. Ayrıca bekleyeni ve kapı malzemesi olan ahşabı da yağmurdan korumaktadır. Nişin bir yanındaki odadan açılan bir başka pencere ile de giriş kapısının kontrolü güçlendirilmektedir (Bkz. Tablo: 15).

Geleneksel konutları giriş kapılarının çoğunluğu, bütün son dönem evlerinde olduğu gibi, tablalı ve çift kanatlıdır. Kapılar, üzerinde ve yanında pencere olacak şekilde tasarlanmıştır. Kapı genişlikleri 1.20-1.40 m., yükseklikleri ise 2.30-2.60 m. dolaylarındadır (Bkz.Tablo:16). Kapı yan pencereleri ise 0.45-0.60 m. genişliğinde ve 2.00-2.30 m. yüksekliğindedir. Giriş kapısı yan pencereleri, kapıdaki kişinin kim olduğunun görülmesi ve kapının açıldığı taşığın aydınlatılması için tasarlanmıştır. Birçoğu tablalı olarak yapılan giriş kapılarında kanatların ve üst pencerenin biçimlenişine büyük özen gösterilmiş, ayrıca pencere önlerine konulan motifli demir parmaklıklarla güzel örnekler oluşturulmuştur(Bkz.Tablo:17).

Geleneksel konutların oda kapılarında çift kanatlı kapılar tek kanatlı kapılara oranla daha çok uygulanmıştır. Tablalı olarak yapılmış çift kanatlı kapıların genişlikleri 1.10-1.20 m. ve yükseklikleri de 2.00-2.20 m.'dir. Tablalı olarak yapılmış tek kanatlı kapıların ise genişlikleri 0.60-0.90 m. ve yükseklikleri 2.00-2.20 m.'dir. Oda girişlerinin hemen hepsinde kapı altında ahşap bir eşik bulunmaktadır.

II.4.2 - Pencereler

Mudanya geleneksel konutlarında en çok kullanılan pencere tipleri, iki veya dört parçası açılan "kanatlı" pencereler ve düşey "sürme" (giyotin) pencerelerdir (Bkz.Tablo: 18).

Pencereler genellikle sedir yastıklarının üst kotu olan yani 0.70-0.80 m. yüksekliğinden başlamaktadır. Oda pencerelerinin bölümlenmesinde alt kısımda küçük kanatlar düzenlenmiştir. Çok uygulanan bu açılma biçimi, sedir üstünden sokak ile ilişki kurmayı kolaylaştıran ve havalandırma için uygun olan bir çözümdür. Kanatlı pencere genişlikleri 0.80-0.90 m., yükseklikleri 1.30-1.70 m.'dir. Sürme pencerelerde ise genişlik yine 0.80-0.90 m., yükseklik 1.50-2.00 m. arasında değişmektedir. Sokağın iki yönünü de görmek için, çıkmanın yan yüzlerinde açılan pencere genişlikleri ise 0.45-0.60 m.'dir.

İzleri bulunan pencere kapakları büyük çoğunlukla yok olmuştur. Mahallede ahşap kafes uygulamasına ise hiç rastlanmamıştır. Sadece birkaç evde ahşap kepenk veya kapak bulunmaktadır. Bölgede en çok uygulanan örnek, pencere önü motifli demir parmaklıklardır. 8 - 10 cm ara ile dikine uygulanan demir parmaklıklar 352 adet geleneksel konutun 58'inin zemin katında uygulanmıştır. Parmaklıkların uçları genellikle ok şeklinde biçimlenmiş ve birbirlerine U demir parçalarla bağlanmışlardır. Pencere boşlukları alt ve yan kısımlarından 8-12 cm. eninde yalın veya profilli ahşap pervazlarla çevrelenmiştir. (Bkz.Tablo:19)

II.4.3 - Pencere Alt pervazları

Pencere boşluğunun alt sınırını belirleyen pervazlar 12-15 cm. yüksekliğinde düz, profilli ya da değişik motiflerde uygulanmıştır (Bkz.Tablo:20). Pencere kasasının cephe yüzeyi ile birleştiği kısımlarda bulunan üst, yan ve alt pervazların malzemeleri ahşaptır. İncelenen bölgede alt pervazların cephe boyunca çakılmış örneklerinin rastlanmasına rağmen genellikle pencere genişliği boyunca uygulanmışlardır. Cephe kompozisizyonunda etken olan pencere boşluklarının daha iyi vurgulanmasını sağlayan bu öğelerin, sıvaya mastarlık yapmak ve malzeme farkını belli etmek gibi fonksiyonel görevleri de vardır. Bölgede birden fazla konutta aynı tip pencere alt pervazlarının kullanıldığı da görülmektedir.

II.4.4 - Tavanlar

Mudanya geleneksel konutlarında mekanı özel kılan bezeme ögesi tavanlar, gelir düzeyi ile doğrudan ilişkili olarak biçimlenmişlerdir. Gelir düzeyi düşük olan ailelerin evindeki bazı tavan örneklerinde kat girişlerinin açık bırakıldığı, bazılarında ise girişlere dik çakılan ahşaplarla oluşturulduğu ve derzlerin çitalar ile kapatıldığı görülmektedir (Bkz.Tablo: 21,22). Gelir düzeyi orta olan ailelerin evinde, kaplama tahtalarının bitiştigi

derzler biraz daha bezemeli profilli çıtalarla kapatılarak, yine profilli pervazların da kullanıldığı tavanlar oluşturulmuştur. Gelir düzeyi yüksek olan ailelerin evindeki tavanlarda ise geometrik şekilli ya da göbekli zengin çeşitlemeler uygulanmıştır. Geometrik şekillerin içindeki kaplama tahtaları her zaman döşeme kirişlerine dik çakılmayıp, bazen duvarlarla 45'lik açılar oluşturacak şekilde de dizilmiştir. Duvardan üst örtüye geçişi yumuşatmak amacıyla, iki veya üç kotlu kesitlerde olan "tekne" veya "çökertme" adı verilen tavanlar ise gelir düzeyi yüksek ailelerin evlerinde görülmektedir.

II.4.5 - Kat Silmeleri

Geleneksel konutlarda döşeme kirişlerinin gizlenmesini sağlayan kat silmeleri çeşitli profillerde oluşturulmuş cephe süsleme elemanlarıdır. Cephede, katlar arasındaki farklılığı da belirleyen kat silmelerinin yükseklikleri genelde 18-25 cm. dir. Kat silmelerinin alt kısmı bazı örneklerde bitkisel motiflere benzetilen festonlarla bitirilmiştir (Bkz.Tablo: 23). Bölgede örnekleri görülen kat silmelerinin malzemesi ahşaptır. Ancak rastlanan bir çok örnekte cephe sıvasının yenilemesi sırasında kat silmelerinin de birlikte sıvandığı görülmektedir Bu örneklerdeki silmelerin profilleri ise algılanamamaktadır. İç mekanda tavan pervazlarına ise yalın veya profilli şekliyle rastlanmaktadır. Yükseklikleri 5-25 cm. arasındadır. Pervaz üzerine aralıklı olarak dişli veya içbükey bezeme elemanlarının uygulandığı da görülmektedir.

II.4.6 - Konsollar

Konutlarda sokağa doğru yapılan çıkma, döşeme kirişleri uzatılarak veya üzerine bir başka kiriş koyarak yani çift kiriş (taban) uygulaması ile taşınır. Ancak çıkma altlarına konan ahşap destekler ile de yükün bir bölümü zemin kat duvarlarına aktarılır. Bir dış cephe ögesi olan konsollar (çıkma taşıyıcıları) Mudanya Giritli Mahallesi'nde çok çeşitli profillerde uygulanmıştır (Bkz.Tablo:24).Konsol genişlikleri genelde 0.18 m. ve yükseklikleri 0.50-1.10 m. arasındadır. En çok uygulanan konsol yüksekliği 0.90 m.'dir. Konsolların yan cepheleri ahşap kaplama yada 3-4 cm genişliğinde metal (Bkz.Tablo:24, Art Nouveou konsol profilleri) dairesel parçalarla süslenmiştir. Ön cepheleri ise 1,5-2 cm genişliğinde çıtalar ile kapatılmıştır (Bkz.Tablo: 25).

II.4.7 - Balkon Korkulukları

Giritli Mahallesi geleneksel konutlarındaki balkonların hemen hepsinin zemin kaplaması çinkodur. Korkulukların yapıldığı demir parmaklıklar ise demir sıcakken bükülerek yapılan motifler ile biçimlenmişlerdir(Bkz.Tablo:26). Bölgede farklı motiflerde demir balkon korkulukları uygulanmıştır. Konutların bir kısmındaki korkuluklar ise 15-20 cm aralıklarla dizilip alt ve üstten birbirine bağlanan düşey ahşap çubuklar ile oluşmuştur. Bu çubukların tornada işlenerek profilendirildiği örnekler çoğunluktadır. Balkon genişlikleri 0.90-1.20 m. civarındadır ve korkuluk yükseklikleri 0.90 m.'dir. (Bkz.Tablo:27)

II.5 - Geleneksel Konutların Yapım Sistemi ve Kullanılan Malzeme

Çalışma bölgesinde bulunan geleneksel konutların, ahşap karkas ya da yığma yapım sistemi ile yapıldıkları görülür. Ahşap karkas konutların hemen hepsi korunması gerekli yapılar olup, yığma sistemdeki yapılar plan, iç mekan dekorasyonu, cephe ve malzeme bakımından mimari özellikleri bulunmayan yapılardır. Bölgede, sokaktan 1 basamakla girilen konutlara oranla subasmanı bulunan konutlar daha çok uygulanmıştır. Deniz kıyısında bulunan bu konutların zeminini rutubetten korumak ve altta yarım kat bodrum elde edebilmek için yapılar, 0.50 m. ile 1.50 m. arası yükseklikte subasman üzerine yapılmıştır. Malzeme olarak; subasmanda moloz taş, subasman üzerindeki diğer katlarda ise ahşap çatki aralarına dolgu malzemesi olarak tuğla veya kerpiç bloklar kullanılmıştır. Tuğlalar tam tuğla 24x15x5-24x14x5.5, yarım tuğla 12x15x5-12x14x5.5 gibi boyutlarda yatay veya açılı olarak üstüste yerleştirilmişlerdir. Kerpiç bloklar arasında 30x15x8 boyutlarında olanlarına rastlansa da büyük çoğunluğu özensiz ve amorf kütlelerdir. Üst katlarda ahşap çatki arası dolgu olmayıp, zemin kata binen yükün hafiflemesi amacıyla ahşap çatki üzeri bağdadi yapılmıştır.

Ahşap çatkılarda ana dikmeler 15/20-22/24 cm kesitlerinde, ara dikmeler 3/15-12/17 cm kesitindedir. Yan etkilere karşın ana dikmeler payandalarla desteklenmiştir. Duvar kalınlığı 18-20 cm' dir. Ana dikmeler ile döşeme kirişi arasında uzunluğu genelde 50 cm olup genişliği ana dikme kadar olan iki ucuda eğrisel profilli yastık (ahşap) vardır. Ana döşeme kirişleri yaklaşık 15/25 cm kesitindedir. Kiriş araları 35-55 cm arasındadır. Döşeme kirişlerinin üzeri 1,5-3 cm kalınlığında, 23-27 cm genişliğinde kaplama tahtaları ile kapatılmıştır(Bkz.R.No:53).

Giritli Mahallesi'ndeki 352 geleneksel konutun 333 adetinin dış cephesi günümüzde sıvalıdır. Geleneksel konutlardan 135 adetinin sıvası özgündür. Ancak, 198 adetinde

sıvanın günümüz malzemesi çimento ve kireç karışımı olması, kat silmeleri, köşe pervazları ve pencere etrafı pervazların da aynı malzeme ile sıvanması nedeniyle özgün cephe kaplamasının bulunmadığı belirlenmiştir. Bölgedeki özgün sıva iki tabakadan oluşmuştur. Sıvanın alt kısmı bol samanlı ve kalın (1.5 cm.) üst kısmı ise alçı veya kireç karışımı ince tabakadır.

Ayrıca bölgede cephesi ahşap kaplamalı 19 adet geleneksel konut bulunmaktadır. Tümü özgün olan ahşap kaplamaların genişlikleri genellikle 13 cm ve geçme tekniğindedir. Zemin kat sıvalı, üst katlar ahşap kaplamalı olan 3 adet karma tip olmakla birlikte, zemin kat sıvasının özgün olmadığı tespit edilmiştir.

III. BÖLÜM MUDANYA İLÇESİNİN KORUMA AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SONUÇ

Hızlı sanayileşme ve nüfus artışı sonucu artan talebe karşılık verilememesi geleneksel konutların yıkımını hızlandırmıştır. 1978 yılında Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu (yeni adıyla Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu)'nun çıkarttığı kanunla tarihi SIT alanı içine alınan bölgelerde bu yıkım belli bir ölçüde engellenmiştir.

Ancak yüzyıllar boyu oluşmuş kültürü yansıtan geleneksel konutların oluşturduğu sokak ve mahalle dokusunu koruma kaygısı olmadan inşa edilen yeni yapıların verdikleri zarar göz ardı edilmemeli ve bölgede yapılacak yeni yapılara bazı sınırlamalar getirilmelidir.

III.1 - Mevcut Sokak ve Mahalle Dokusunda Korumaya Yönelik Öneriler

Geleneksel konutların tek tek korunması yanında, bu konutların oluşturduğu sokak dokusunun korunması, bir dönemin yaşantısının aktarılması bakımından çok önemlidir. Tümünü yeni yapı olan bir sokakta tek bir geleneksel yapıyı kendi başına korumak ne korumada süreklilik sağlar ne de gelecek kuşaklara öğretici yeterli kaynak oluşturabilir. Bu sebepten geleneksel yapıları tarihi çevresi ve insan ilişkileri ile birlikte korumaya çalışmalıyız. Yaşanmış veya tarihi çevrelerde yaşanmakta olan sosyal ilişkiler sadece geleneksel sokak düzeni içerisinde korunabilir.

Korumanın gerçekleşebilmesi için bu bölgelerde yaşayan ailelere eğitim ve mevcut örneklendirmeler ile koruma bilinci yerleştirilmesinin yanısıra devlet her türlü yardımı (proje, teknik danışmanlık, kontrolörlük ve finansman) yapmalı, ancak, korumayı yerel yönetim önderliğinde yine bu konutlarda oturan insanlara bırakmalıdır.

Devlet yardımı ile kendi evine sahip çıkabilen insan, zamanla çevrenin korunmasında da faydalı olacaktır.

Bu düşünceler ışığı ile tüm Mudanya'da yapılan (tez araştırması kapsamında) tespit ve analiz çalışmaları yapılmış, süreklilik gösteren geleneksel dokunun sınırları tespit edilmiştir. Bu doğrultuda Mudanya ilçesi Giritli mahallesinde tarihi değerler açısından bünyesinde özelliklerini nispeten koruyabilmiş Fevzi paşa caddesi, pilot proje alanı olarak seçilmiştir. Fevzi Paşa caddesinin kısmi sokak ölçeğinde analiz çalışmaları yardımıyla

kroki, silüet ve planları yapılmış, mevcut dokunun korunması için öneri projeleri hazırlanmıştır.

Projeler, Mudanya koruma amaçlı imar planı yönetmeliği ve bölge verileri doğrultusunda biçimlenmiştir;

*Geleneksel konutlarda, öncelikle en büyük sorun olarak görülen sulu mekan (mutfak, banyo, tuvalet) tasarımları üzerinde çalışmalar yapılmıştır. Restorasyonla çağdaş yaşam standartlarına kavuşturulmuş ve tekrar kullanılmak üzere işlevlendirilmiştir.

*Pansiyon işletmeciliği, bölgede egemen olan ancak, bugüne kadar gerçekleştirilmemiş bir olgudur. Bu fikirden yola çıkılarak pilot proje alanı içersinde terkedilmiş ve kapatılmış bazı geleneksel konutlar pansiyon olarak kullanılmak üzere düzenlenmiştir. Evlerinde oturmaya devam edecek ailelerin geleneksel konutları ise yine konut olarak düzenlenmiştir.

*Fevzi Paşa caddesine yönelik koruma projesinde belirlenen ilke; geleneksel konutların özgün haline en az müdahale ile yeniden yapılacak düzenlemedir.

*Geleneksel yapılarda özgünlüğü bozulmuş dükkanlar, bölgede günümüze kadar ulaşabilmiş dükkan cephelerinden yararlanarak yeniden düzenlenmiştir.

*Geleneksel konutların birbiriyle olan ilişkileri ve mevcut yol, arsa düzenleri aynen korunmuştur.

*Kütle ve gabariyle çevreye uyumlu yapıların cepheleri geleneksel mimari karakterine uygun olarak ıslah edilmiştir.

*Kütle ve gabariyle çevreye aykırı yapıların (çok katlı apartman) yükseklikleri azaltılarak, cepheleri günümüz anlayışıyla yeniden düzenlenmiştir.

*Elektrik ve telefon kabloları yer altına alınmıştır.

*Proje sınırları dahilindeki Fevzi Paşa caddesi ve caddeyi dik kesen sokaklar taşıt trafiğine kapatılarak, servis arabalarının (çöp, yangın vb.) ve yayaların kullanımına uygun olacak şekilde düzenlenmiştir.

Tretuarlar ve asfalt döşeme kaldırılarak geleneksel sokak dokusuna uyum sağlayacak döşeme kaplamaları kullanılmıştır.

*Sokak dokusunda gerekli ve uygun yerlere aydınlatma elemanları, yangın muslukları ve kent mobilyaları (çiçeklik, oturma bankı vb.) kullanılmıştır.

*Trafiğe kapatılan yollardaki otopark ihtiyacını karşılamak için Mustafa Kemal Paşa caddesindeki zeytin fabrikasının yanındaki belediye arsasının bu amaç doğrultusunda düzenlenmesi önerilmektedir.

III.2 - Tek Yapı Ölçeğinde Korumaya Yönelik Öneriler

Sosyal yaşantıdaki değişimlerin aile büyüklüklerini de etkilemesi sonucunda çekirdek aile tipi ortaya çıkmıştır. Ailelerin küçülmesi konutların da kullanıcı sayısı oranında bölünmesine neden olmuştur.

Geleneksel konutlarda kullanıcı aile sayısına göre yapılacak yeni düzenleme, yapıların daha fonksiyonel olmasını, mevcut yoğunluk ve sosyal dengenin korunmasını sağlayacaktır.

Korunması planlanan bölge sınırları içinde, günümüze özgünlüğünü kaybetmeden ulaşılmış konutlardan birkaçının "**Müze Ev**" olarak düzenlenmesi, korumaya yönelik bir örnek olacaktır. Örneğin; Mudanya Mütareke'sinin imzalandığı ev bugün bir "Müze Ev"dir.

Geleneksel yapıların korunması ve değerlendirilmesi ile ilgili karar ve öneriler aşağıda belirtilmiştir;

*Öncelikle taşıyıcı sistem ile ilgili onarım gerektiren yapılar ele alınacaktır.

*Mimari öğelerin onarım veya yenilenmesi gereke yerlerde geleneksel malzemenin taklidi yerine çağdaş malzeme kullanılacaktır.

*Konutlarda, geleneksel plan şeması değiştirilmeden, gerektiğinde uzman kişilerce bölüntüler yapılarak, servis mekanları günümüz aile yaşantısına göre planlanacaktır. Konut içindeki merdiven, tavan süslemesi, hertürlü ahşap oymacılık, boyama, alçı kabartma ve bunun gibi korunması gerekli özelliklere sahip mimari öğeler yok edilmeyecektir.

*Yapının dış cephesine ait, kapı, pencere, demir parmaklık, ahşap kapak, kepenk, pervaz, silme, köşe dikmesi, çıkma, konsol, payanda, furuş, feston, saçak, kiremit tipi, konut girişi ve bunun gibi esas mimariyi yok edecek değişiklikler yapılmayacaktır.

*Bozulmuş olan sıvalar laboratuvarında analiz çalışması yapıp, uygun karışımlar hazırlandıktan sonra tamamlanacaktır

*Geleneksel yapıların çatı biçimlenişi değiştirilmeyip örtü malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılacaktır.

III.3 - İncelenen Bölgede Ve İlçede Uygulanacak Yeni Yapılanmaya Yönelik Öneriler

*Yola cephesi bulunmayan parsellerde yapılanmaya izin verilmemelidir.

*Yapı yüksekliği, yapının yakınında bulunan geleneksel konut dizisinin en yüksek saçak kotunu geçmemelidir.

*Cephedeki çıkma derinlikleri 1.00 m'yi geçmemeli ve cephe yatay katlarına paralel olmalıdır.

*Çıkımlar 1. kattan başlamalı ve çıkma tipolojisini belirleyen örnekler dışındaki bir tipde yapılmamalıdır.

*Çıkma altlarında yanılığa sebebiyet vermemesi için payanda veya konsollar kullanılmamalıdır.

*Yeni yapılar günümüz malzemesi ve teknolojisi ile üretilmeli ve cephe düzenlemesinde eski yapılar taklit edilmemelidir.

*Yapı cephesinde kemerli pencere kullanılmamalı, pencereler lentolu olmalıdır.

*Bölgedeki geleneksel konut pencerelerindeki kayıt sistemi yeni bina pencerelerinde taklit edilmemelidir.

*Pencere boşluğunun çevresinde ve cephenin diğer yerlerinde ahşap pervaz kullanılmamalıdır.

*Çatılar kırma veya beşik olarak % 25-33 eğimli olmalıdır.

*Çatı örtüsü olarak Marsilya kiremiti kullanılmalıdır.

*Çekme kat veya çatı eğiminden faydalanarak kat kazanılmamalıdır.

*Çatı örtüsünün üzerinde bacadan başka bir öge bulunmamalıdır.

*Saçak çıkması 0.30-0.60 m arasında olabilir.

*Mahalle içi ara yollara (M.Kemal Paşa Cad. Hariç) 1993 öncesindeki gibi parke taş kaplama döşenerek, geleneksel mahalle dokusu sağlanmalıdır.

III.4 - Sonuç

Son yıllarda Geleneksel Anadolulu Evleri hakkındaki çalışmaların hız kazanması geçmişten günümüze ulaşan değerler ışığında sağlıklı ve bilinçli gelecek yaratılması için bir adımdır. Bugüne değin üzerinde fazla durulmamış hatta çok az izi kalmış değişik ölçekteki yerleşmelerin varlığı sözkonusudur. Tüm bu varolan örneklerin araştırılması, zaman içinde değişik bölge ve yerleşim yerlerinde karşılaşılan siyasal, toplumsal, ekonomik ve kültürel değerlerin günümüz toplumlarına olan etkisi hakkında ip ucu verecektir.

Evlerin tek başına incelenmesinin yanı sıra mutlaka içinde buldukları fiziksel çevre ile birlikte değerlendirilmesi gerekliliği unutulmamalıdır. Dönemin yaşantısını anlatan ve mahalle dokusunu oluşturan yapı gurupları, sosyal ilişkileri ile birlikte incelenmelidir. Böyle bir yaklaşım ile daha somut sonuçlara ulaşılabileceği kesindir. Aynı yerleşim yerinde değişik inanç ve geleneklerin egemen olması durumunda ise ilginç sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Mudanya merkez ilçede bu durum sözkonusudur. Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetim merkezine yakın bulunan Mudanya geçmişte de stratejik olarak önemli bir yerde idi. Bir yandan Bursa'da ticaretle uğraşan zengin ailelerin Mudanya'da sayfiye amaçlı yaptıkları

evler ve konaklar, diğer yandan Yunan adaları ile ticaret yapan ve zeytincilikde ileri seviyeye ulaşan Rum ailelerin yaptırdıkları evler birarada bulunmaktadır. Uzun yıllar içiçe yaşamış iki farklı kültüre ait bu toplumların birbirlerinden etkilendikleri bir gerçektir. Bölgeyi oluşturan 2-3 katlı geleneksel yapıların birçoğunu konutlar oluşturmaktadır. İlçede konut ve ticaret bölgeleri birbirlerinden rahatça ayrılabilir. Mahalle içlerinde bulunan küçük ticarethaneler(bakkal,berber vs.) için konut yapısının bir köşesinde yer ayrılmıştır. Bu ticarethane sahipleri aynı zamanda ya çok yakında ya da üst katta yaşamaktadır. Ancak konutlarından bekledikleri rantı sağlayamayan yapı sahipleri gerekli onarım ve bakımları ihmal etmektedirler. Geleneksel konutlarının yerine daha fazla kat ve alanı olan betonarme yapıları tercih etmektedirler.

Zaman içinde insanın yaşadığı fiziksel çevrenin hızla değişmesi ile yeni şartlara uyum sağlayamayan sistemler eriyip gitmeye mahkum olmaktadır. Bu değişimler sonucu oluşan yeni değerler ise eskilerinin yerini almaktadır. Sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve fiziksel değişmelerin kentsel yapıya da yansımaları maddi kültür ürünleri olan geleneksel yapıların yok olmasına neden olmaktadır.

Tarihi eserlerin ve yerleşim yerlerinin o günün toplumunun ayrılmaz bir parçası olduğu konusundaki çalışmalar ve dolayısı ile "Tarihi Çevre Koruma" bilincine gereken önemin gösterilmesi XVIII. y.y'ın 2. yarısından itibaren görülmektedir.

Yurdumuzda bu tür araştırma ve çalışmalar yapılmakta, ancak çeşitli politik , ekonomik ve örgütlenme sorunları ile arzulanan seviyeye ulaşılamamaktadır. Ancak hatırlanması gereken bir nokta; geleneksel evler üzerine doğru bilgilerin çoğaltılması kültürümüzün aydınlatılması bakımından olduğu kadar, dünya kültürü için de önemlidir. Bu konuda Anadolu'muzda göz ardı edilemeyecek bir zenginlik bulunmaktadır.

Daha önce hakkında geniş araştırmalara rastlayamadığımız Mudanya İlçesi, Anadolu Geleneksel Konutları üzerine yapılan araştırmalara katkıda bulunmak amacıyla seçilmiştir. Geleneksel konut çevresi ile birlikte değerlendirilerek, tespit edilen plan biçimi, cephe oluşumu, yapı elemanları, yapım sistemi ve kullanılan malzemeleri özellikleri ile birlikte açıklanmıştır. Geleneksel konut konusunun araştırıldığı oranda tanınması, tanındığı oranda korunması ve değerlendirilmesi sahip olunun kültürün geleceğe doğru aktarılmasını sağlayacaktır.

KÜLTÜR MİRASIMIZ OLAN EVLERİ, SOKAKLARI, YAŞANTILARI, SOSYAL İLİŞKİLERİ HERŞEYİ İLE TARİHİ ÇEVRELERİ KORUYALIM; BU SIRADA KARŞILAŞILACAK KOŞULLAR, BÜROKRATİK VE EKONOMİK ZORLUKLAR BİR ULUSUN İNSANININ, TARİHİNİN, KÜLTÜRÜNÜN DEVAMLILIĞINI ENGELLEYEN KRİTERLER OLMAMALIDIR ARTIK...

KAYNAKLAR

1. Cemal, A., 1932. *Bursa*, Kanaat Kütüphanesi, İstanbul.
2. Dayıgil, F., Orun, Z., 1939. "Mudanya' da Tahir Paşa Köşkü Ve Eski Evler", *Arkitekt*, sayı 9/5-6:113-121.
3. Doğanatan, T., 1940. *Bursa Bölgesinde Yapılan Savaşlar*, İstanbul.
4. Eldem, S.H., 1987. *Türk Evi Osmanlı Dönemi II*, T.A.Ç. Vakfı, İstanbul.
5. Elitoğ, C., 1984. "Bir Yazlık Yerleşme Alanı Olarak Mudanya", İ.Ü. Coğrafya Fakültesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
6. Evliya Celebi, 1941. *Seyahatname*, yay. haz. M.Zillioğlu, cilt 3, Üçdal Neşriyat, İstanbul.
7. Faroqhi, S., 1993. *Osmanlı' da Kentler Ve Kentliler*, çev. N. Kalaycıoğlu, Türk Tarih Vakfı Yayını Türkiye Araştırmaları 3, İstanbul:122,141.
8. Kum. N.N., 1940. "Bursa İlinin Batı Mıntıkasında Tarihi, Etnografi Ve Arkeoloji Tetkikleri", *Belediyeler Dergisi*, sayı 5/57:19-30.
9. Kum, N.N., 1940. "Bir Tetkik Gezisi", *Uludağ*, sayı 26:51-60
10. Kokmaz, E., 1991. Bursa K.T.V.K. Kurulu'nun 24.12.1991 gün ve 2570 sayılı raporu.
11. Mansel, A.M., 1947. *Ege Ve Yunan Tarihi*, Ankara.
12. Mutlu, A., 1975 "Türk Evleri Ve Türk Mahalleleri", *Arkitekt*, sayı 3:22.
13. Okyar. O., Toynbee, A., 1948. "Bursa Ve Çevresi Tarihine Dair", *Uludağ*, sayı 92, Bursa:18-25.
14. Orhonlu, C., 1984. *Osmanlı İmparatorluğunda Şehircilik Ve Uluşım Üzerine Araştırmalar*, Ege Üniversitesi Yayını No:31, İzmir.
15. Özdeğer, H., 1941. *Bursa Şehri Tereke Defterleri*.
16. Özgüç, N., 1984. *Turizm Coğrafyası*, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayını, No:3203, İstanbul.
17. Ötüken, S.Y. ve Diğerleri, 1986. "Mudanya İlçesi", *Türkiye' de Vakıf Abideler Ve Eski Eserler*, cilt 4, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara:456-466.
18. Üzümeri. E., 1957. Mudanya", *Türk Ansiklopedisi*, cilt 4, Ankara:224-226.
19. Pamukçıyan, K., 1986. "Bursa'nın 1855 Yılı Büyük Depremi; Ermenice Yazılmış Bir Kaynağa Göre", *Tarih Ve Toplum Dergisi*, İletişim Yayınları, cilt 6, sayı 31, İstanbul: 26,27
20. Yazarı Yok, 1982. "Bursa", *Yurt Ansiklopedisi, Türkiye İli: İli: Dünü, Bugünü, Yarını*, cilt3, İstanbul:1671-1727.
21. _____, 1976. "Bursa", *Türk Ansiklopedisi 1923-1973*, cilt 2, Ankara:419-428.
22. _____, 1970. "Bursa", *İslam Ansiklopedisi*, cilt 2, İstanbul:475-492.
23. _____, 1975, *Bursa İli Yıllığı*.
24. _____, 1990. *Bursa İli Nüfus Sayımları 1927- 1990*, Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, Ankara.
25. _____, 1975. "Mudanya", *Yeni Hayat Ansiklopedisi*. cilt 5, İstanbul:2400-2440.
26. _____, 1976. "Mudanya", *Türk Ansiklopedisi*, cilt 24, Ankara:368-370.

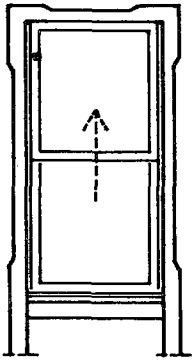

EKLER

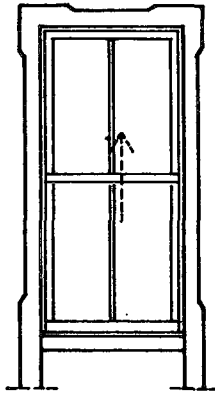

1.TABLULAR

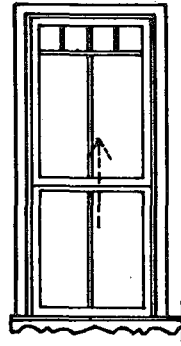
PENCERELER

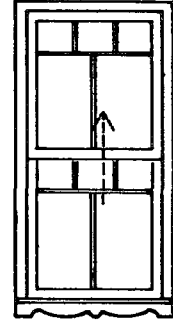
Alay sok.No:20 (58)

Fevzi Paşa cad.No:10 (42)

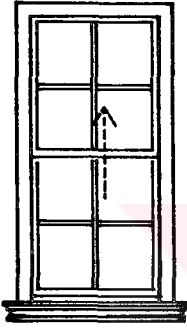

12 Eylül cad.No:14 (12)

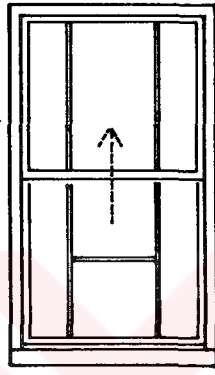

Çardaklıkahve sok.No:36

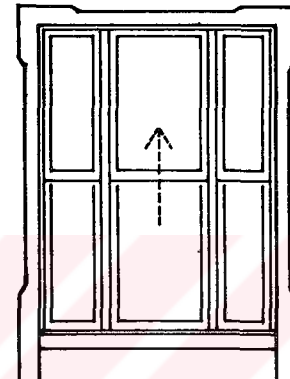
SURME

Fevzi Paşa cad.No:34 (64)

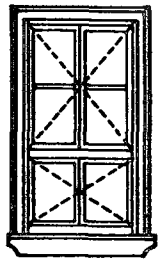

Merdivenli sok.No:2 (05)

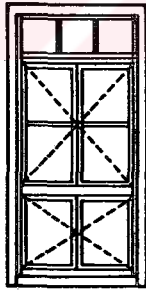

Fevzi Paşa cad.No:10 (42)

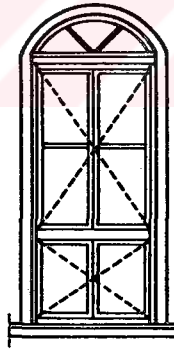
PENCERELER

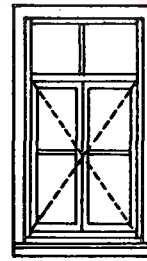
Alay sok.No:8 (23)

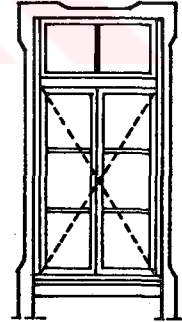
Akıncı Abidin B.s.N:4 (49)

Fevzi Paşa cad.No:9 (73)

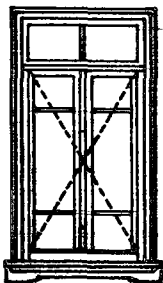

Akıncı Abidin B.s.N:2 (48)

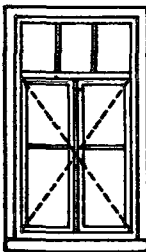

12 Eylül cad.No:34 (13)

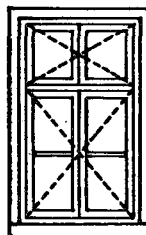
KANATLI

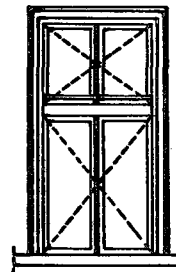
Ali Fuat sok.No:7 (38)

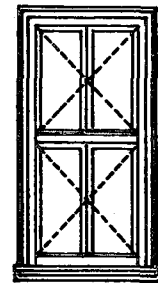
M.Kemal Paşa c.N:107 (99)

Ali Fuat sok.No:23

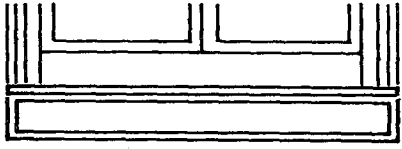
Alay sok.No:14 (21)

Alay sok.No:14 (21)

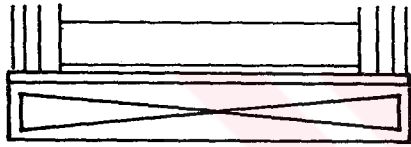
Alay sok.No:10 (22)

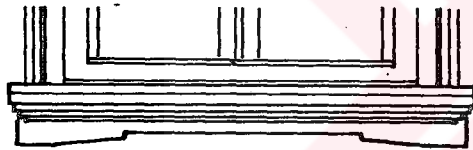
Ali Fuat sok.No:23

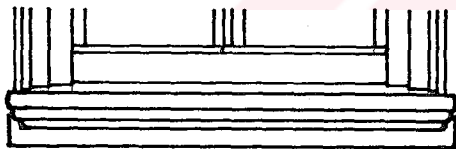
Ali Fuat sok.No:22

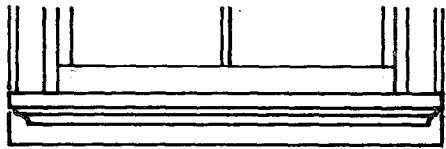
Yalı sok.No:8

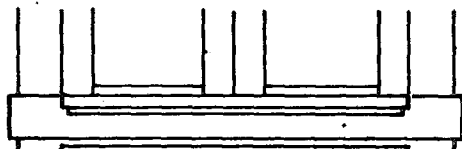
Ali Fuat sok.No:7 (38)

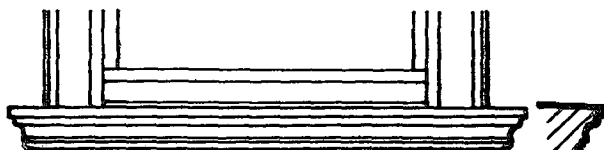
Alay sok.No:14 (21)

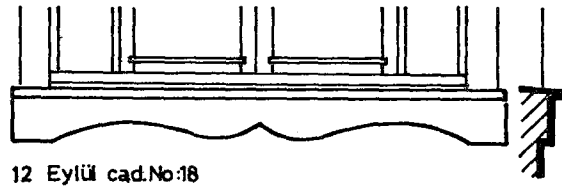
Fevzi Paşa cad.No:3 (62)

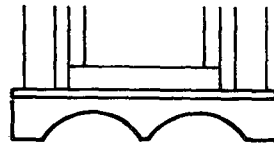
12 Eylül cad.No:16 (11)

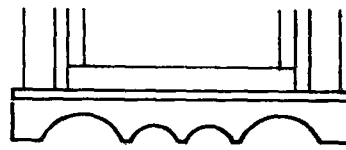
Fevzi Paşa cad.No:34 (20)

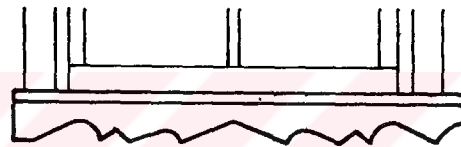
12 Eylül cad.No:18

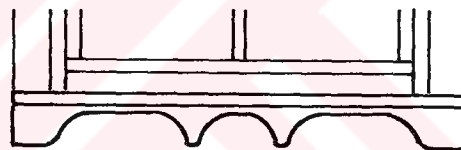
12 Eylül cad.No:14 (12)

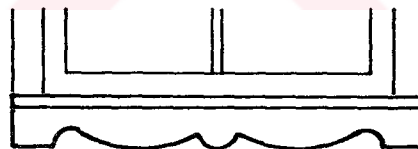
12 Eylül cad.No:14 (12)

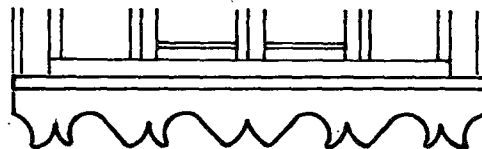
12 Eylül cad.No:14 (12)

12 Eylül cad.No:14 (12)

Çardaklıkahve sok.No:36

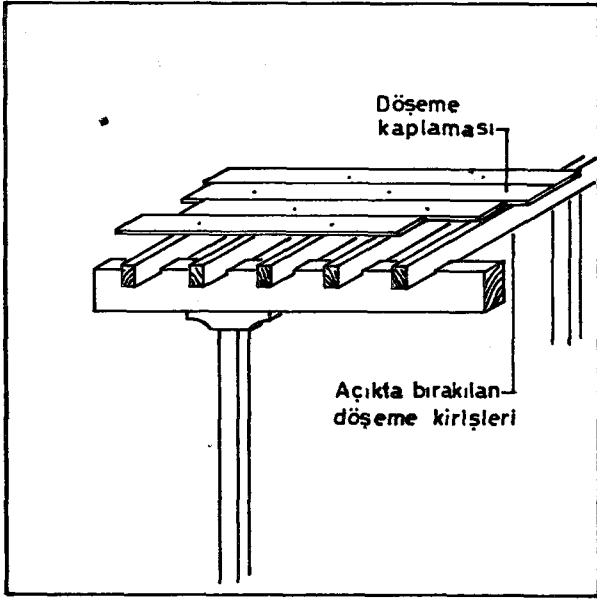
Çardaklıkahve sok.No:32 (70)

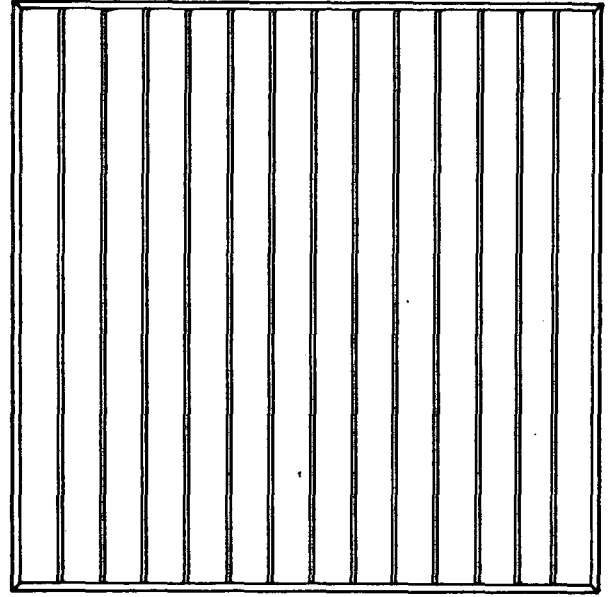
Fevzi Paşa cad.No:16 (44)

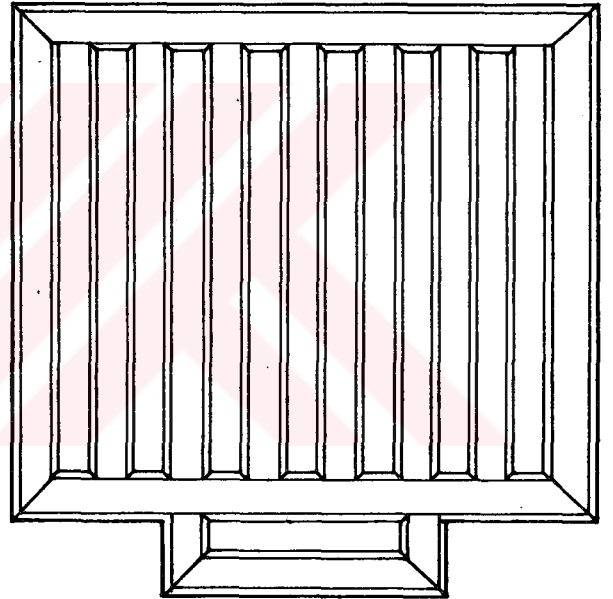
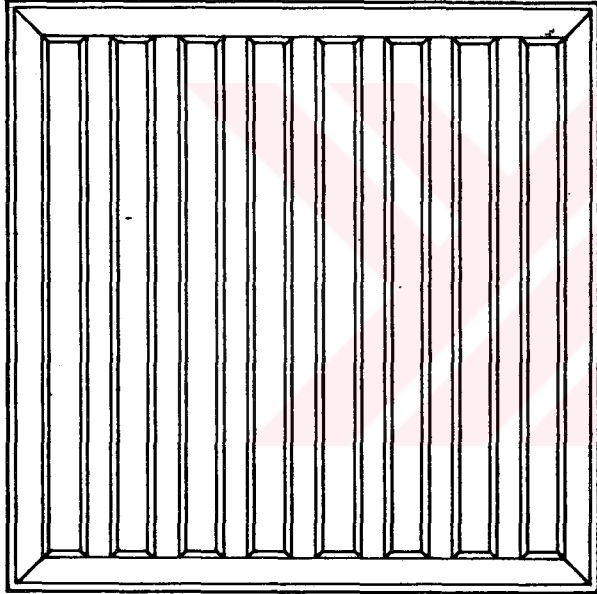
Tablo:21 Mudanya – Giritli Mahallesi Geleneksel Konutları / Çıtalı Tavan Çeşitlendirmeleri

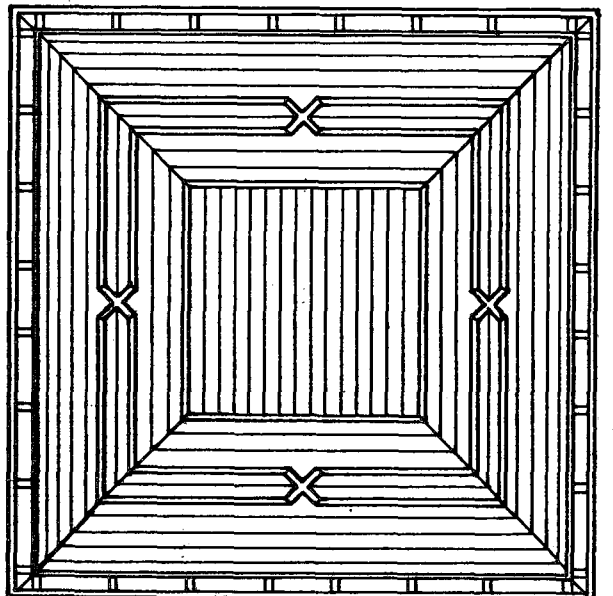
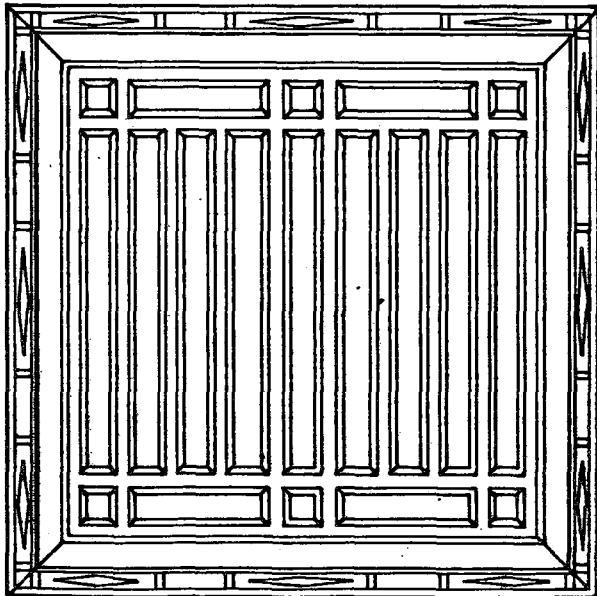
a-Kat kirişlerinin kapatılmadığı durum

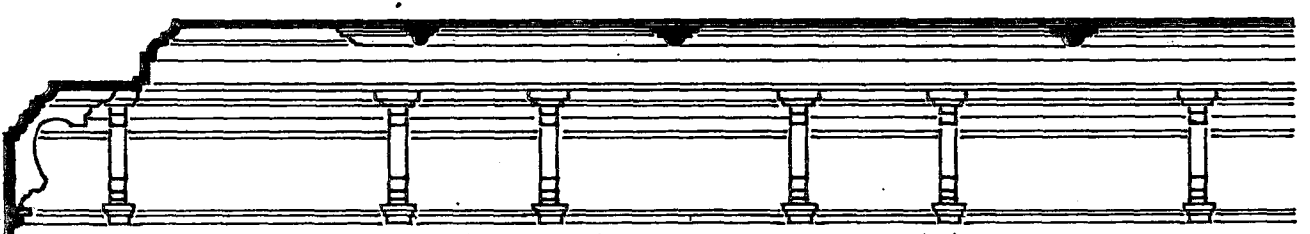
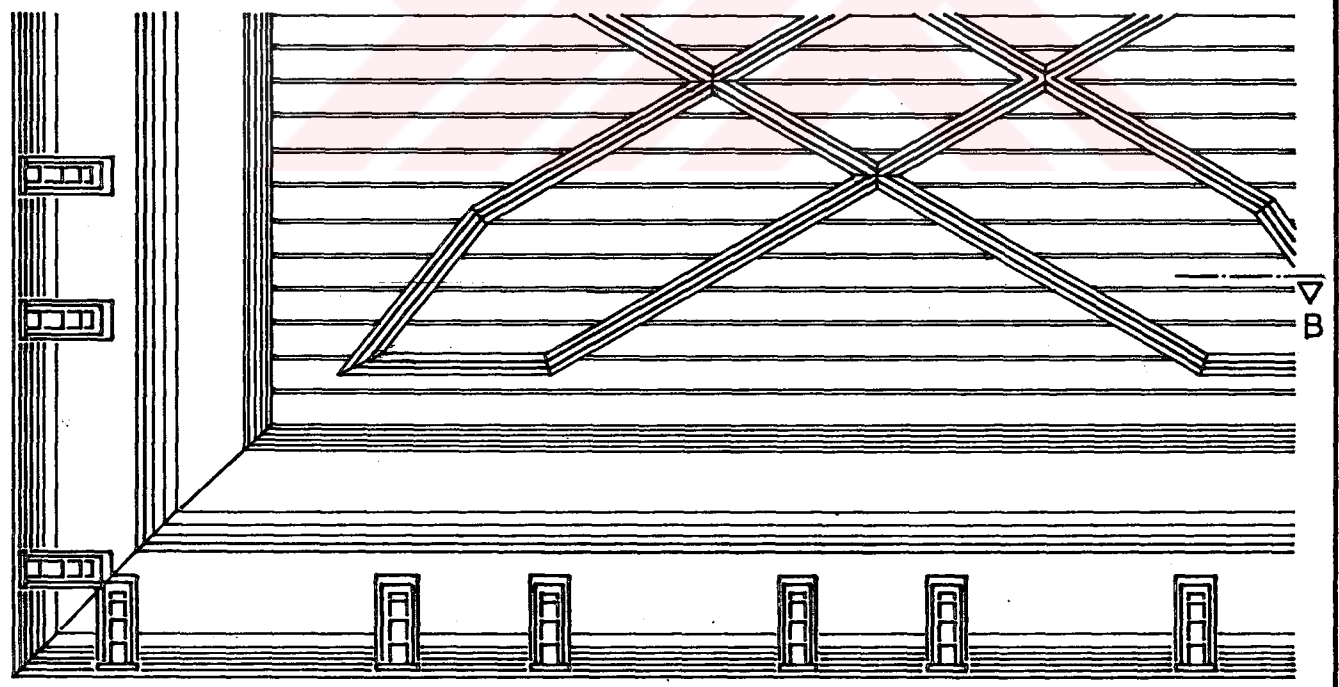
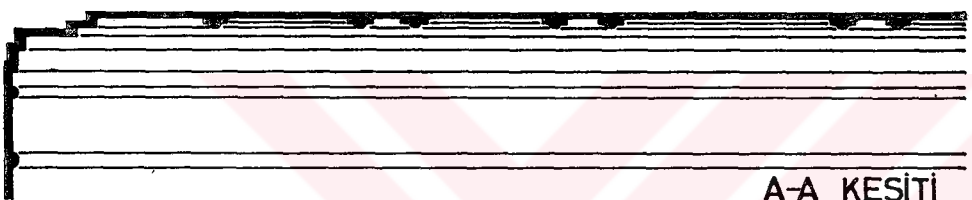
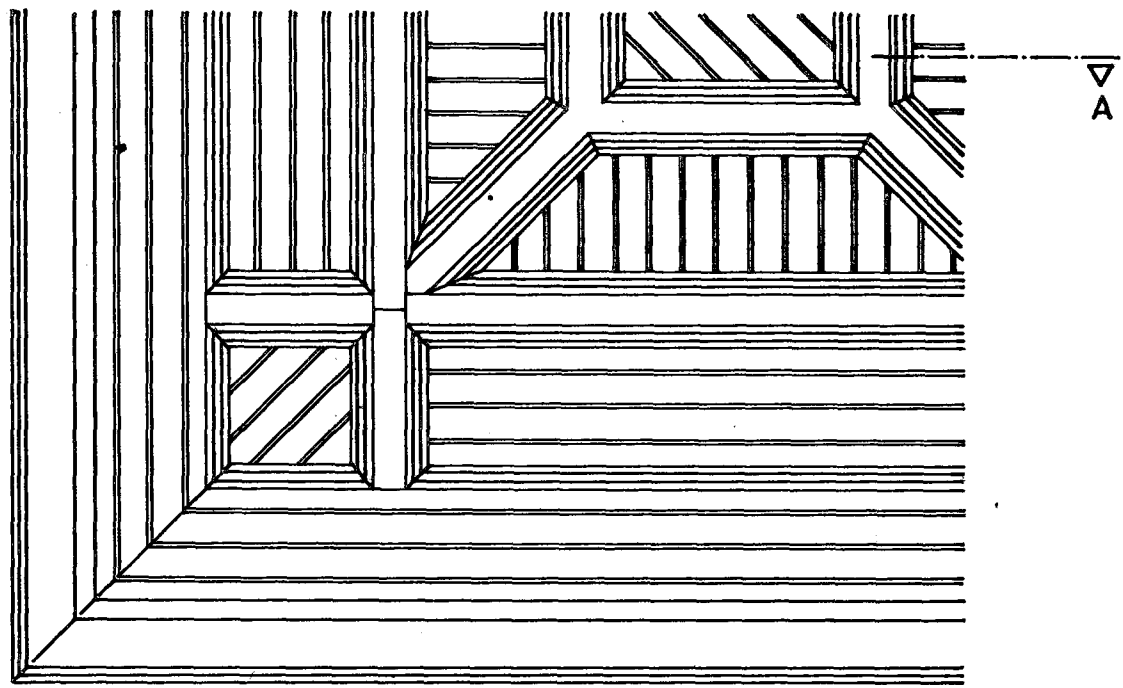
b-Tek yönde çıtalı tavan

c-Pasaları profilli geometrik düzenli tavanlar

d-Pasaları profilli tekne tavanlar

TEKNE TAVAN ÇEŞİTLEMESİ

B-B KESİTİ

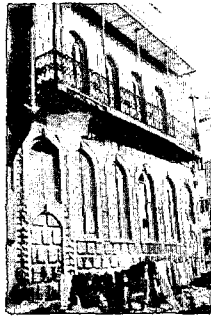
2.FOTOĞRAFLAR

26

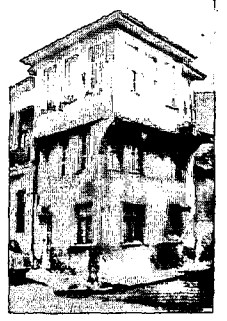
28

31

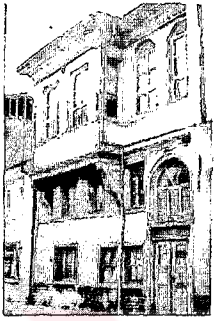
36

39

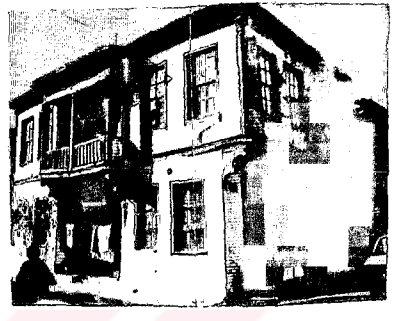
43

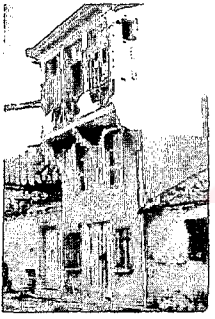
73

74

61

55

58

66

67

68

71

82

106

90

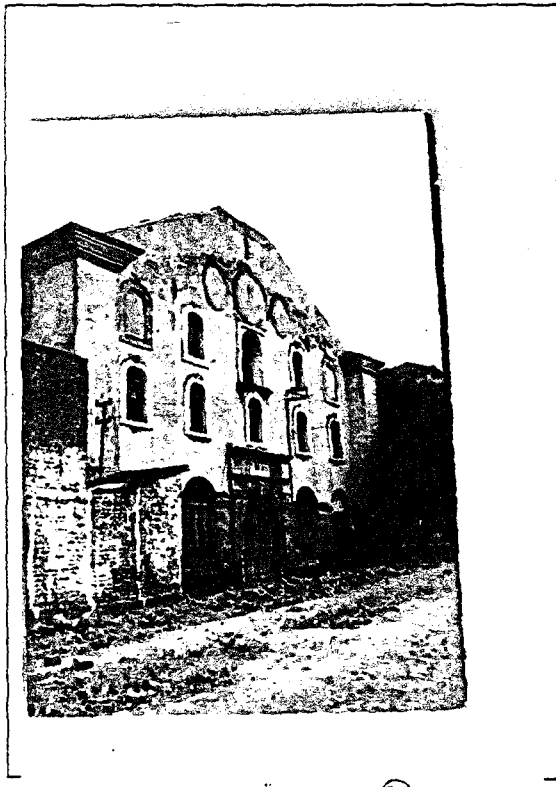
58

54

ENV. NO.

Mudanya'dan Genel Görünümler

Resim No: 6 Kilise Ön cephe 94
Bursa K.T.V.K.K. arşivi 1977

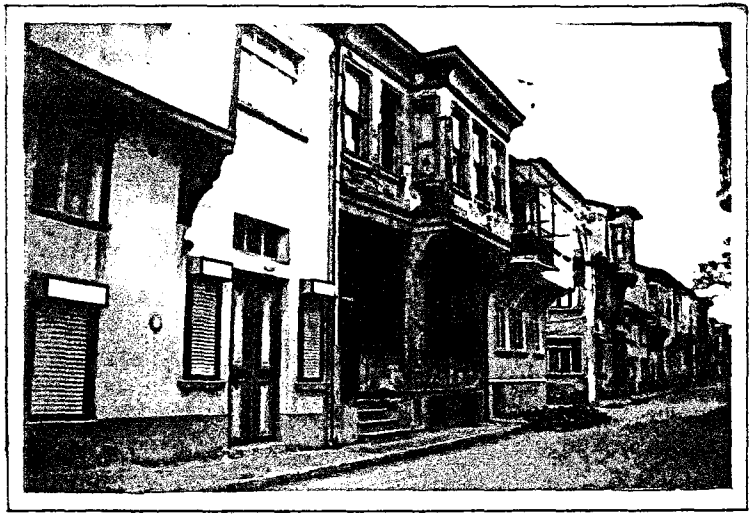

Resim No: 7 Kilise Arka cephe 94
Bursa K.T.V.K.K. arşivi 1977

Resim No: 8 Restorasyon sonrası

Resim No: 9 Fevzi Paşa Cad.

Resim No: 10 Fevzi Paşa Cad.

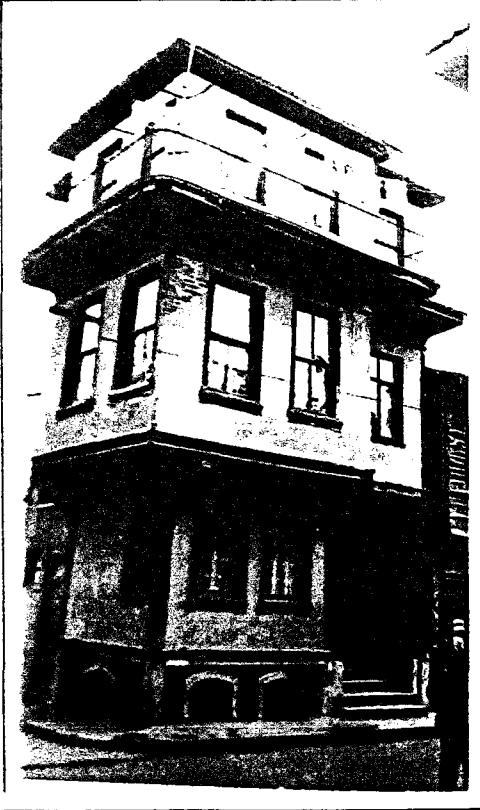
Resim No: 11 Çınarlı Kahve Sok.

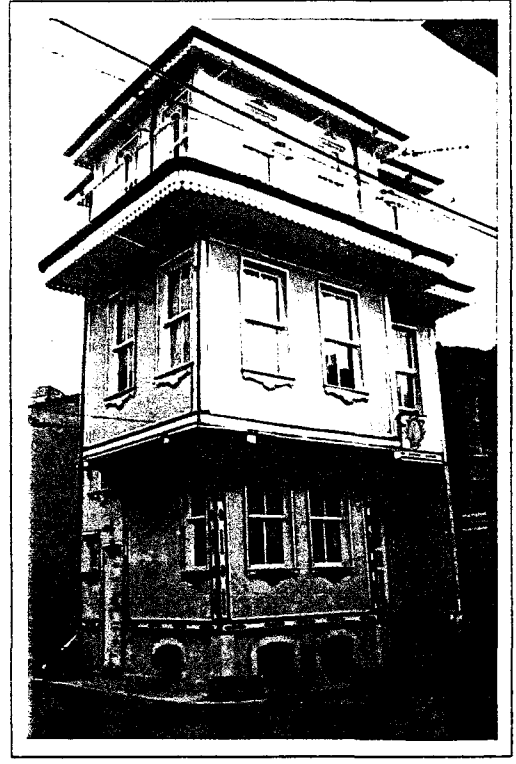
Resim No: 12 Fevzi Paşa Cad.
Şükrü Çavuş Sok. köşesi

Resim No: 13 Darzaki Kahve Sok

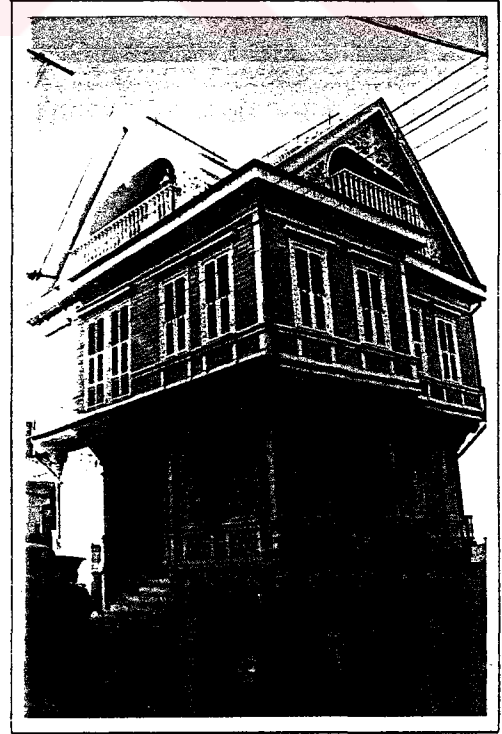
Resim No: 14 Fevzi Paşa Cad.No: 16 (44)
Restorasyon öncesi durumu
Bursa K.T.V.K.K. arşivi 1977

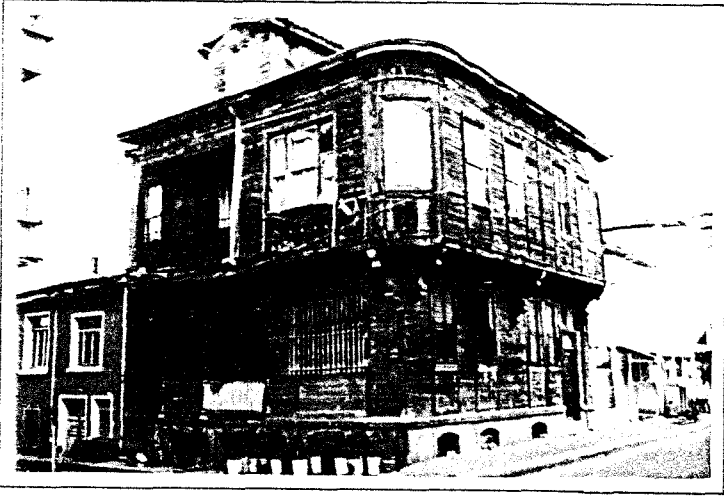
Resim No: 15 Fevzi Paşa Cad.No: 16

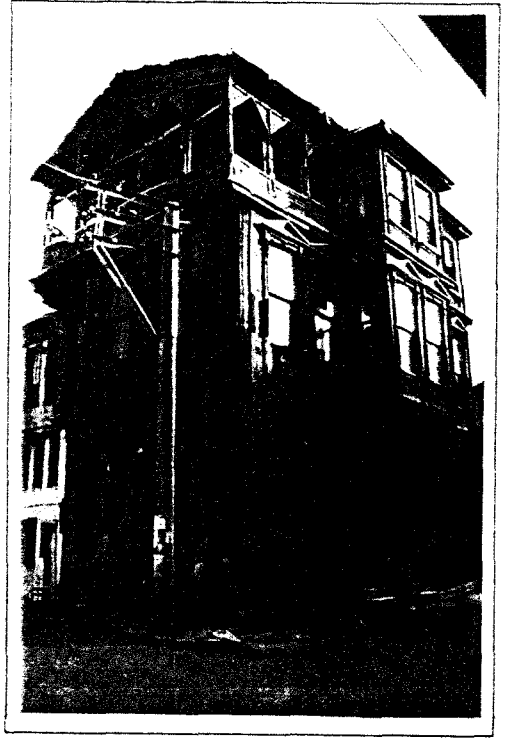
Resim No: 16 12 Eylül Cad. No: 76 (5)
Restorasyon öncesi durumu
Bursa K.T.V.K.K. arşivi 1977

Resim No: 17 12 Eylül Cad. No: 76

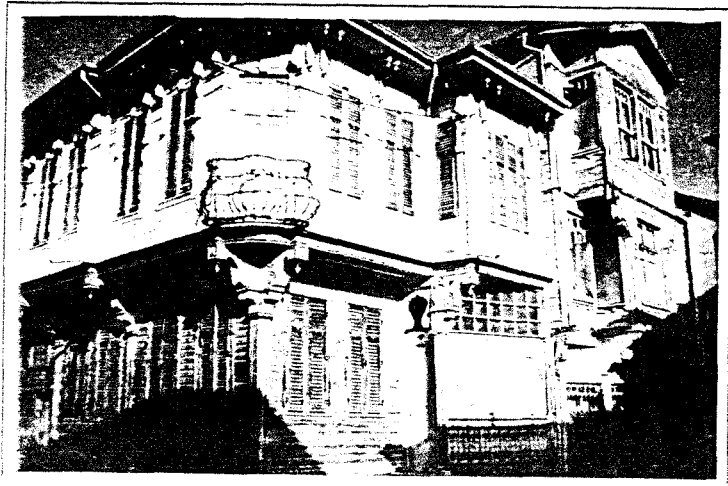
Resim No: 18 Geniş Sok.No: 34 (57)

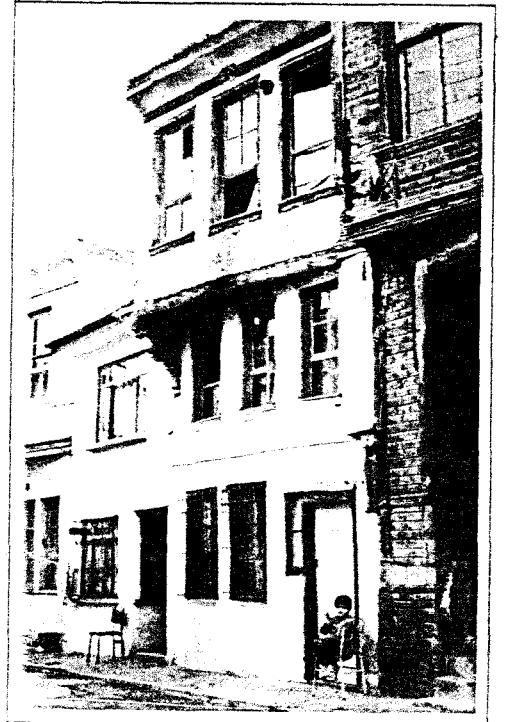
Resim No: 19 Çınarlı Kahve Sok.No: 1 (33)

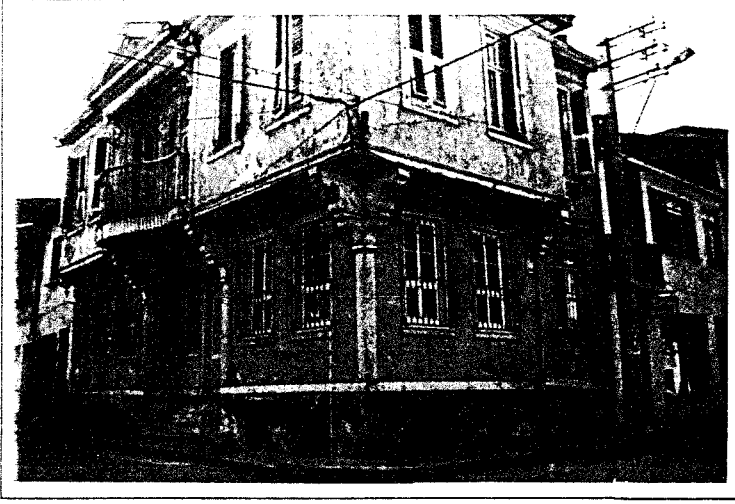
Resim No: 20 M.Kemal Paşa Cad. No: 38 (20)

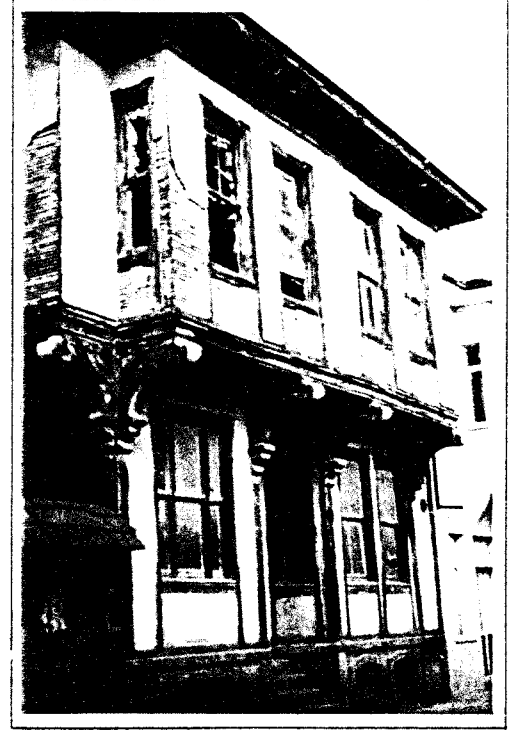
Resim No: 21 12 Eylül Cad.No: 16 (11)

Resim No: 22 12 Eylül Cad.No: 23 (34)

Resim No: 23 Çardaklı Kahve Sok.No: 12 (69)

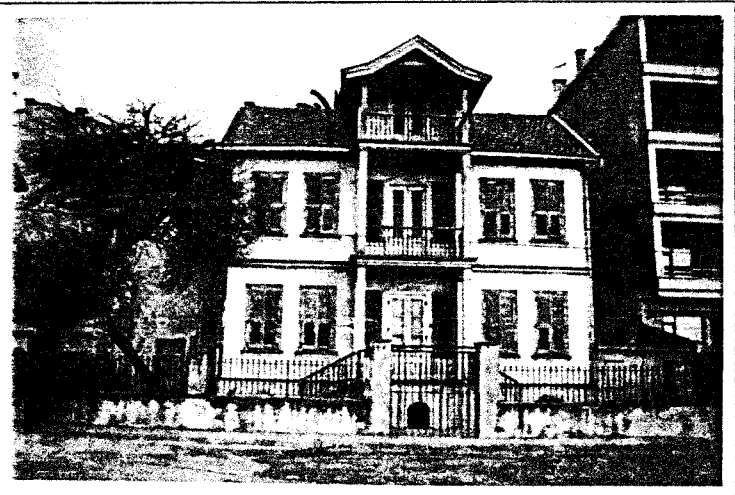
Resim No: 24 Fevzi Paşa Cad.No: 10 (42)

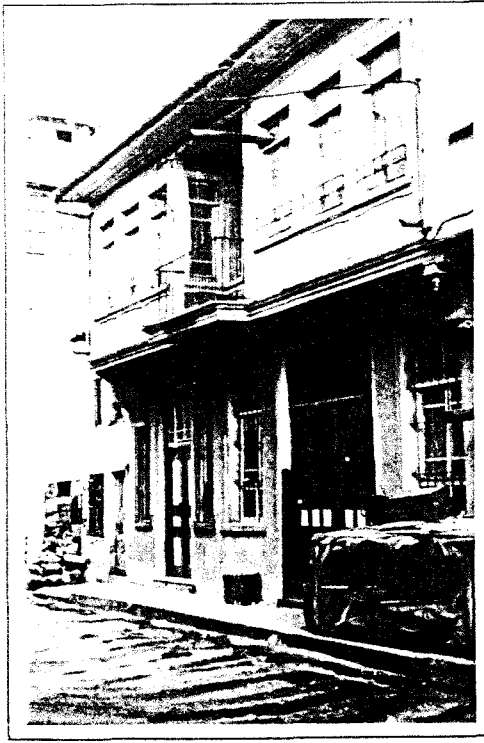
Resim No: 25 Merdivenli Sok.No: 2 (105)

Resim No: 27 Harmanlar Sok.No: 19 (108)

Resim No: 26 M.Kemal Paşa Cad.

Resim No: 28 Çınarlı Kahve Sok.No: 7 (38)

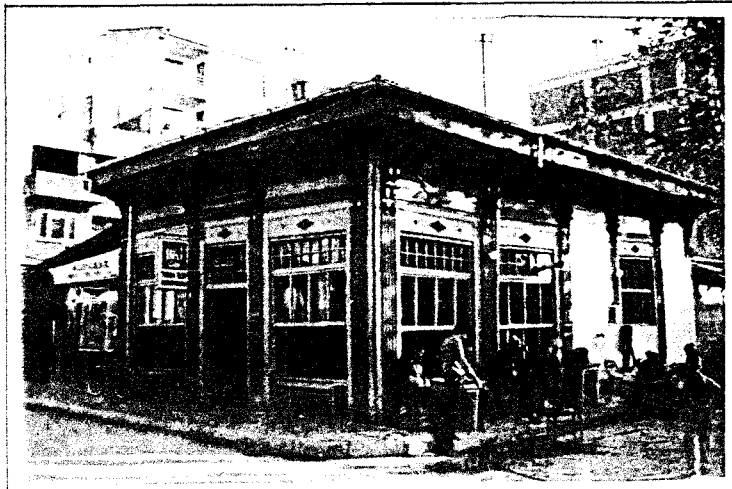
Resim No: 29 Alay Sok. No: 14 (21)
Yapım yılı: 1895

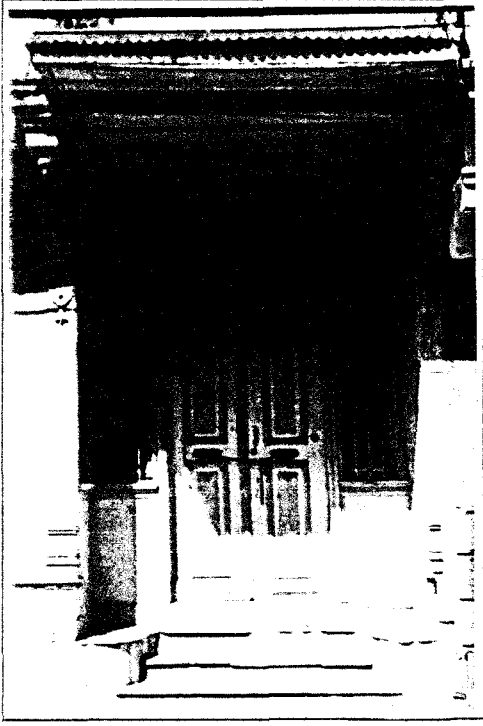
Resim No: 30 Geniş Sok.No: 1 (19)

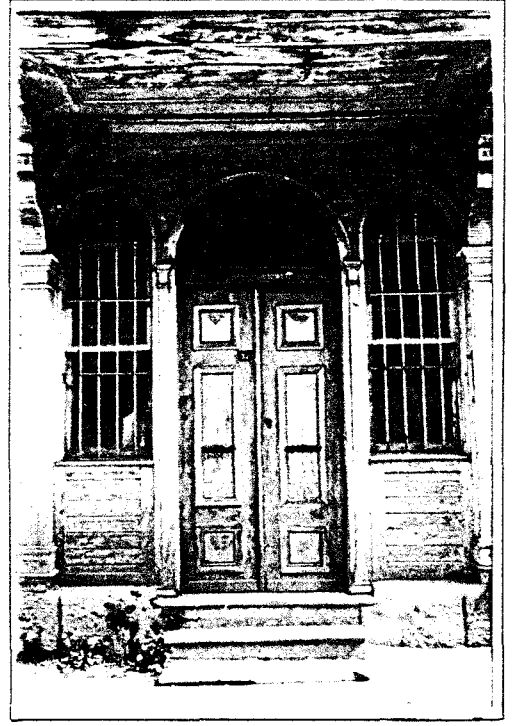
Resim No: 31 Fevzi Paşa Cad.No: 4 (57)

Resim No: 32 M.Kemal Paşa Cad. (97)
Özgün Karnehane

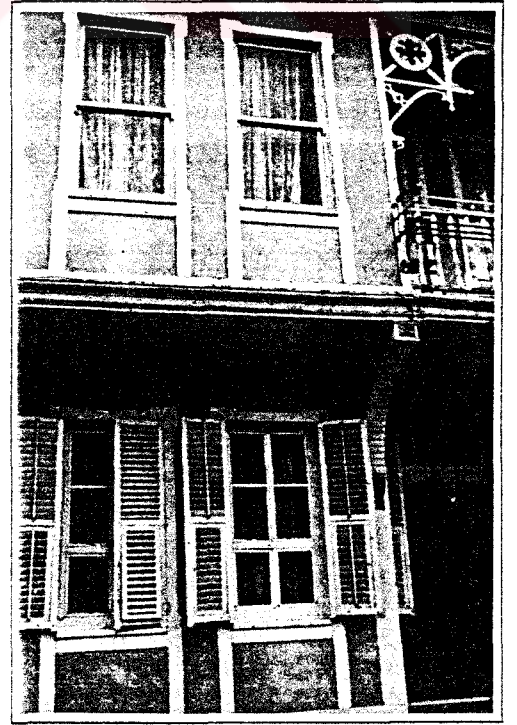
Resim No: 33 Alay Sok.No: 14 (21)
Yapım yılı: 1895

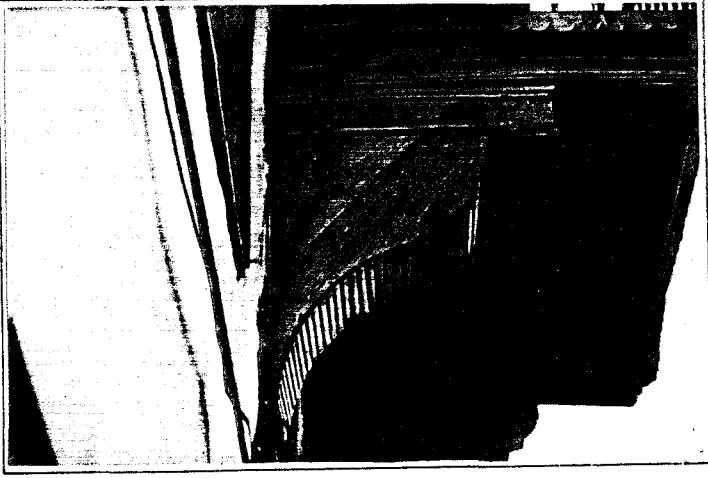
Resim No: 34 Fevzi Paşa Cad.No: 32 (26)
Yapım yılı: 1895

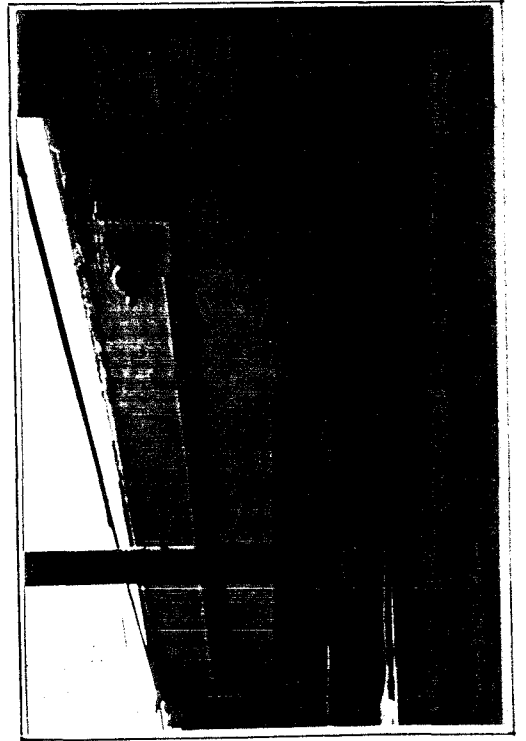
Resim No: 35 Fevzi Paşa Cad.No: 16 (44)

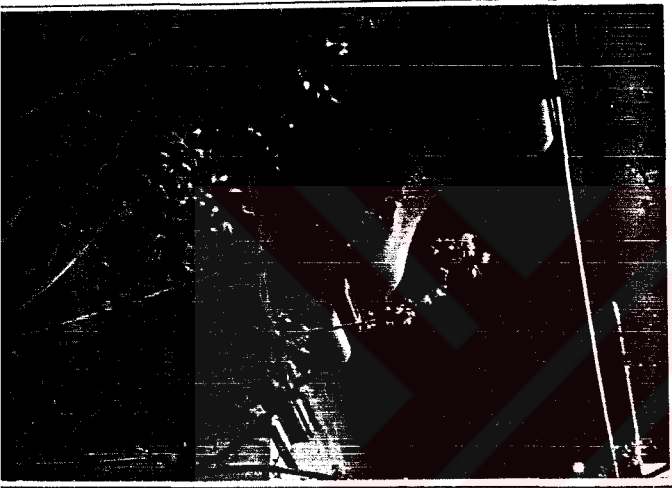
Resim No: 36 Alay Sok.No: 26 (58)

Resim No: 37 Akıncı Abidin Bey Sok.No:2 (48)
Detaylı çizim için Bkz. tablo

Resim No: 38 Alay Sok.No: 14 (21)

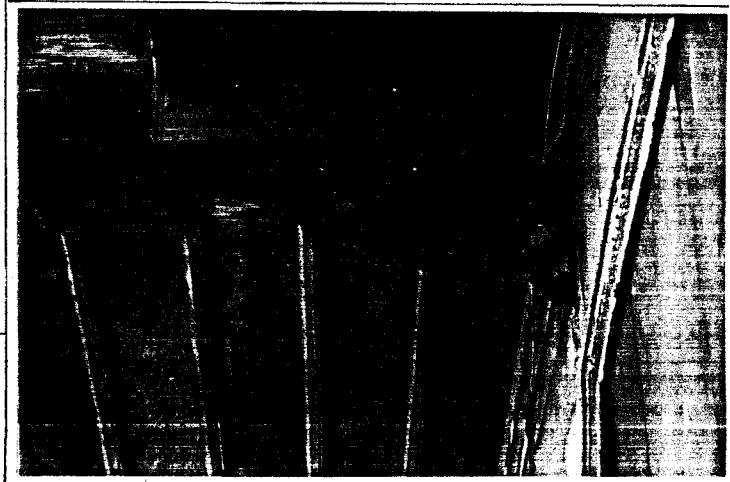
Resim No: 39 M.Kemal Paşa Cad.No: 78 (64)

Resim No: 40 12 Eylül Cad.No: 75 (5)

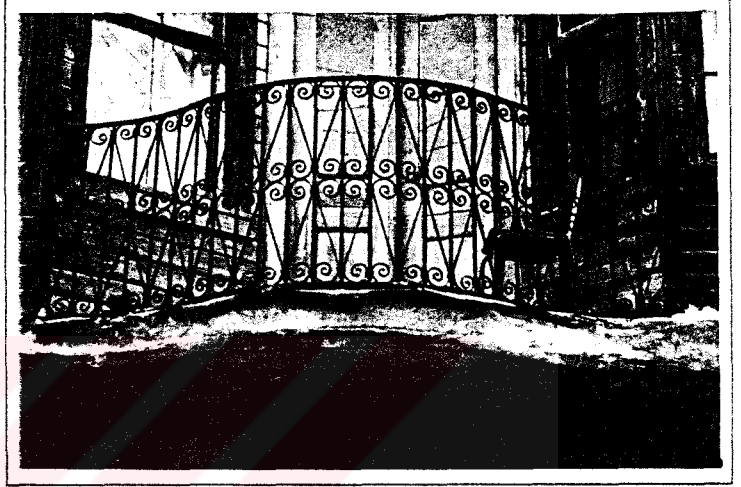
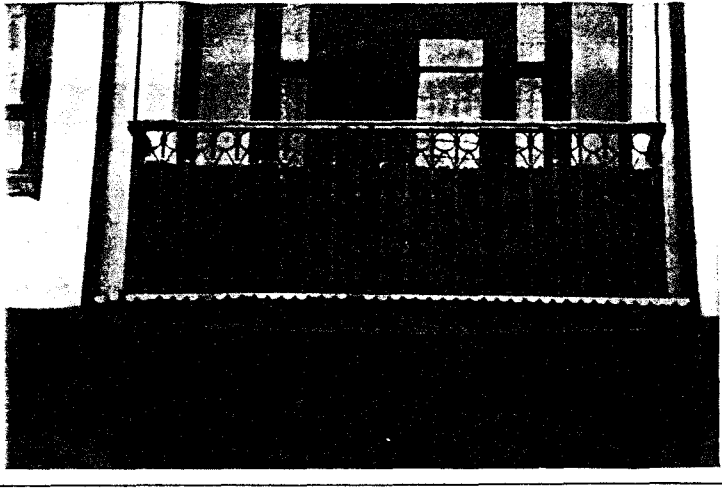

Resim No: 41 Çınarlı Kahve Sok.No: 7 (38)

Resim No: 42 Merdivenli Sok.No: 2 (105)
Mahalle'de ki tek metal konsol örneği

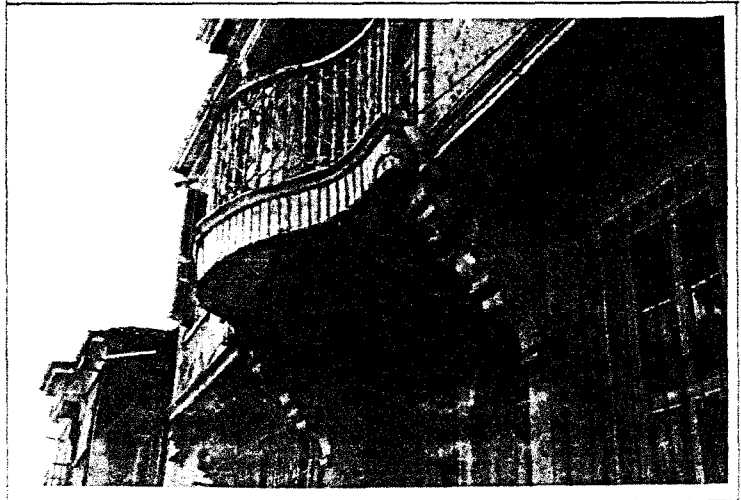
Resim No: 43 M. Kemal Paşa Cad.No: 78 (63)

Resim No: 45 Fevzi Paşa Cad.No: 32 (26)

Resim No: 46 Cardaklı Kahve Sok.No: 12 (69)

Resim No: 47 Fevzi Paşa Cad.
Bursa K.T.V.K.K arsivi 1977

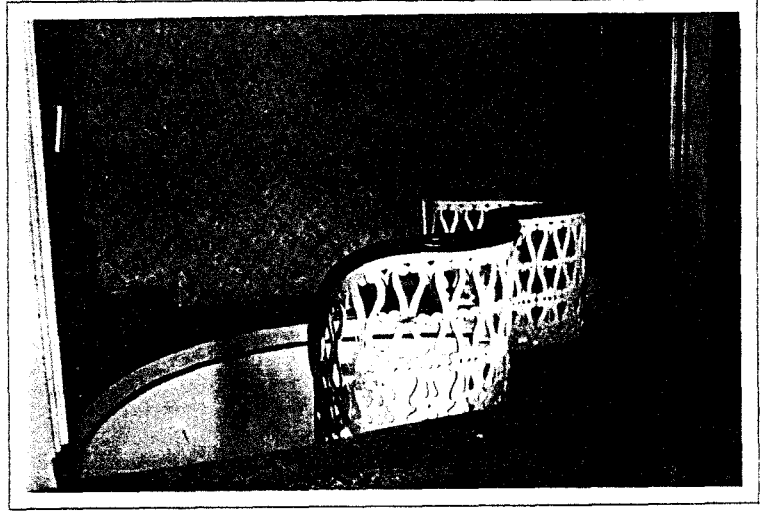
Resim No: 48 Fevzi Paşa Cad.
02.04.1994'deki durumu

Resim No: 49 Merdivenli Sok.No: 4 (107)
Alt katı mağaza(Zeytin sienen
yağı) üst katı konuttur

Resim No: 50 Çarzaklı Karve Sok.No: 13 (80)
Mağaza yapısıdır.

Resim No: 53 Cınarlı Kahve Sok.No: 10 (28)
Geleneksel konutların yapım sistemi ahşap kar-
kas arası zemin kat taş, üst kat kerpiç veya tuğla
olduğunu gösteren bina yan cephesi.

Resim No: 51 Cardaklı Kahve Sok.No: 12 (69)
Merdiven korkuluğu

Resim No: 52 M.Kemal Paşa Cad.No: 76
Oda dolabı: üst kısımca bulunan cam kapaklı
küçük bölmenin özelliği. Rum alileri tarafın-
dan Maryem ana resminin konular ibadet yeri
olarak kullanılmış olmasıdır.

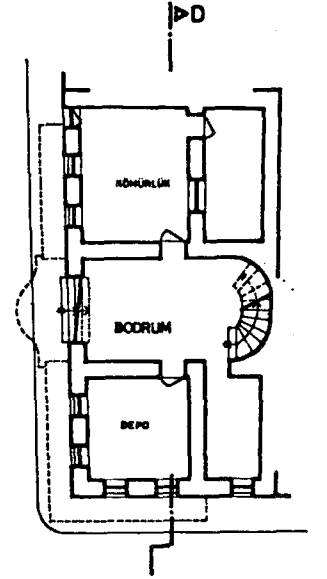
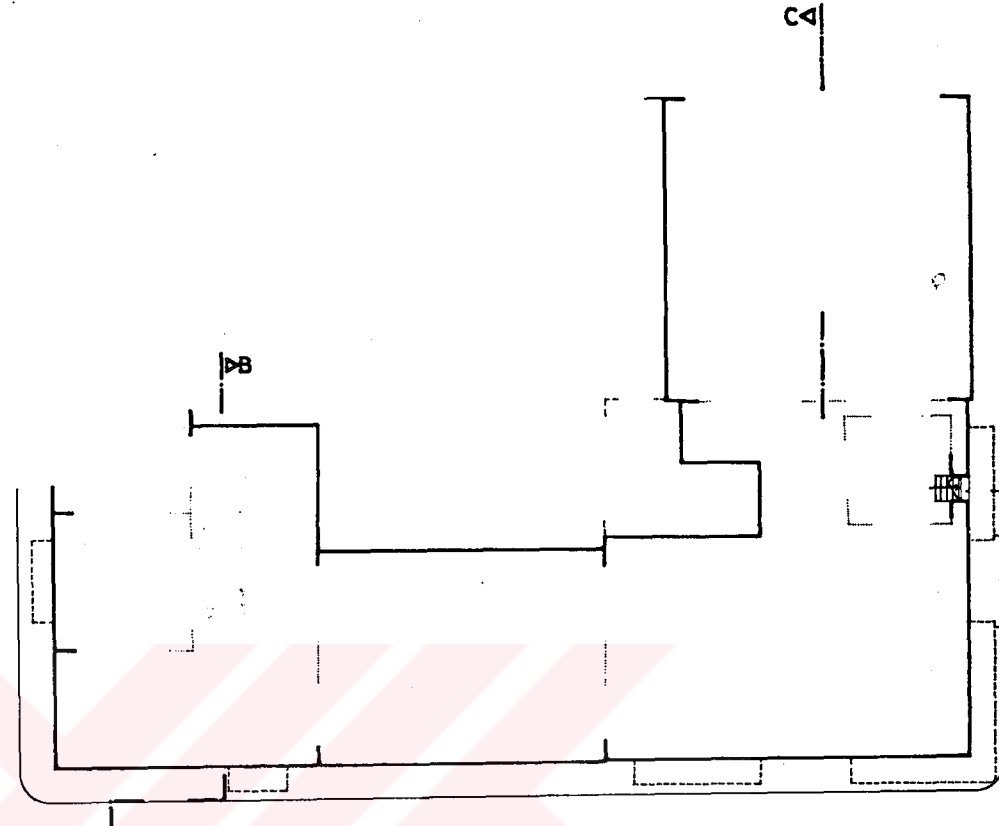
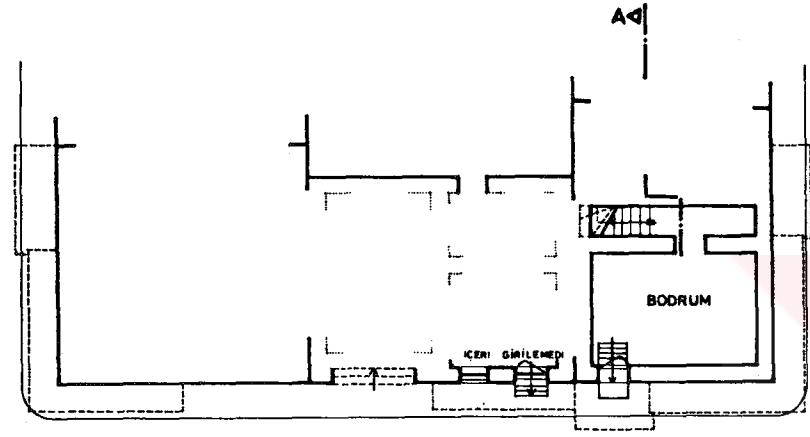
3.ÖRNEK PROJE

Yapının bodrum kat tavan döşemesi yükseltilmiştir. Bodrum kat pencereleri onarım sırasında kapatılmıştır. Bodrum kata sokaktan ayrı bir giriş eklenmiştir. (Bkz. R.No.)

Yapının bodrum katı kullanılmadığından bodruma inen merdivenlerde kopmalar olmuştur. Ayrıca iç ve dış avluda döşemeler vardır. Tüm pencereler camlanmıştır. Demir korkuluklar pesterlenmiştir. Zemin döşemesi, üstünde bulunan moloz yığılarından dolayı görülmemektedir.

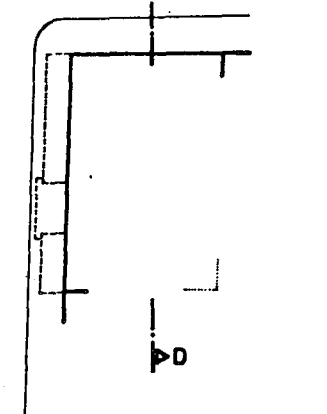
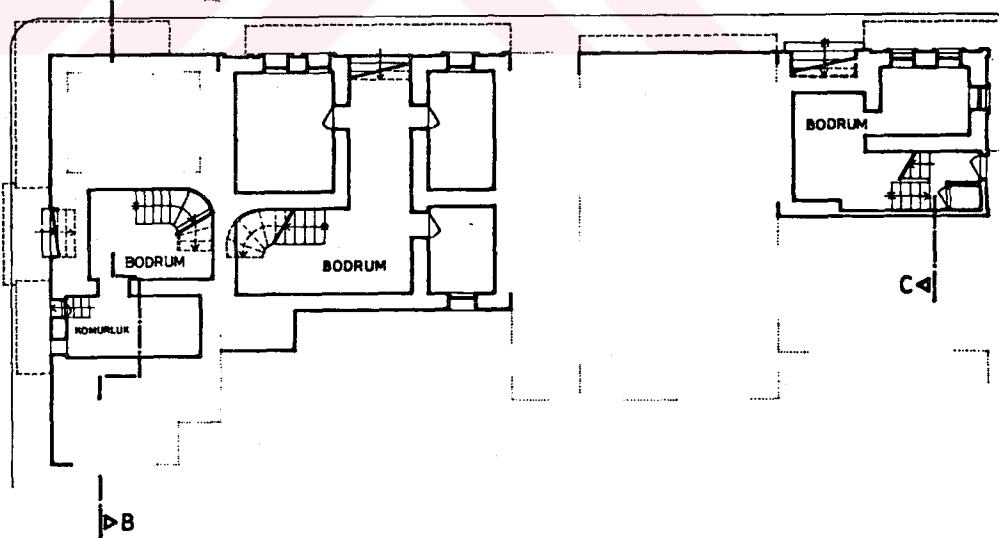
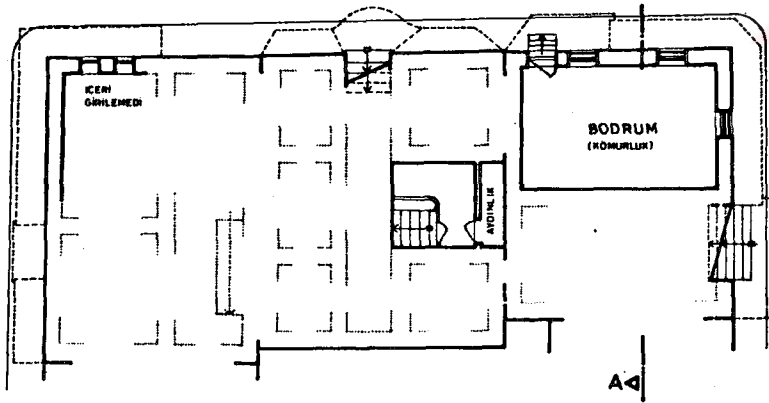
AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

FEVZİ

PAŞA CADDESİ

ŞÜKRÜ ÇAVUŞ SOKAK

ÇARDAKLI KAHVE SOKAK

Bodrum kat kömürlük amaçlı, zemin katın beşinci olarak kullanılmakta ve genelinde iyi durumdadır.

Zemin kat ve sokaktan tüm bodrum kat pencereleri kırılmıştır. Bodrum ulaşılan bodrum kat iç avluda döşemeler vardır. Bodrum kata inen kömürlük amaçlı kule-merdiven basamaklarından bazıları kırılmıştır. Ön cephe elektrik tesisatı da bulunmamaktadır. pencere kasa ve camları kopmuştur.

Yapının restorasyon geçirmiş olması nedeniyle bodrum katta çok fazla onarım gerektirir.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Yapı gözetiminde kullanılmamıştır. Arka ve ön cephe pencerelerinde yapılan geçirdi oranım sırasını içeri girilmediğinden yapılan restorasyona katkıları vardır. Yapı bölünmüş olduğundan zemin kat döşeme kotu değişikliği yapılmamıştır. Zemin kat pencereleri panço ile kapatıldığından zemin kat bölümleri görülmektedir. Pencere alt pervazlarında kaplamalar vardır.

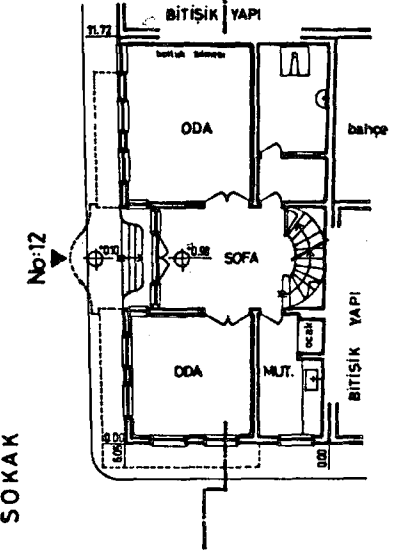
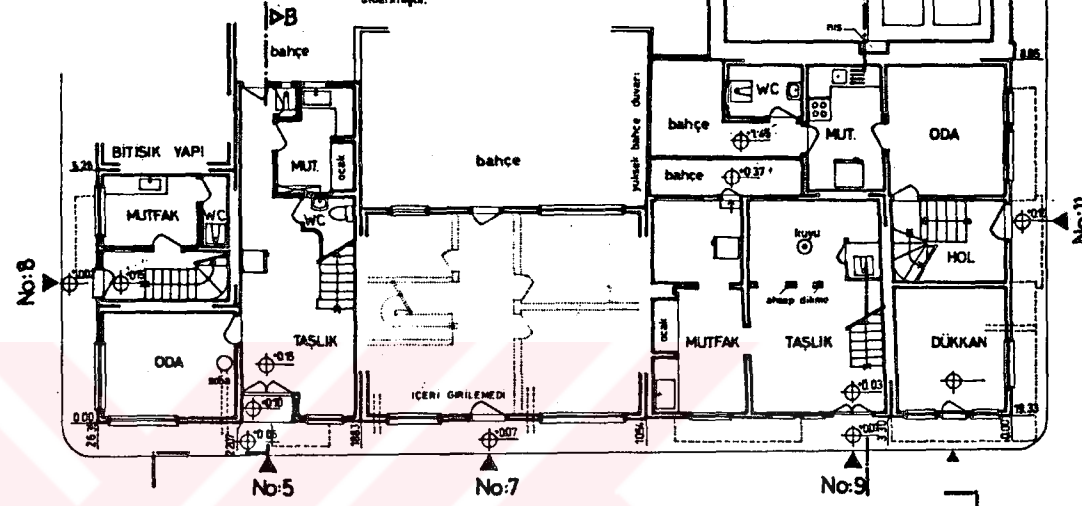
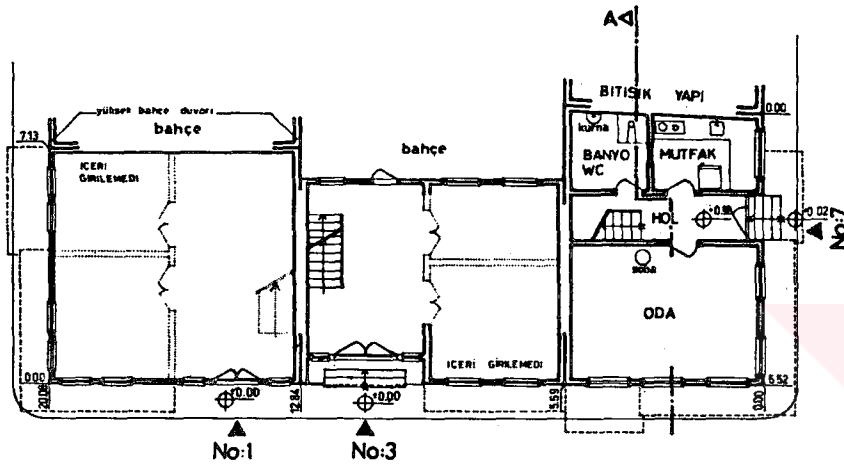
Arka ve ön cephe pencerelerinde yapılan geçirdi oranım sırasını içeri girilmediğinden yapılan restorasyona katkıları vardır. Yapı bölünmüş olduğundan zemin kat döşeme kotu değişikliği yapılmamıştır. Zemin kat pencereleri panço ile kapatıldığından zemin kat bölümleri görülmektedir. Pencere alt pervazlarında kaplamalar vardır.

Yapı içindeki avlularda köşe oda yapıya sokradan eklenmiştir. Wc deha arka bahçede ilen sordadan mutfak bölüme yapı için eklenmiştir. Taşlık mesafesi zemin döşemesinde çukurluk göstermektedir.

No: 7
Genel olarak yapı sistemi ile örtülmemiş yapı, plan, cephe özellikleri ve malzemeleri bakımından korunmaya değer bulunmamaktadır.
No: 8
Wc yapıya sokradan eklenmiş olduğundan rutubet almaktadır.
No: 11
Yapının orijinal sırasında ara kat kaldırılmıştır. Ön odaya döşenmiş formlasyonu verilmiştir. Dükkan giriş solak köşesinden, eve giriş(+0.78) 6 basamakta sağlanmıştır. Bahçede bulunan wc, yapıya sokradan eklenmiştir.

Yapının özgün formlasyonu bilinmemektedir. Zeytin deposu olarak kullanıldığı dönemde zemine derinliği 3.00 m.y bulan 2 adet kuyu(zeytin bekletmek amacıyla) açılmıştır. Günümüzde torba ile doldurularak olarak kullanılmaktadır.

Yapı, plan gereği ve cephe özellikleri ile birlikte özgün durumunu korumaktadır. Ancak ahşap malzemelerde yıpranmalar görülmektedir.

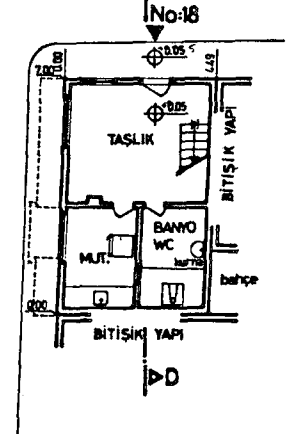
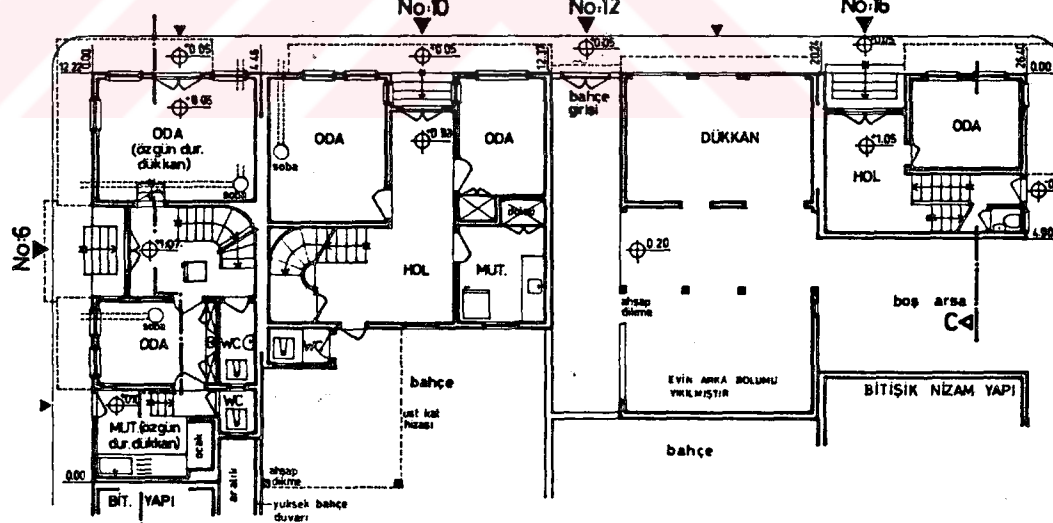
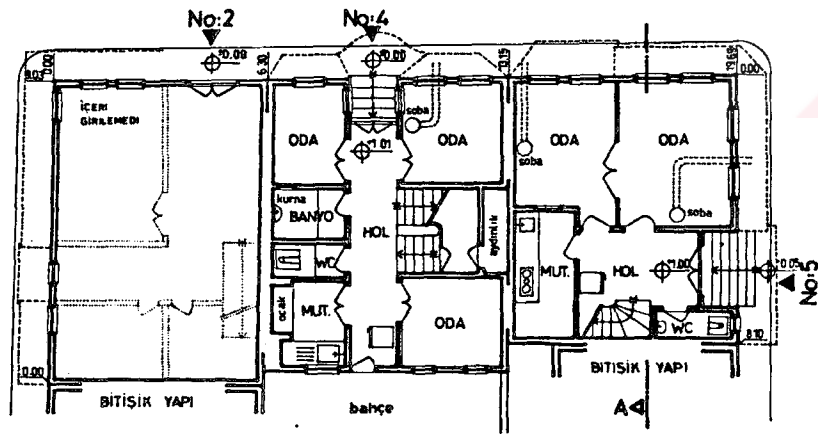

F E V Z İ P A Ş A C A D D E S İ

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

ŞÜKRÜ ÇAVUŞ SOKAK

ÇARDAKLI KAHVE SOKAK

Yapının gözetiminde kullanılmaması daha çok yıpranmasına neden olmaktadır. Yapının sahibi tarafından panço ile kapatıldığından zemin kat bölümleri görülmektedir. Pencere alt pervazlarında kaplamalar vardır.

Arka cephe pencerelerinde yapılan geçirdi oranım sırasını içeri girilmediğinden yapılan restorasyona katkıları vardır. Yapı bölünmüş olduğundan zemin kat döşeme kotu değişikliği yapılmamıştır. Zemin kat pencereleri panço ile kapatıldığından zemin kat bölümleri görülmektedir. Pencere alt pervazlarında kaplamalar vardır.

Köşe oda ve mutfak özgün kullanımında dükkan ilen, sokradan eve dahil edilmiştir.

Arka cephe pencereleri ve bahçeye çıkış kapısı vardır. Bu nedenle yapı arka cepheden rutubet almaktadır. Wc yapıya sokradan eklenmiştir. Bahçe gözetiminde kullanılmadığından bakımsızdır.

Dükkanın ön cephesinden koruyucu kapılar kaldırılmış ve parçalanmıştır. Yapının orijinal durumundan sadece, dükkanın üst katındaki odalar kalmıştır. Yapının arka bölümü ile tamamen yıkılmıştır. Ancak orta katlı ahşap döşemeler ve arka cepheden ahşap karkas taşıyıcı duvarlar hâlen mevcuttur.

Wc yapıya sokradan eklenmesine karşın, yapının özgün formlasyonu bilinmemektedir. Zeytin deposu olarak kullanıldığı dönemde zemine derinliği 3.00 m.y bulan 2 adet kuyu(zeytin bekletmek amacıyla) açılmıştır. Günümüzde torba ile doldurularak olarak kullanılmaktadır.

Yapının zaman içerisinde geçirdi oranım sırasını içeri girilmediğinden yapılan restorasyona katkıları vardır. Yapı bölünmüş olduğundan zemin kat döşeme kotu değişikliği yapılmamıştır. Zemin kat pencereleri panço ile kapatıldığından zemin kat bölümleri görülmektedir. Pencere alt pervazlarında kaplamalar vardır.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Yapılan restorasyon sırasında pencere açılım sistemi değiştirilmiş, demir korkuluklar kaldırılmıştır.

İç avluda katbarmalar getirilmiştir. Geçirdiği oranın sırasında pencereler yenilenmiştir.

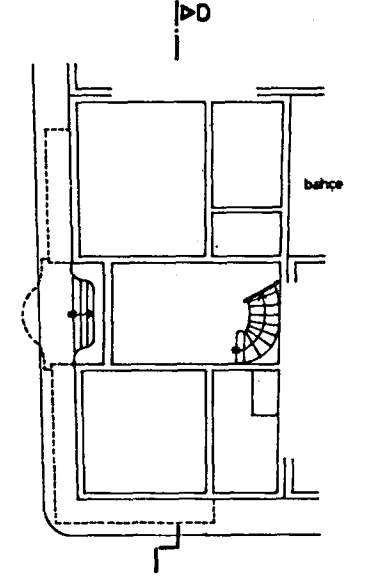
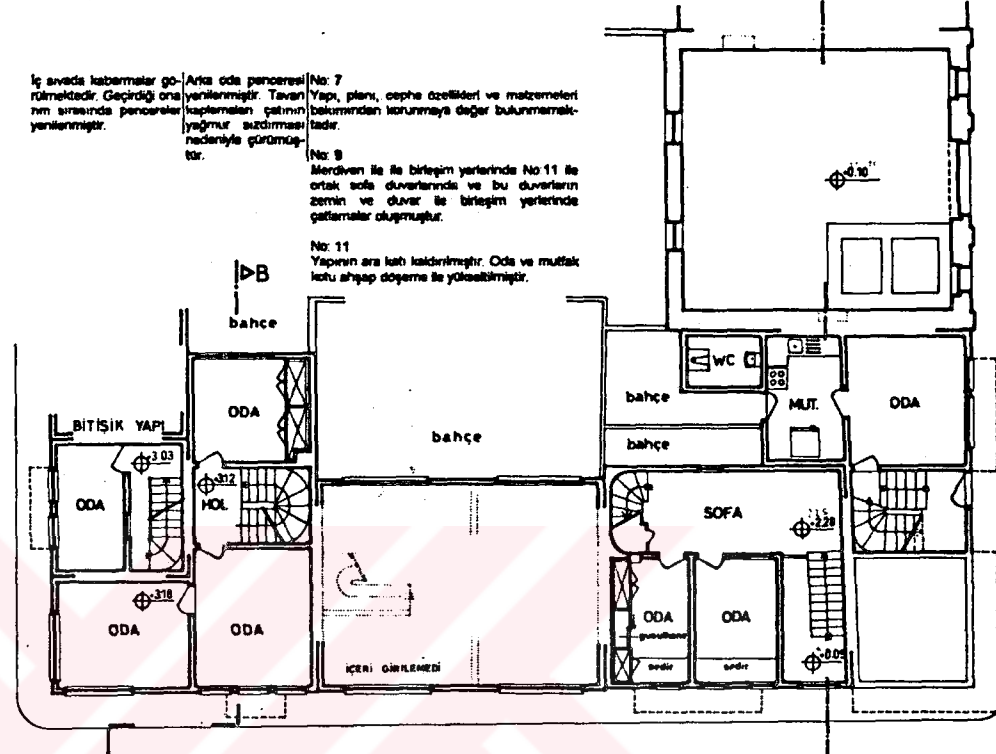
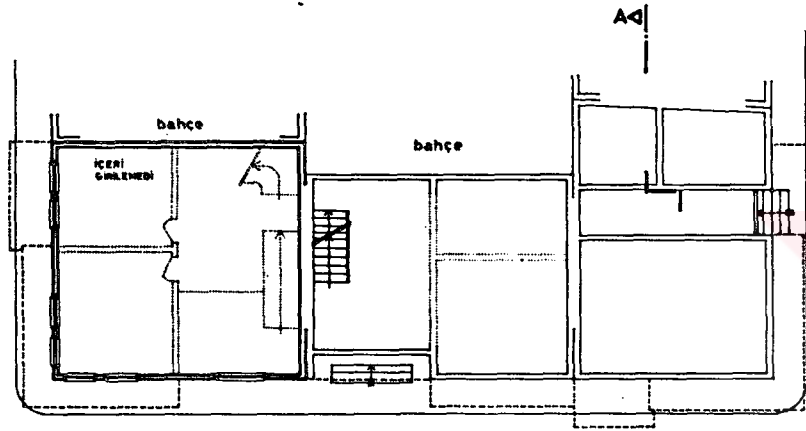
Arka oda penceresi yenilenmiştir. Tavan kaplamaları çatının yağmur sızdırması nedeniyle çürümüşür.

No: 7 Yapı, planı, cephe özellikleri ve materyalleri bakımından korunmaya değer bulunmamaktadır.

No: 9 Merdiven ile ile birleşim yerlerinde No 11 ile ortak sofa duvarlarında ve bu duvarların zemin ve duvar ile birleşim yerlerinde çatlaklar oluşmuştur.

No: 11 Yapının ara katı kaldırılmıştır. Oda ve mutfak lostu ahşap döşeme ile yenilenmiştir.

Tüm pencere camları kırılır. İç duvarlarda bulunan kırık badana ile ince sıva tabakası yer yer dökülmüştür.

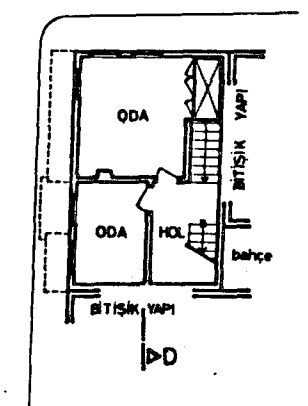
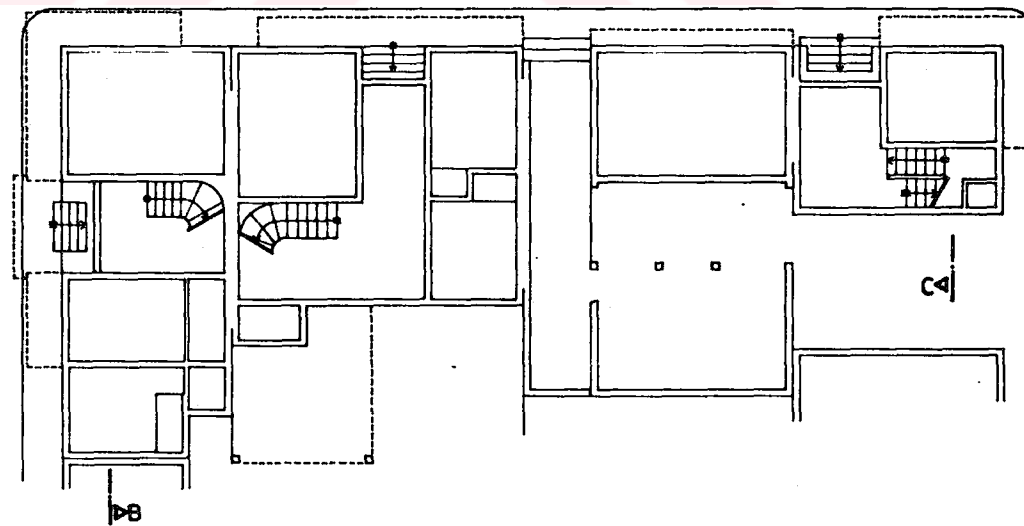
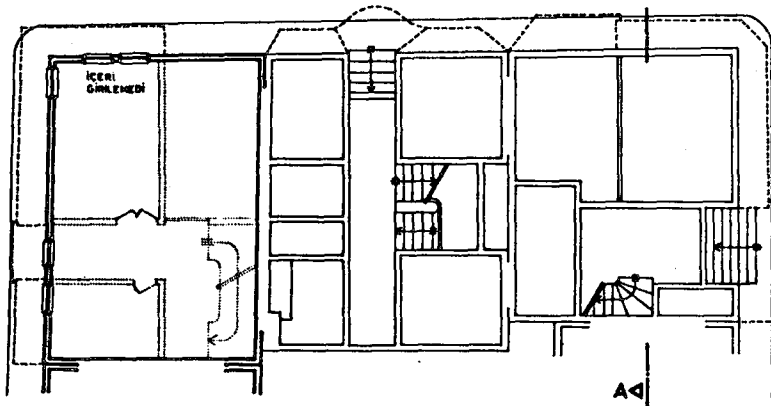
FEVZİ

PAŞA CADDESİ

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

SOKAK

ÇARDAKLI KAHVE SOKAK

Yapının günümüzde kullanılmaması daha çabuk yıpranmasına neden olmaktadır.

Merdiven basamaklarında çatlaklar vardır iç avluda katbarmalar bırakılmıştır.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Geçirdiği restorasyon sırasında pencere sayısı, boyutları ve açılım sisteminin değiştirildiği değerlendirilmiştir.

Yapı kullanılmadığından çok fazla yıpranmıştır. Svaler dökülmüştür. Pencere camları kırılmıştır. İçeri girilmediğinden içi tahribat görülenmiştir.

Diş ve iç svaler yenilenmiştir. Önarımlar sırasında balkon penceresi boyutlandırılmıştır. 1977 yılına ait fotoğraflardan da anlaşılacağı gibi küçük oda önündeki balkonun sonradan eklendiği görülmektedir.

Dümbel ön penceresi yenilenmiştir. Tavan kaplamasında açılmalar görülmekte ve yapı bu kısımdan içeri yağmur sızdırmaktadır.

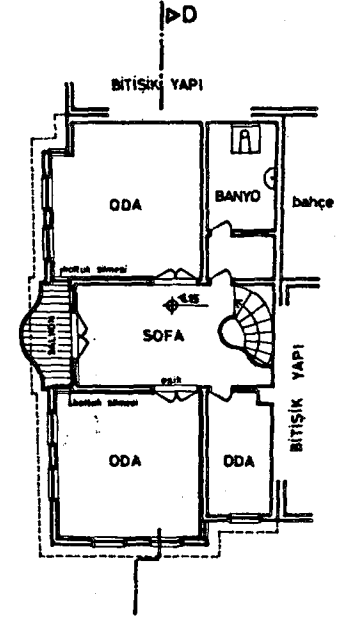
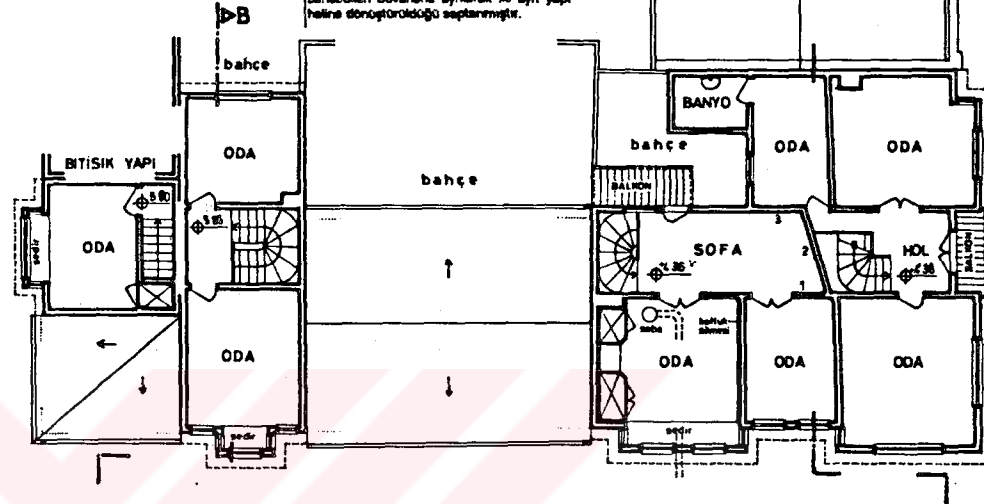
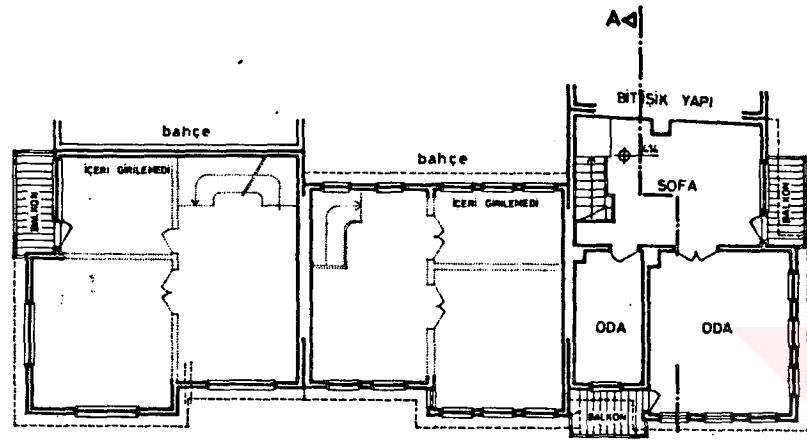
Arka oda penceresi yenilenmiştir. Tavan kaplamaları çatıdan bakıldığında korunmaya değer bulunmamaktadır. Yağmur sızdırması nedeniyle görülmektedir.

No: 7
Genel yapı sistemi ile örtüşmeyen yapı, plan, cephe detayları ve malzemeleri bakımından korunmaya değer bulunmamaktadır.

No: 8
Tavan ve zemin kaplamaları, 1,2,3 nolu duvarların arasından No 11 deki yapıda devam etmektedir. Bu duvarlar ile yapının birleşim yerlerinde ayrılmalar olmuştur. Ayrıca bu duvarlarda sızdırmalar da vardır. Bu nedenlerle bahsedilen duvarların yapısı sonradan eklendiği kanaatine varılmıştır. Bu durumda No: 8 ve No: 11 deki yapıların arasında tek bir yapı olduğu, ancak bahsedilen duvarlar ayrılarak iki ayrı yapı haline dönüştürüldüğü seplanmıştır.

No: 11
Çirko işleri, yağmur akıtıcı ve çatı emme sistemi tahribatları görülmektedir.

Yapı kullanıldığı dolayısıyla balkon yapıldığı için iyi durumdadır. Ancak balkon çirko kaplamaları yenilenmiştir.

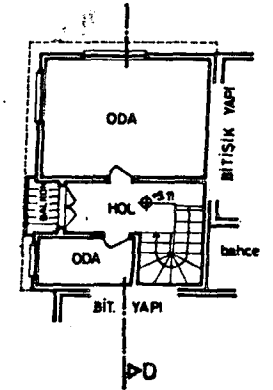
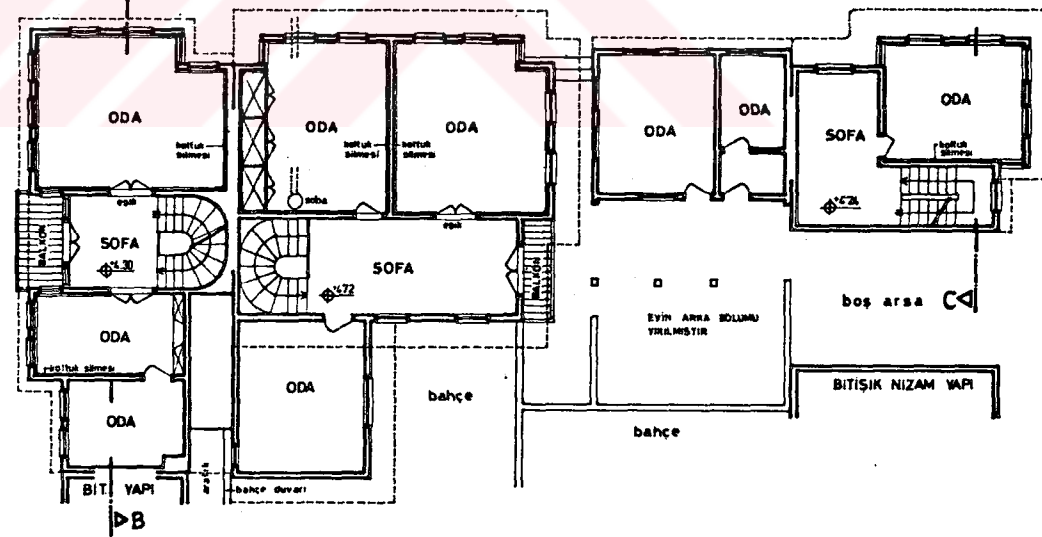
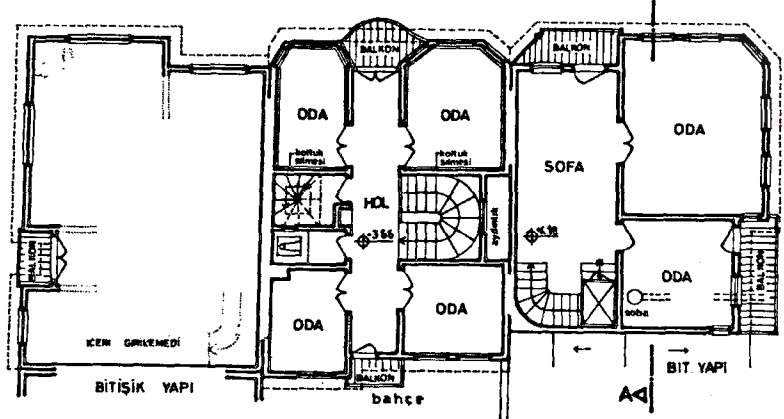

FEVZİ PAŞA CADDESİ

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

SÜKRÜ CAVUŞ SOKAK

ÇARDAKLI KAHVE SOKAK

Yapılan onarımlar sırasında küçük oda kapısı, tavan kaplamaları ve iç svaler yenilenmiştir.

İç svalerde kabarmalar görülmektedir. Merdiven basamaklarında kopmalar vardır. Arka cephede balkon korkuluğu kaybolmuştur.

Oda pencereleri, adet ve boyutları değiştirilerek yenilenmiştir.

İç svalerde kabarmalar görülmektedir. Geçirdiği onarımlar sırasında pencereler yenilenmiştir.

İç svalerde kabarmalar görülmektedir. Tavan kaplamalarında ise ayrılmalar başlamıştır. Balkon korkuluğu tamamen kopmuştur.

Yapının ayakta kalan ön bölümünde duvarlar statik açıdan kötü durumdadır. İçerideki svaler ve dış cephe kaplamalarında dökümler vardır. Tüm yapılar kullanılabilecek durumda değildir. Yapı en kötü durumda.

Yapının onarımlar sırasında plan değişikliği yapılmamıştır. İçerideki onarımlar sırasında pencereler değiştirilmiştir. Merdiven basamaklarında kopmalar başlamıştır. İç svalerde kabarmalar görülmektedir.

Pencere sayısı, ebatları ve açılım sistemi değiştirilmiştir. Merdiven basamaklarında kopmalar başlamıştır. İç svalerde kabarmalar görülmektedir.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Kaplama tahtası ve çatı ortasında kopmuş bulunan taşınmaz onarılmıştır. Dökülmüş bulunan ve kalan duvar sıvaları, kopmuş olan yağmur inç boruları yenilecektir.

Yapı onarım geçirdiği için çatısı iyi Alaturka kıramitler tahrip olmuştur. Çatının Onarım sırasında yapının çatısı durumdadır, ancak bacaları yenilenecektir. eğimi ve kırma noktaları aynı uygulanarak çinko işleri, yağmur olukları ve çatı malzemesi yenilecektir.

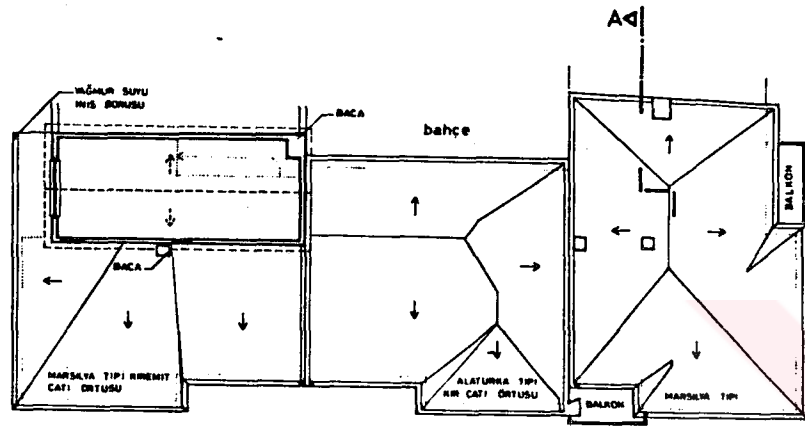
Yapının çatısına uzun duvarlarından bir kısmı yıkılmıştır. Yapı rutubete maruz kıramitler tahrip olmuştur. Dolayısıyla içi için yağmur ve kar suyunun geçirmesi onarılması gerekmektedir.

No: 7 Geleneksel yapı sistemi ile üretilmiş yapı, planı, cephe özellikleri ve malzemeleri bakımından korunmaya değer bulunmamaktadır.

No: 9 ve No: 11 Bu yapıların çatı örtüsü ortaktır. Bacaları tahrip olmuştur. Çatı ve bacalarda görülen kırma ve kopmalar giderilecektir.

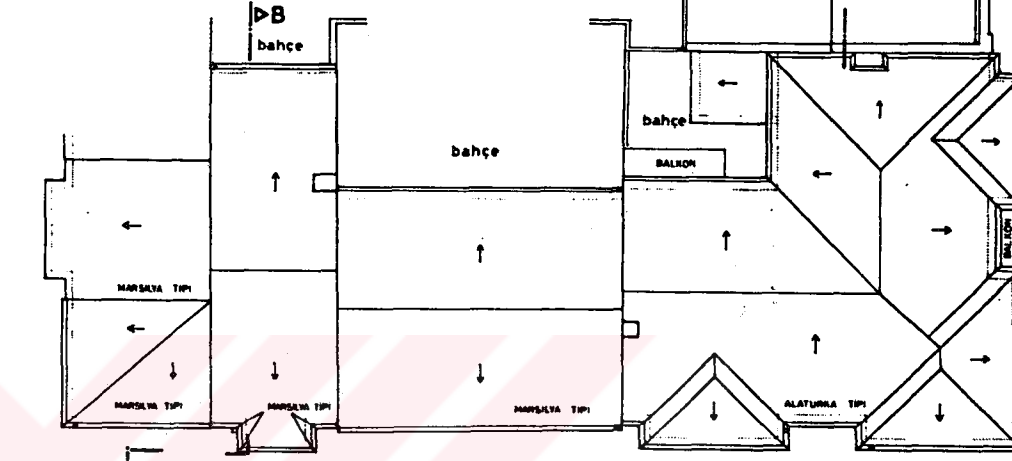
Sagak ve alın ahşaplarında yıpranmalar görülmektedir. Bakımı yapılan çatı iyi durumdadır.

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

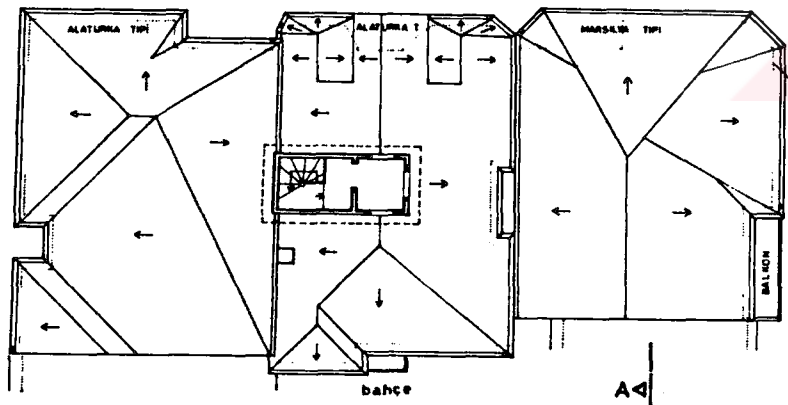
FEVZİ PAŞA

ŞÜKRÜ CAVUŞ SOKAK

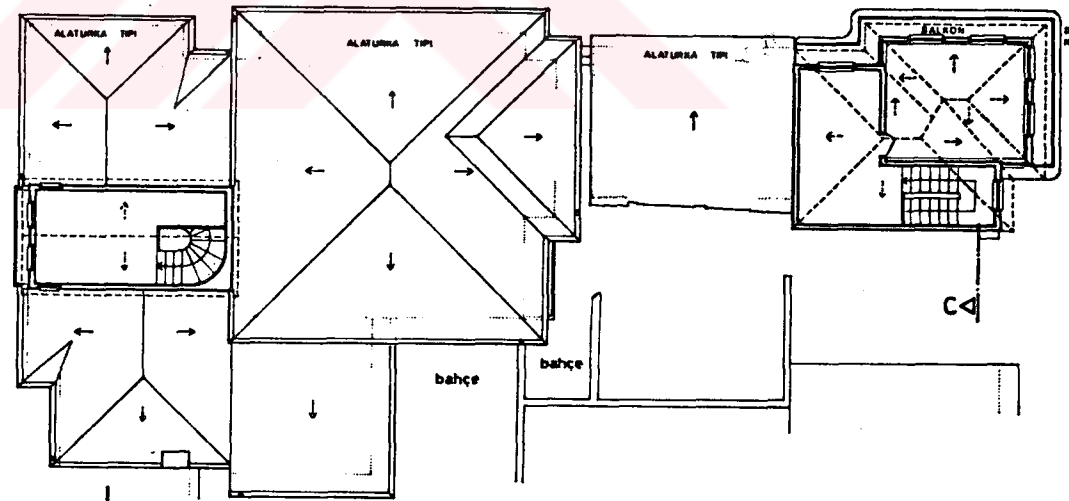

CADDESİ

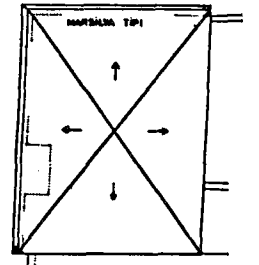
ÇARDAKLI KAHYE SOKAK

A-A

C-C

D-D

Kırımış kaplama tahtaları ve kırma taşları yenilecektir. Çiğneme iç ve dış sıvaları dökülmüştür. Pencere kasalarında kopmalar görülmektedir ve camları kırılmıştır. Yapının çatısında tahrip olan taşınmaz ve baca yenilecektir.

Yapı zeminde bakım yapılmamıştır. Sagak altı tavanlarında ayrıntılar görülmektedir. Yağmur inç boruları çökmüştür. Çatının taşıyıcı elemanlarında ve kıramit ortasında tahrip olan yerler onarılmıştır.

Yapının sırtı bölümlerinde çatı taşıyıcı elemanlarında ve çatı ortasında çok fazla tahribat vardır. Malzemeler beyeri ve kırma taşlarından dolayı yıprandığından tamirle yenilenmesi uygundur.

Yapı onarım geçirdiğinden iyi durumdadır.

Sonralı dönemde yapılan onarım sırasında çatı örtüsü alaturka kıramit ile marsilya tipi olarak yenilenmiştir. Ancak tahrip olan taşınmaz ve yağmur inç boruları onarılmıştır.

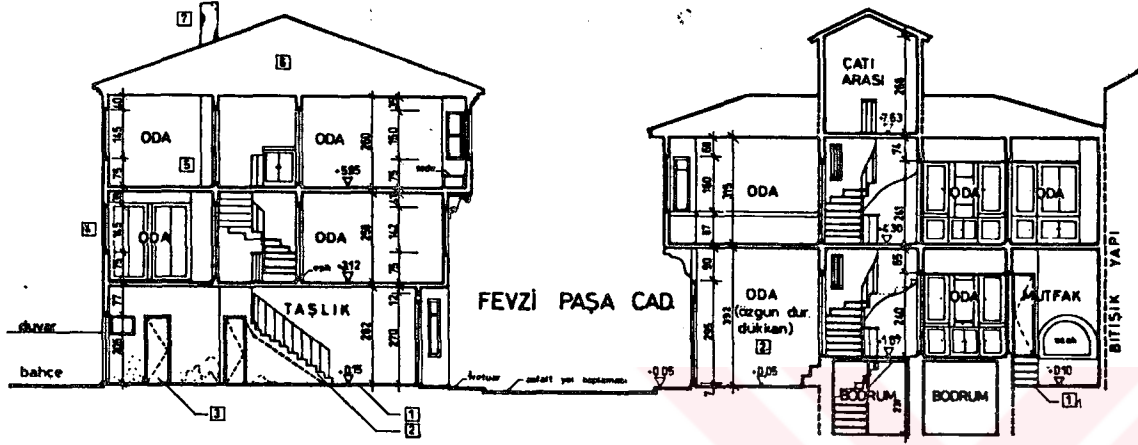
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

1. Zemin kaplamasında çatlaklar olmuştur.
2. Basamaklarda kırılma ve kopmalar görülmektedir.
3. Wc yapımı sonrası sızdıran sızıntıdır. Su gideri iyi bağlanmadığından sık sık taşma olmaktadır ve yapı rutubet almaktadır.
4. Arka cephe pencereleri yenilenmiştir.
5. Çatı katı oca duvarlarında kabarmalar vardır.
6. Çatı arası yeni duvarlarında kırımlar olduğundan, içeride yağmur ve kar suyu birikerek döşemeyi çürütmektedir.
7. Baca sızı ve tuğlalarında çökme tehlikesi görülmektedir.

1. Mutfak zemininde bulunan su gideri sık sık tıkanarak mekan su basmaktadır.
2. Yapı sahipleri tarafından özgün durumunun dışında olduğu belirtilen mekan, görünümünde oca olarak kullanılmaktadır. Yapı onarım geçirdiği için genelde iyi durumdadır.

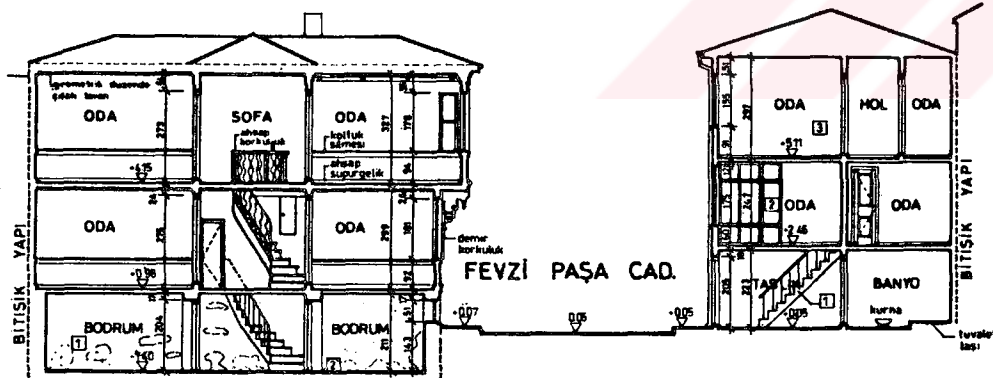
1. Onarım sırasında odalar arasındaki duvar kaldırılarak ortak bölme yapılmıştır.
2. İç sızı ve boyalar yenilenmiştir. Yapı iyi durumdadır.

1. 1977 yılındaki fotoğraftan da görüldüğü üzere onarım sonrasında zemin kat lotu -30cm yukarı kaldırılmıştır (Bkz. R.No.).
2. Yapının bodrum katına önceleri evin içinden tek bir giriş varken, onarım sonrasında sokaldan da ayrıca bir giriş verilmiştir.

B-B KESİTİ

A-A KESİTİ

D-D KESİTİ

C-C KESİTİ

1. Bodrum kat sızılarında dokümler vardır.
2. Yapı zemininden rutubet almaktadır. Sık bakım yapıldığından, yapı genelde iyi durumdadır.

1. Basamaklarda çatlaklar görülmektedir.
2. Dolap iç rafın kopmuştur. Kapaklarında ayrımlar başlamıştır.
3. İç sızılarda kabarma ve dokümler vardır.

Yapı onarım geçirdiğinden herhangi bir müdahaleye gerek bulunmamaktadır.

1. Wc yapısı sonrası sızdıran sızıntıdır ve sık sık taşma yapılmaktadır.
2. Basamaklarda kırılmalar vardır.
3. İç sızılarda kabarma ve dokümler görülmektedir.
4. Arka kat kaldırılıp, zemin katın yüksekliği düşürülmüştür.
5. Kapı ve arkaındaki banyo yapısı sonrası sızdıran sızıntıdır.
6. Pencereler, boyalar, malzeme ve aydınlatma sistemi farklı olarak yenilenmiştir.
7. Zemin kaplaması duvar altından devam etmektedir.
8. Tavan kaplaması duvar üzerinden devam etmektedir.
9. 9 ve 10 no.lu duvarların sonrası aralarak yapıyı ilave bölüğü düşürülmüştür.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Yapının zemin kat pencereleri kapaklı ve kapatılmamıştır. Diş sıvası yenilenmiştir. 1977 yılındaki fotoğraflarına bakıldığında ara kat pencerelerinin değiştirildiği görülmüştür. Esas kat pencereleri ise tümüyle yenilenmiştir. Yapının çatısı onarılmıştır. Ön cephe çatısı tek eğimde olmasına rağmen çamaşır hizasında mahya izlemi konulmuştur.

Bodrum kat pencere camları kırık. Pencere ve kapı demir korkulukları peşlemlidir. Griş kapısı kanatları birbirine tahta ile tutturularak açılması engellenmiştir. Nispetiğindeki sahanlık ucu kısımlarında kırılmalar vardır. Diş cephe sıvaları büyük ölçüde dökülmüştür. Griş kapısı yan ve esas kat pencere camları kırık. Yağmur suyu borusu kopmuştur. Sağak altı sıvaları dökülmüştür. Kiremitlerde büyük ölçüde kırılmalar görülmektedir. Yapı fotoğraflarında duvarın eleleri ve telefon tellerinden arındırılmaktadır.

Geçirdiği onarım sırasında yapı, bazı değişiklikler geçirmiştir. 1977 yılındaki fotoğraflarında görüldüğü gibi bodrum katın solundan aynı bir griş yapılmıştır. Ancak bu griş yapısı sonradan alınmıştır. Eski fotoğraflarda balkon döşemesi yerinde demir konstrüksiyon görülmekte, ancak bu griş borusu kopmuştur. Sağak altı sıvaları dökülmüştür. Kiremitlerde büyük ölçüde kırılmalar görülmektedir. Yapı fotoğraflarında duvarın eleleri ve telefon tellerinden arındırılmaktadır.

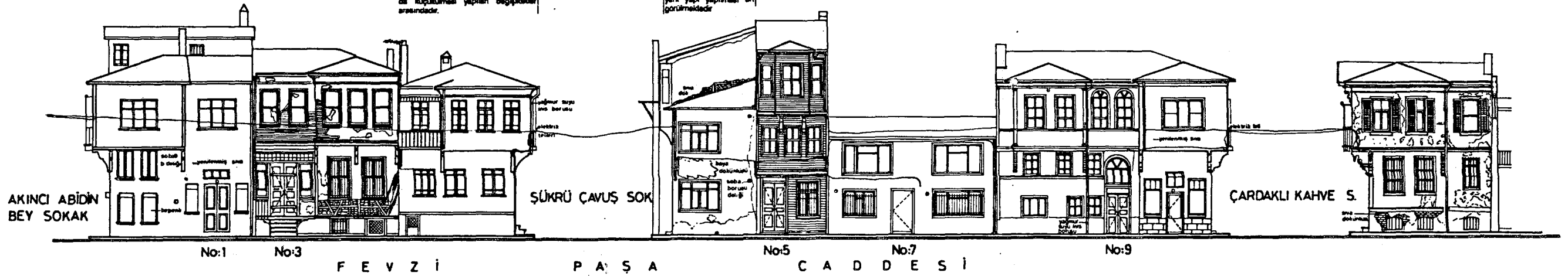
Yapının griş üstüdeki yapıları, No 5'deki yapıyla aynıdır. Bodrum kat pencereleri yoktur, pencere olarak kullanılmaktadır. Geleneksel yapı sistemine göre, pencere boşluğu duvarla doldurulmuş ve bir yapı olarak görülmektedir. Ancak cephe, elektrik ve telefon kablolarından arındırılmaktadır. Yağmur suyu borusu kopmuştur. Griş yapısı sonradan alınmıştır. Eski fotoğraflarda balkon döşemesi yerinde demir konstrüksiyon görülmekte, ancak bu griş borusu kopmuştur. Sağak altı sıvaları dökülmüştür. Kiremitlerde büyük ölçüde kırılmalar görülmektedir. Yapı fotoğraflarında duvarın eleleri ve telefon tellerinden arındırılmaktadır.

Cephesi bakımından müdahale gerektiren bir yapı olarak görülmektedir. Geleneksel yapı sistemine göre, pencere boşluğu duvarla doldurulmuş ve bir yapı olarak görülmektedir. Ancak cephe, elektrik ve telefon kablolarından arındırılmaktadır. Yağmur suyu borusu kopmuştur. Griş yapısı sonradan alınmıştır. Eski fotoğraflarda balkon döşemesi yerinde demir konstrüksiyon görülmekte, ancak bu griş borusu kopmuştur. Sağak altı sıvaları dökülmüştür. Kiremitlerde büyük ölçüde kırılmalar görülmektedir. Yapı fotoğraflarında duvarın eleleri ve telefon tellerinden arındırılmaktadır.

Geleneksel yapı sistemi ile üretilmiş yapının, planı cephe biçimleniş, pencere boşluğu duvarla doldurulmuş ve bir yapı olarak görülmektedir. Ancak cephe, elektrik ve telefon kablolarından arındırılmaktadır. Yağmur suyu borusu kopmuştur. Griş yapısı sonradan alınmıştır. Eski fotoğraflarda balkon döşemesi yerinde demir konstrüksiyon görülmekte, ancak bu griş borusu kopmuştur. Sağak altı sıvaları dökülmüştür. Kiremitlerde büyük ölçüde kırılmalar görülmektedir. Yapı fotoğraflarında duvarın eleleri ve telefon tellerinden arındırılmaktadır.

Günümüzde birbirinden bağımsız iki ayrı konut olarak kullanılan yapının, ilk yapıldığında tek bir yapı olduğu belirtilmiştir. (Bkz Pafta 5) Esas katın yüksekliği ile kornişler birbirinin ayırıcıdır. Çatıları ortaktır. No 9'daki yapının üst kat oda duvarı demirle kaplıdır. No 11'deki yapının ara katı daha sonra kaldırılmıştır. Pencere ve kapı ile yenilenmiştir. Cepheye yeni sıva yapılmış kat sıması ve köşe dilimeleri birlikte sıvanmıştır. Yapının zemin kat köşe odası duvarın olarak kullanılmaktadır. Cepheye bulunan pencereler bu doğrultuda değiştirilmiştir.

Bodrum kat diş sıvasında dökülmeler görülmektedir. Bodrum kat pencerelerinin kırılması nedeniyle, mekânların içine bunlardan yağmur girmekte ve hatta çöp sızmaktadır. Diş sıvası özgün olan yapının cephesi yeni boyandı. Halde kabarma ve dökülmeler başlamıştır. Çatı yakın tarihte onarıldığından herhangi bir sorunu yoktur.

Griş kapısı yenilenmiştir. Ara kattaki pencere altı pervazları kaldırılmıştır. Çamaşır altı kornişlerinin profili olduğu eski fotoğraflardan görülmektedir. Ancak günümüzde de profilleri görünmeyecek şekilde sıvanmıştır. Yenilenmiş esas kat pencereleri yapıldıkça özgün örnekleri ile uyum sağlanamamıştır. Resimlik de görüldüğü gibi yapının sağak ahşapları. Ancak günümüzde sağak yapı ile birlikte sıvanmıştır.

Yapının 1977 yılındaki fotoğraflarında görüldüğü gibi restorasyon sırasında önemli değişiklikler olmuştur. (Bkz R.No:14) Özgün durumu itibaldığına konularak yapılan onarımlar, yapının cephesine köşe pervazları eklenmiştir. Diş cephe sıvası tümüyle yenilenmiş ve pencere altı pervazları özgün durumuna hiç beşeremeyen şekilde yenilenmiştir. Pencere altına konan kabarmalı griş motifli pervazlardan zemin ve üst kat pencerelerine de konulmuştur. Esas ve üst kat sağak ucuna ise geometrik biçimlenmiş testonlar konulmuştur. Ancak bu testonların eski fotoğraflarda görülmemesi dolayısıyla özgün olmadığı düşünülmektedir.

Yapının cephesinden de etkileyeceği üzere taşıyıcı sisteminde büyük hasarlar vardır. Döşeme kirişleri açığı çökmüş, kaplama tahtalarından hemen aşağıya kırma ve kopmalar olmuştur. Yapının en kısmının ayakta kalıp, arka kısmının tümüyle yıkılmış olmasından dolayı özgün yapıya onarılması mümkün değildir. Bu nedenle cephe bölümleri ve plan biçimi kullanılarak kargir yapıyı sağlamasına yönelik önlemler alınmıştır. Eski yapının taban altını aynı uygulamaya dayalı olarak kapentlerinin peşlemlerine ve kopmuş oldukları görür. Beşer kapının sol yanında bulunan ahşap kaplamada ise kopmalar vardır.

Yapı günümüzde kullanılmadığından çok yıpranmış durumda. Bodrum kat pencereleri yoktur, pencere yerleri tahtalarla kapatılmıştır. Grişle besamıklar üzerindeki sıvalar her geçen gün biraz daha dökülmektedir. Esas kat pencere camlarının hepsi kırıktır. Diş cephesi bulunan yapının tüm diş sıvasında çok fazla dökülmeler görülmektedir. Yağmur suyu boruları kopmuştur. Soba borusu zemin katı yapı duvarlarından, esas katı pencerelerden geçmiştir. Sağak kornişlerinin yapı ile birleşim yerlerinde ayrılmalar görülmektedir. Yanı cepheye bulunan balkon korkuluğu kopmuştur. Balkonun bulunduğu korniş kırıldığından, balkonun bir köşesi aşağıya doğru sarkmıştır.

Zemin kat köşe odası daha önceleri bodrum katın sonradan eve dahil edilmiştir. Günümüzde ise oda olarak kullanılmaktadır. Ön cepheye eklenen kapısının duvar ile örülmeyip, olduğu gibi korunduğu görülmektedir. Yapının değiştirilmiş bulunan pencerelerinin yapıda özgün örnekleri bulunmadığından yerleri ve boyutları karıştırılmamıştır. Ancak açılım sistemlerinin biride olduğu yapı sahnelerinden öğrenilmiştir.

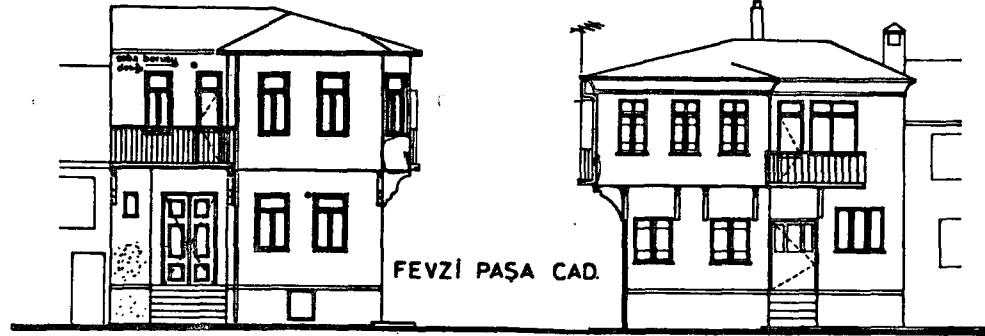
Yapının diş cephe sıvasında dökülmeler olmuştur. Ve yine elle temas sırasında hemen dökülmektedir. İçinde kum, kireç ve saman çöpü bulunan sıvanın, özgün örneklerine benzese de sonraki bu dönemde yenilenmiş olduğu görünmektedir. Sıva insondeğinde deniz kumunun fazla miktarda bulunduğu görür. Sıvanın yenilenmesi sırasında kat sıması, korniş ve sağak altının da birlikte sıvandı olduğu düşünülmektedir.

1977 yılındaki fotoğraflarda (Bkz R.No 7) yapının zemin kat cephesinin ahşap kaplı olduğu ve aynı zamanda bodrum katı altı pencerelerin olduğu görülmektedir. Ancak zemin kat cephesinin değiştirildiği düşünülmektedir. Pencere altı pervazların sıva ile oluşturulduğu görülmektedir. Ancak bu sıvanın bölgede uygulanmış diğer örnekler gibi ilk yapıldıklarında ahşap olduğu düşünülmektedir.

Geçirdiği onarım sonrasında yapının tüm diş sıvasının yenilendiği görür. Korniş ve alt sıvanın birlikte sıvanmış olması dolayısıyla özgün profilleri bilinmemektedir. Pencere açılım sistemlerinin değiştirildiği düşünülmektedir. Pencere altı pervazların sıva ile oluşturulduğu görülmektedir. Ancak bu sıvanın bölgede uygulanmış diğer örnekler gibi ilk yapıldıklarında ahşap olduğu düşünülmektedir.

Yapının 1977 yılındaki fotoğraflardan da görüleceği gibi yapının zemin döşemesi - 30 cm yukarıya kaldırılmıştır. Kapı cephesi ile aynı yüzeydedir. Zemin kat pencereleri ve giriş kapısı sonraki dönemde yapılan onarım sırasında yenilenmiştir.

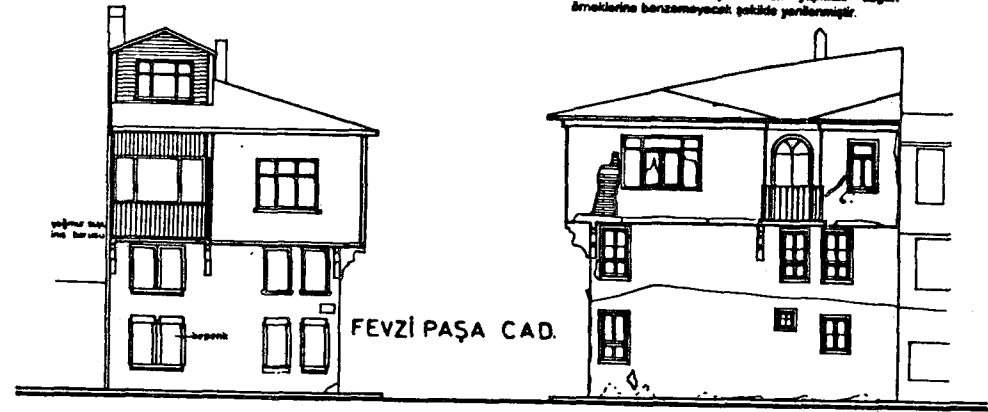

No:5
ŞÜKRÜ ÇAVUŞ SOKAK CEPHESİ

No:7

Diş cephe sıvası yenilenmiş yapının zemin kat pencereleri kepenk ile kapatılmıştır. Esas kat penceresi ise kimyole yenilenmiştir.

Yapının diş cephesinde sıva dökülmeleri olmaktadır. Demir olanı esas kat balkon korkuluğundan 1977 yılındaki fotoğraflarda ahşap olduğu görülmüştür. Bunun kapısında da çamın olduğu görülen bölgede görülmüştür. Esas kat pencereleri yapıldığı ahşap İrneklerine benzemeyen çelikte yenilenmiştir.

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK CEPHESİ

Onarımı yapılmış bulunan yapının ahşap halinin büyük çoğunluğunun korunmuş olması çok olmaktadır. 1977'deki eski fotoğrafla (Bkz. R.N.) karşılaştırıldığında pencere alt pervazlarının farklı yapıldığı ve saçak altına geometrik biçimle feston eklenmiş görülmüştür.

Yapının zemin kat köşe mekânı eldivan olarak Yapının diş avazında, özellikle alın kısmında kullanılmaktadır. Bu kısımdaki sıva kat kullanılmaktadır. Bu büyük miktarda dökülmeler vardır. Yağmur kısımdaki sıva kat kaldırılmıştır. Mutfak ve Güç kat pencereleri ahşap kaplıdır. Diş avazının diş yenilenmesi sırasında kat korozyon görülmüştür. Pencerelerin kim camları kırık. Ahşap olan giriş kapısında köpürmüş bulunan yerler tahli ile kapatılmıştır.

BOS ARSA

FEVZİ PAŞA CAD.

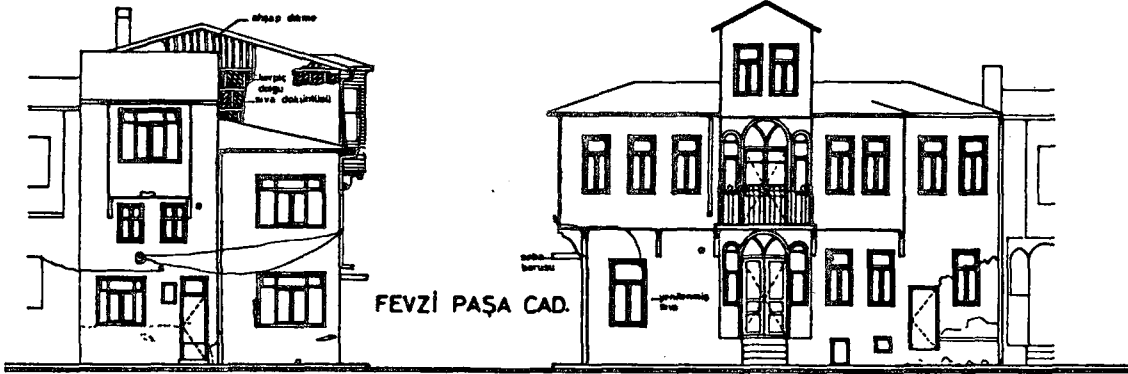
No:11

No:13

ÇARDAKLI KAHVE SOKAK CEPHESİ

Yapı, planı, cephe biçimliliği ve malzemelemleri bakımından korunması gerekli değildir. Artık sadece görülen binadan kullanılmaktadır.

Yapının geçirdiği onarım sırasında diş cephe sıvası yenilenmiştir. Bu arada köşeler ve kat silmesi de sıvanmıştır. Cephe sıva borusu delikleri bulunmaktadır. Daha önce eldivan, günümüzde ise mutfak olarak kullanılan mekânları sağa açılan kapı bulunmaktadır. Bodrum kat penceresinde kanat ve cam bulunmamaktadır.

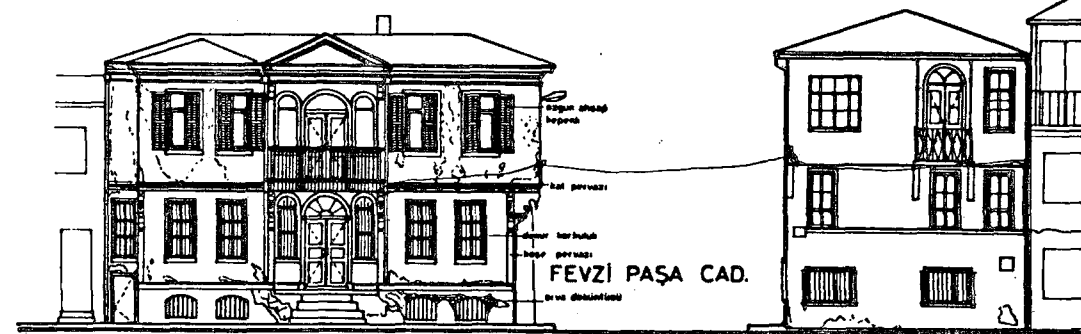
No:8

ŞÜKRÜ ÇAVUŞ SOKAK CEPHESİ

No:6

Bodrum kat avazında dökülmeler görülmektedir. Bodrum kat korkulukları korozyona uğramıştır. Pencere kanat ve camları kopmuşlardır. Diş cephe boyasında kabarma ve dökülmeler vardır. Alın ahşap profillerinde çürümüş kusurlar bulunmaktadır.

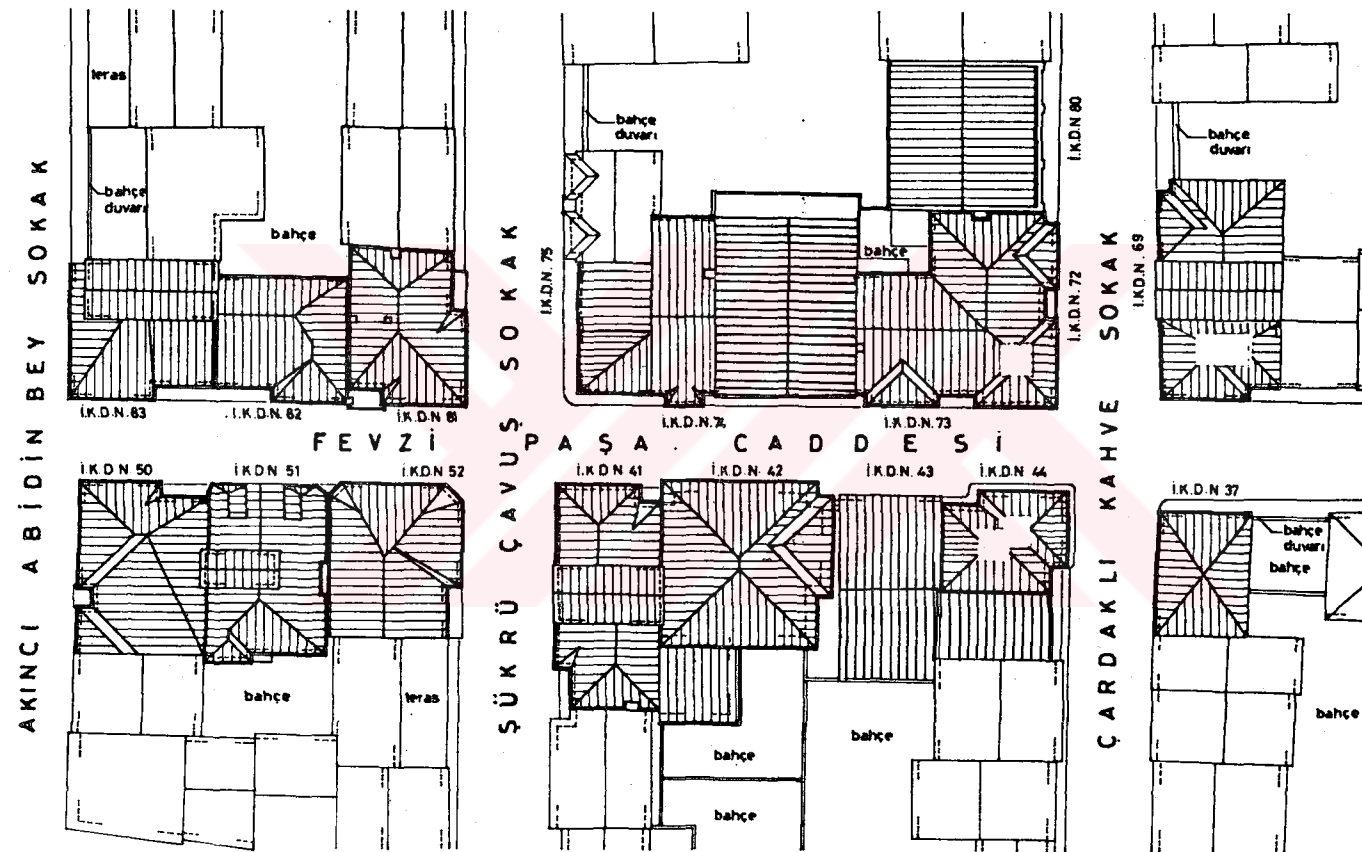
Zemin kat ve esas kat pencereleri değiştirilmiştir. Diş cephe sıva dökülmeleri görülmektedir. Esas kat kat silmesi, pencere alt pervazı ve köşe pervazları kaldırılmıştır.

No:12

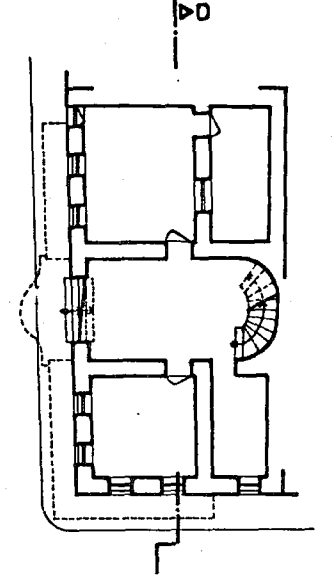
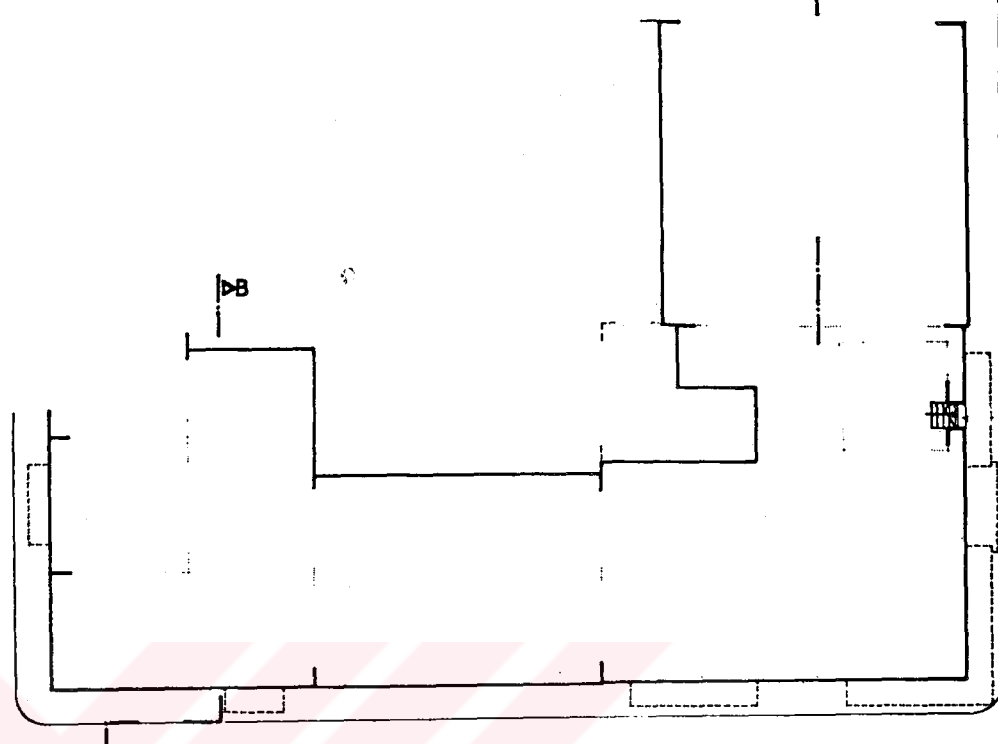
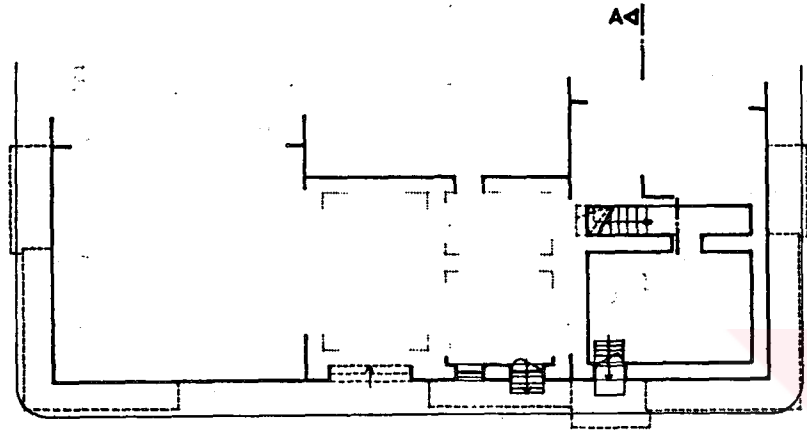
ÇARDAKLI KAHVE SOKAK CEPHESİ

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Görünümde kömürlük olarak kullanılan mekan, aynı şekilde kullanılmaya devam edecektir.

Merdiven basamaklarında kopuk kusurlar tamamlanacaktır. İç ve dış sıva ve boyaların özgün durumu örnek alınarak yenilenecektir. Pencere karnat ve cam takılacaktır. Zemin döşemesi temizlenecektir.

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

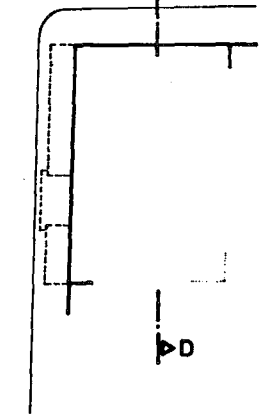
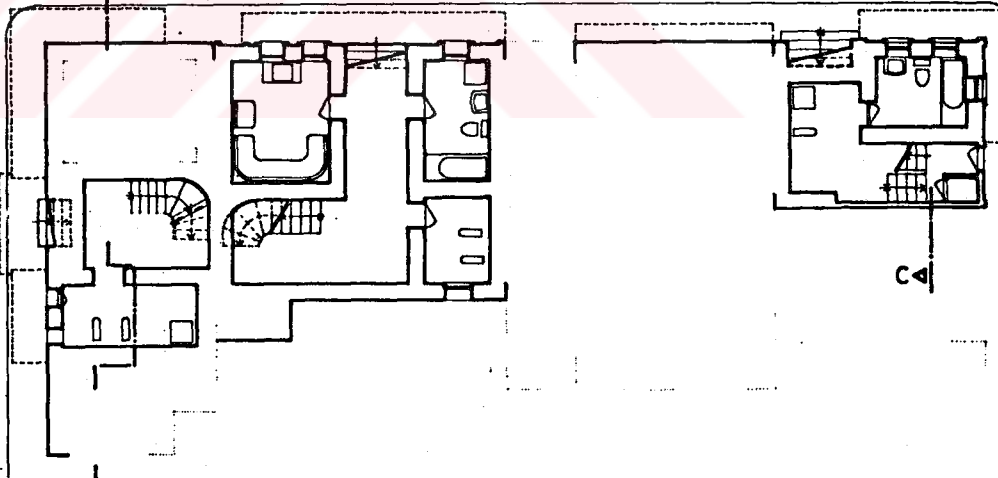
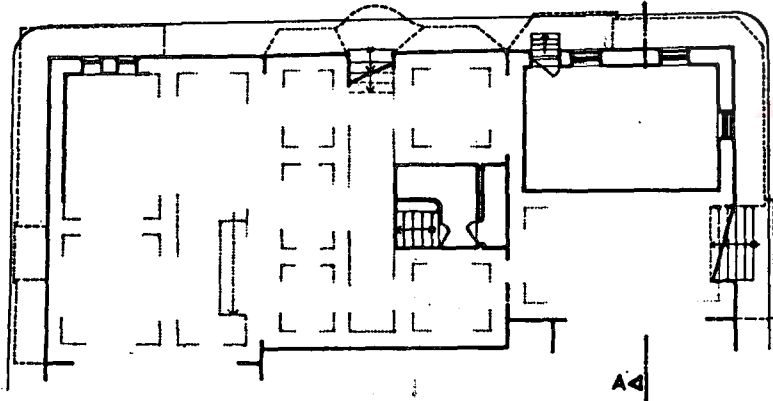
FEVZİ

P A Ş A C A D D E S İ

SOKAK

KAHVE

SOKAK

Yapının sathi (Bkz.R.No: 1) tasvirinde bodrum kat penceresi görülmektedir. Ancak görünümde bodrum kat kapısı ve ön cephe penceresi kapatılmıştır. Yapının içinden bodruma inen bölün kapatılmıştır.

Kömürlük olarak kullanılan mekan aynı şekilde kullanılmaya devam edecektir.

Zemin kat kömürlük olarak kullanılmaya devam edecektir. Pencere karnat ve cam takılacaktır.

Kirli merdiven basamakları yenilenecektir. Pencere kasa ve cam takılacaktır. İç avluların özgün durumuna uygun olarak yenilenecektir. Gerektiğinde elektrik ve su tesisatları değiştirilecektir. Bir oda televizyon odası diğerleri banyo ve WC odası olarak değerlendirilecektir.

Bodrum kat banyo ve çamaşır odası olarak değerlendirilecektir.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 m.

Parşiyon olarak düzenlenen yapıların zemin katının bir odası mutfak diğer ise parşiyon işleten kişilerin odası olarak düzenlenmiştir. Oda boyutları değiştirilmemiş, kapı ve pencereler olduğu gibi muhafaza edilmiştir.

Parşiyon olarak düzenlenen yapıların zemin katı servis mekanlarına ayrılmıştır. Oda aralarında iç dış avlular yerleştirilmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Yapı görünümüne korut olarak kullanılmaktadır. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Yapının taşıyıcı sistemi büyük oranda korunulmuştur. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Yapının taşıyıcı sistemi büyük oranda korunulmuştur. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Yapının taşıyıcı sistemi büyük oranda korunulmuştur. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

No 7
Dolay yerine yeni yapı önerilmektedir. Bir katlı yapı olarak düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

No 9
Mutfaklı ocak korunarak yeni yerleşim düzeni uygulanacaktır. Mutfak arka odası için yemek yeme için ayrılmıştır. Yapıyı koruyarak mutfak ve seramik kaplamalar yenilemektedir. Bahçeye çıkış kapısının yeni değiştirilmiştir.

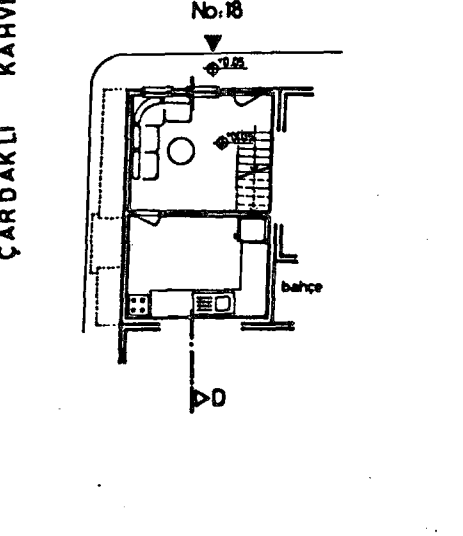
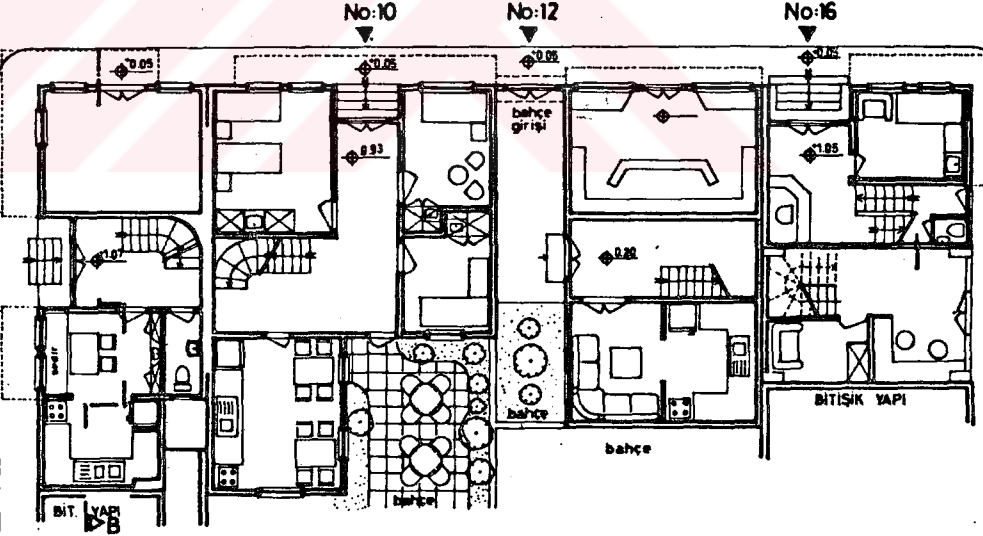
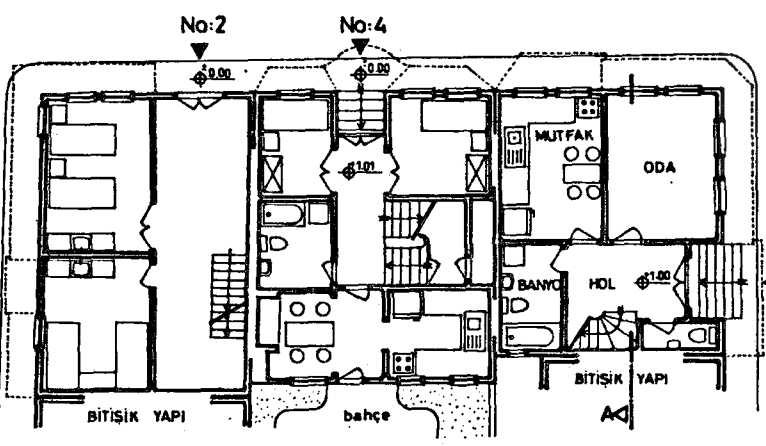
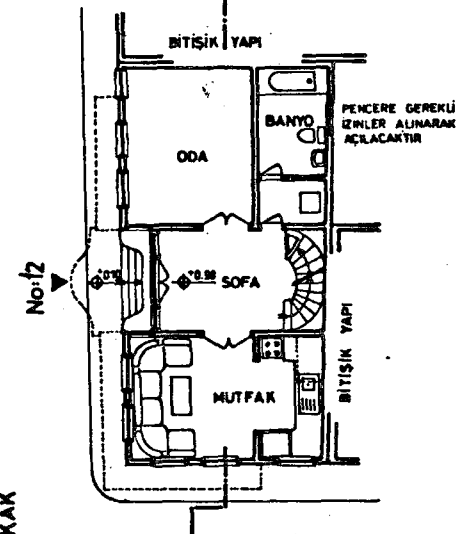
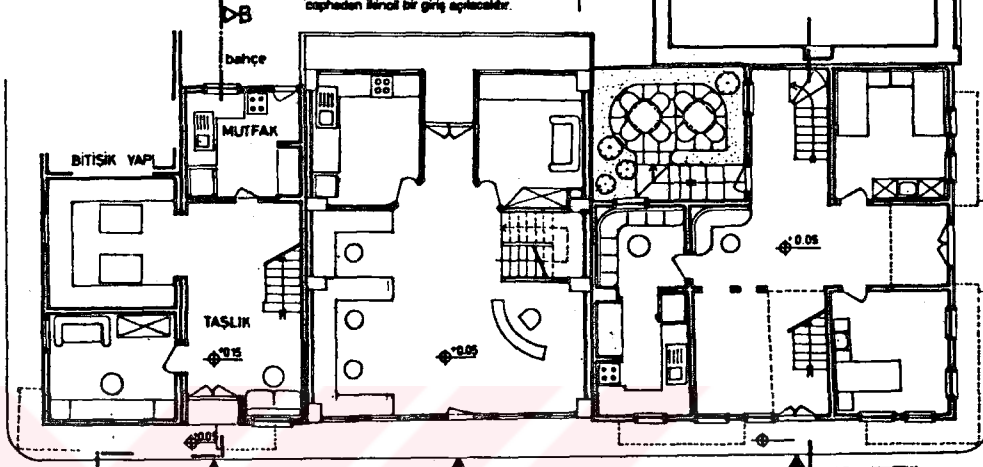
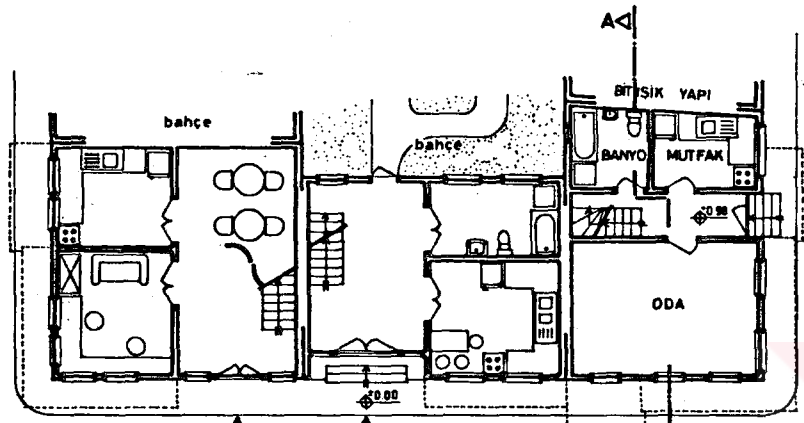
No 11
Çatı durumunda birleşik olduğu düşünülerek, yapılan 2'ye bölünmüş olacaktır. Çatı durumunda da orada olduğu düşünülerek yeni bir merdiven girişini yapılmıştır. Yapıya ek olarak arsa katı yapıya katılmayacak şekilde yapılmıştır. Yan cepheden binolü giriş yapılacaktır.

Tek katlı yapının yüksekliğinin fazla olmamasından dolayı, yapıya arsa kat eklenmesi önerilmektedir. Ancak yapı yüksekliğinin ve çatı konstrüksiyonunun daha iyi alınması için arsa katın cepheden girişi yapılmıştır. Giriş kapısının üstüyle çıkış ve pencerelerle eşleşen kapıya yerleştirilmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Görünümüne korut olarak kullanılması için yapıya korut olarak kullanılması önerilmektedir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Böylece mutfak ve girişin birleşik olarak kullanılması sağlanmıştır. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Oda boyutları, yapının içine girilemediğinden, dışarıdan görülebilirliği kaldırılarak parşiyon kullanımına uygun olarak düzenlenmiştir.

Parşiyon olarak düzenlenen yapıların zemin katındaki odaların bir mutfak diğer ise parşiyon işleten kişilerin odası olarak düzenlenmiştir. Oda boyutları değiştirilmemiş, kapı ve pencereler olduğu gibi korunacaktır.

Yapı parşiyon işletimine uygun olarak düzenlenmiştir. Banyo ve wc olarak ayrı ayrı kullanılan mekanlar birleştirilerek banyo olarak düzenlenmiştir. Arsa cephesinde bulunan mutfak ile oda arasında korut giriş yapılarak mutfakta yemek yeme imkanı sağlanacaktır. Tezelerden yerleştirilmesi, gerektğinde mekanik havalandırma yapılması, seramik kaplamaları ve duvarların yenilenmesi, elektrik tesisatının düzenlenmesi sırasında yapılacakları bazılarıdır. Yapının diğer odaları parşiyon kullanımına uygun olarak düzenlenmiştir. Arsa cephe tümü kapı ve pencerelerle yenilenmiştir.

Mutfak, zemin katının giriş kısmına göre daha geniş bir kotta olduğundan dolayı, merdiven ile giriş çıkışı bir yer olarak düzenlenmiştir. Bu durum ise yapı dışından tarafa dönük olarak kullanılmaktadır. Arsa cephesinde bulunan mutfak ile oda arasında korut giriş yapılarak mutfakta yemek yeme imkanı sağlanacaktır. Tezelerden yerleştirilmesi, gerektğinde mekanik havalandırma yapılması, seramik kaplamaları ve duvarların yenilenmesi, elektrik tesisatının düzenlenmesi sırasında yapılacakları bazılarıdır. Yapının diğer odaları parşiyon kullanımına uygun olarak düzenlenmiştir. Arsa cephe tümü kapı ve pencerelerle yenilenmiştir.

Yapı parşiyon işletimi için düzenlenmiştir. Bahçe içinde bulunan wc kaldırılmıştır. Birinci katın arsa bahçeye girme yapısını odanın altına, taşıyıcı sistem üzerinden destek olması ile ilgili şartlardan daha az etkilenmesi için yapıya sistem ve mutfak olarak kullanılmaktadır. Arsa cephesinde bulunan mutfak ile oda arasında korut giriş yapılarak mutfakta yemek yeme imkanı sağlanacaktır. Tezelerden yerleştirilmesi, gerektğinde mekanik havalandırma yapılması, seramik kaplamaları ve duvarların yenilenmesi, elektrik tesisatının düzenlenmesi sırasında yapılacakları bazılarıdır. Yapının diğer odaları parşiyon kullanımına uygun olarak düzenlenmiştir. Arsa cephe tümü kapı ve pencerelerle yenilenmiştir.

Yapının arsa katında tamamen yıkılması, ön bölümler ile arsa katı ve materyal bakımından tamamen kaldırılmıştır. Yapının ortasında bulunan mutfak ile oda arasında korut giriş yapılarak mutfakta yemek yeme imkanı sağlanacaktır. Tezelerden yerleştirilmesi, gerektğinde mekanik havalandırma yapılması, seramik kaplamaları ve duvarların yenilenmesi, elektrik tesisatının düzenlenmesi sırasında yapılacakları bazılarıdır. Yapının diğer odaları parşiyon kullanımına uygun olarak düzenlenmiştir. Arsa cephe tümü kapı ve pencerelerle yenilenmiştir.

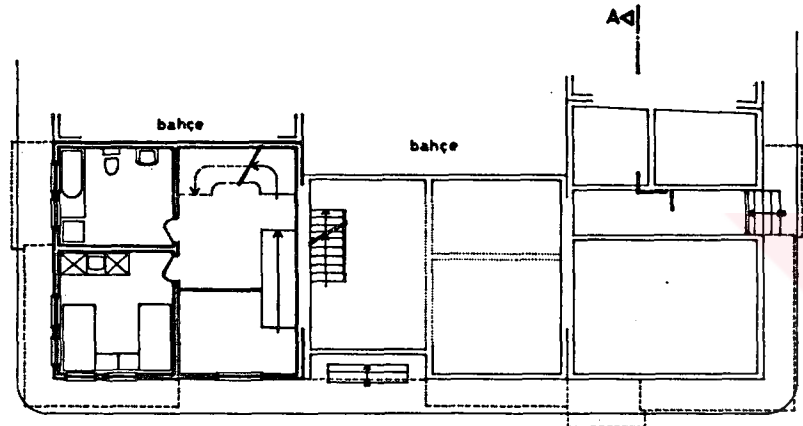
No:18
Yapının, önemin sonrasındaki durumu iyi olduğundan parşiyon işletimine uygun olarak düzenlenmiştir. Zemin katında banyo ve mutfak mekanlarını birleştirilerek kullanılması rahat bir mutfak haline dönüştürülmüştür. Çatıdan çıkan pencereler yapıda düzenlenmiş diğer pencerelerden olarak yenilenmiştir.

No:9
Üzerindeki korutun yıkılması ile bahçe alanı arsa katı durumuna göre yeni yapı önerilmiştir. Parşiyon olarak düzenlenmiştir. Yapı görünümüne korut olarak kullanılması için yapıya korut olarak kullanılması önerilmektedir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir. Çerçeve taşıyıcı ana yapılarca düzenlenmiştir.

Yapı dışlarının da arzu ile parşiyon olarak kullanılmaktadır. Zemin katında banyo ve mutfak mekanlarını birleştirilerek kullanılması rahat bir mutfak haline dönüştürülmüştür. Çatıdan çıkan pencereler yapıda düzenlenmiş diğer pencerelerden olarak yenilenmiştir.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

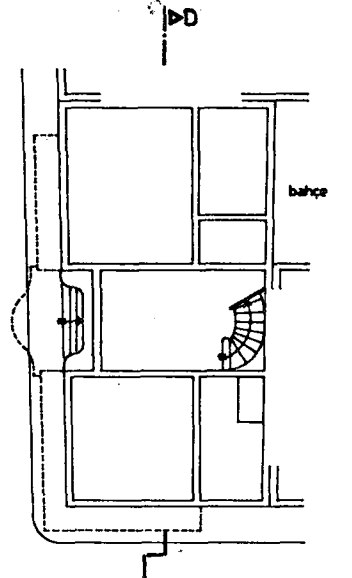
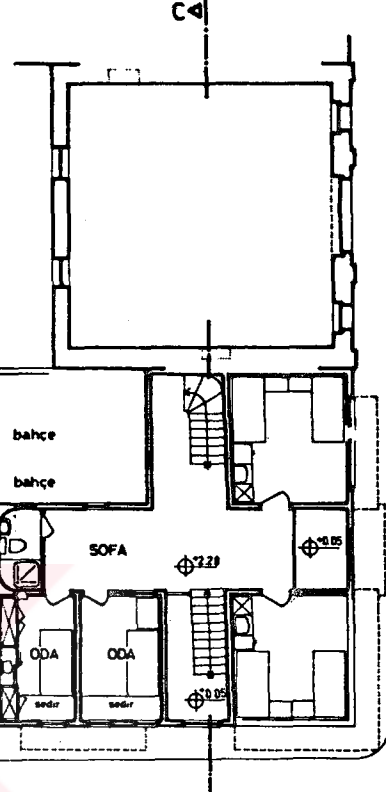
Ara katteki arka oda berye olarak düzenlenecektir. Gerekli tesisat donanımı için döşemede yükselti yapılacaktır. Yapı genelde iyi durumdadır.

Plan, cephe biçimleniş, malzemeleri gibi mimari özellikleri açısından korunması gerekli bulurmayan yapı yerine, görülmüş teknoloji, malzeme ve mimari anlayışı ile yeni yapı yapılacaktır. Taban altının çok küçük olması nedeniyle komşu yapı ile ortak kullanımı sağlanacaktır.

Yapı içindeki ince sıva tabakası kaplama yöntemi ile temizlenecektir. Alınışık duvar örgüdü açıkta bırakılacaktır. Kırık çarmlar yenilenecektir. Arka bahçeye çıkan kapı boşluğu mola deliği ile doldurulmuştur. Bu kısım boşaltılarak yeni kapı yapılacaktır. Bahçede yürüyüş alanı ve çiçeklikler ile düzenleme yapılacaktır.

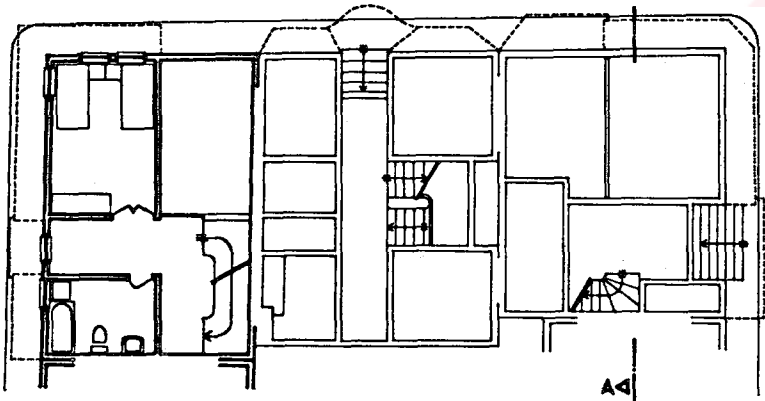

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

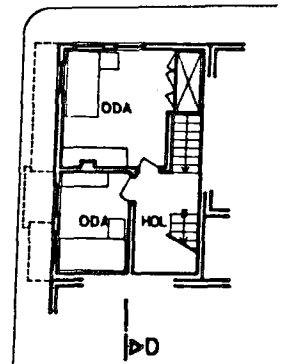
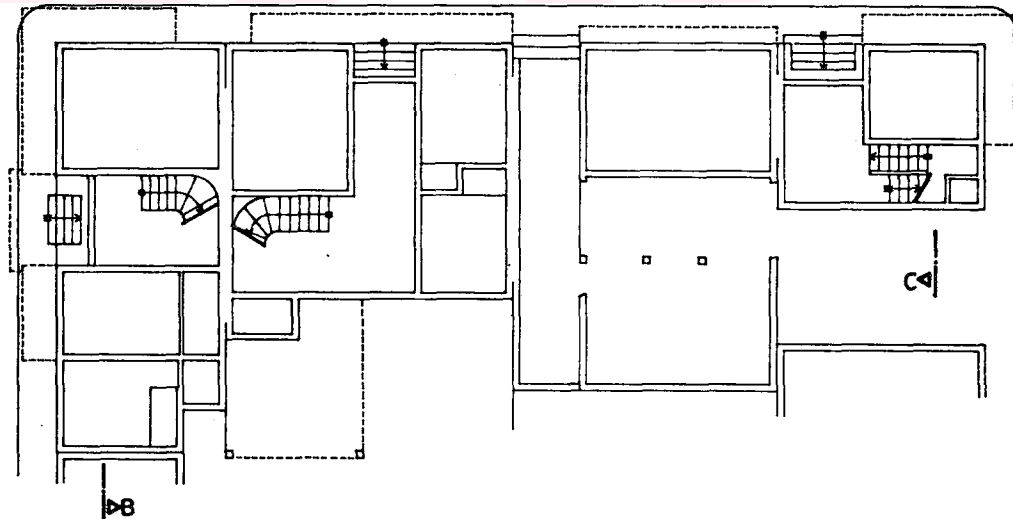
FEVZİ

P A Ş A C A D D E S İ

ÇARDAKLI KAHVE SOKAK

ŞÜKRÜ ÇAVUŞ

Yapının içine girilmediğinden planı net olarak bilinememektedir. Bakım yapılmadığından dolayı her geçen gün biraz daha yıpranmaktadır.

Merdiren basamaklarında tahrip olmuş basamaklar yenilenecektir. İç avruda az miktarda görülen kabarma ve düşümler bökümler olarak yenilenecektir. Odaların içine koyulacak lavabo tesisasyon en az zarar verecek şekilde bir köşeden indirilecektir.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Yapı genelinde iyi durumdur. Pencere düzeni ve boyluk oranları zemin katta bulunanlar ile aynı olacak şekilde yeniden düzenlenecektir.

Yapının iç ve dış avası özgün bölümleri örnek alınarak hazırlanacak çimlenmiş avası ile yenilenecektir. Kırık camlar değiştirilecektir. Ahşap kapı ve pencereler doğramaları mantar, böcek ve kurtlara karşı kimyasal boya ile boyanacaktır. Yapının iç ve dış boyasında ise özgün rengi olan taba rengi kullanılacaktır.

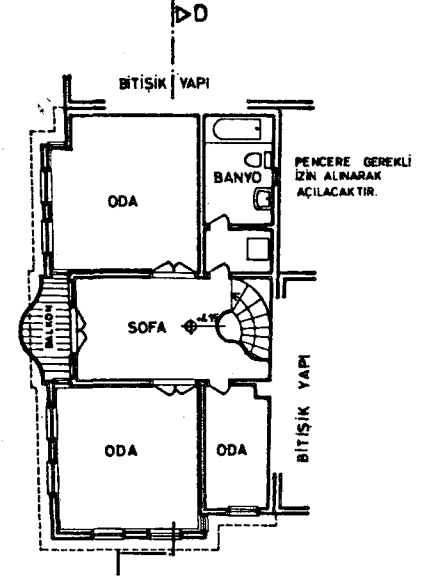
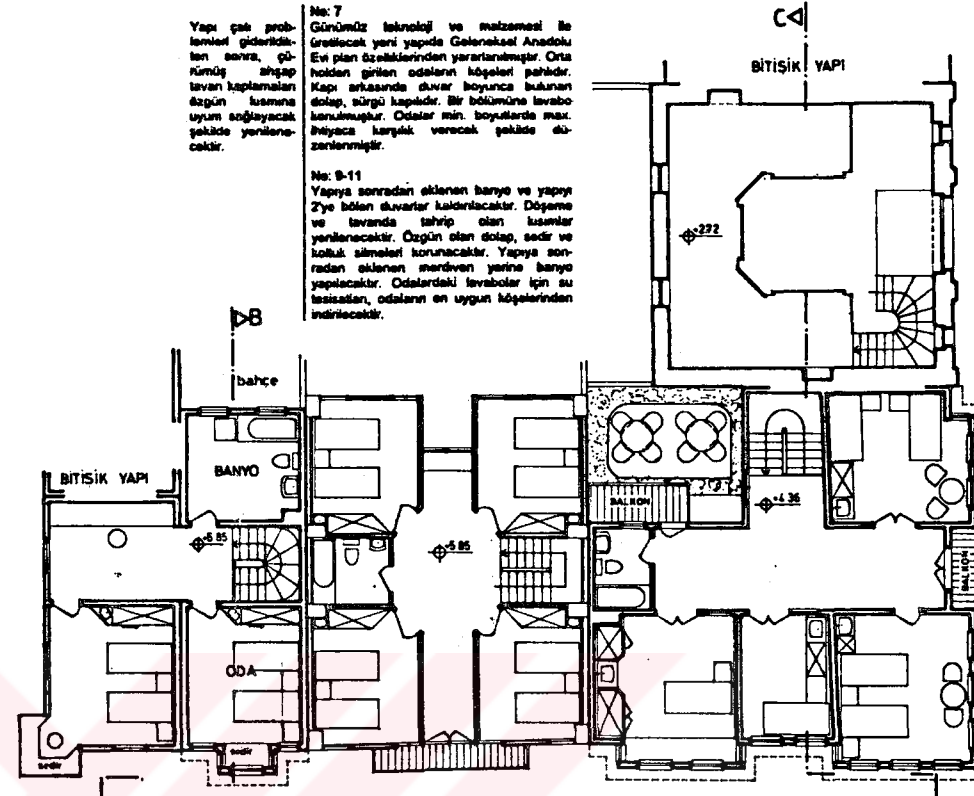
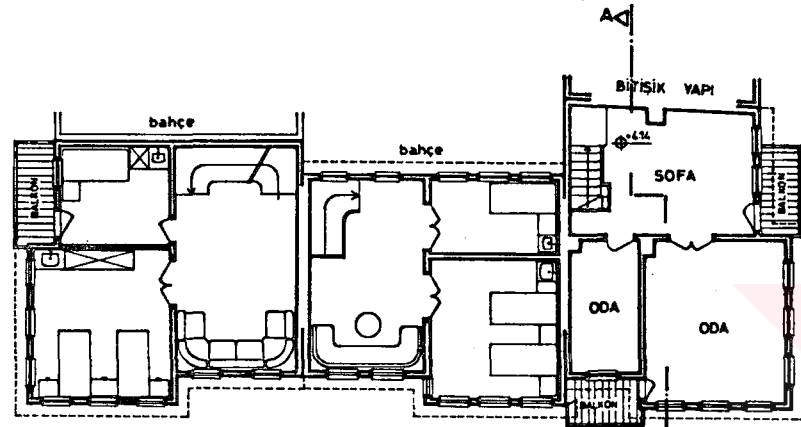
Yapı genelinde iyi durumda olduğundan, herhangi bir müdahaleye gerek yoktur.

Yapı çabı problemleri giderildikten sonra, günümüz ahşap tavan kaplamaları özgün kusma uygun olacaktır. Odalar için boyalarda masajörler, kargık vanaçak şekilde yenilenecektir.

No:7
Günümüz teknoloji ve malzeme ile yapılacak yeni yapıda Geleneksel Anadolu Evi plan özelliklerinden yararlanılmıdır. Orta holden girilen odaların köşeleri pahlıdır. Kapı arkasında duvar boyunca bulunan dolap, sürgü kapalıdır. Bir bölümüne lavabo kurulmuştur. Odalar için boyalarda masajörler, kargık vanaçak şekilde yenilenecektir.

No:9-11
Yapıya sonradan eklenen banyo ve yapıya 2'ye bölün duvarlar kaldırılacaktır. Döşeme ve tavanlar tahrip olan kusurlar yenilenecektir. Özgün olan dolap, sedir ve koluk simeleri korunacaktır. Yapıya sonradan eklenen merdiven yerine banyo yapılacaktır. Odalarındaki lavabolar için su tesisatları, odaların en uygun köşelerinden indirilecektir.

Genelinde iyi durumda bulunan yapının iç ve dış günümüzdeki renge uygun olarak boyanacaktır. Balkon çirko kaplaması yenilenecektir. Balkon korkuluğu pastalardan sıvıdır yapı renge uygun olarak boyanacaktır.

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

FEVZİ

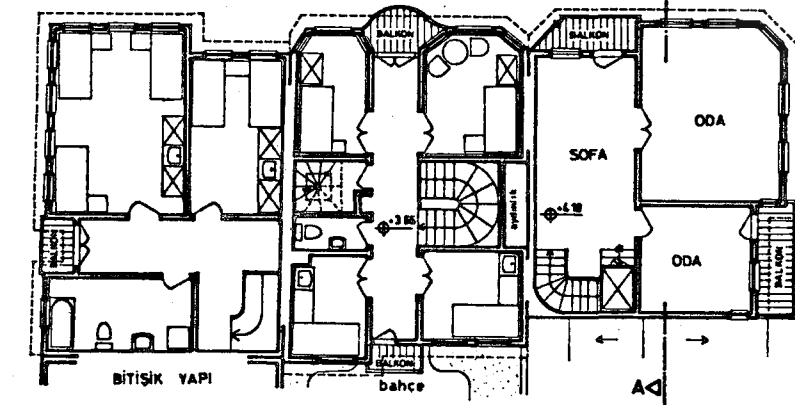
PAŞA

CADDESİ

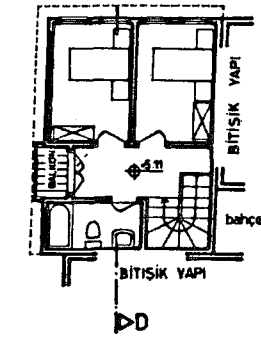
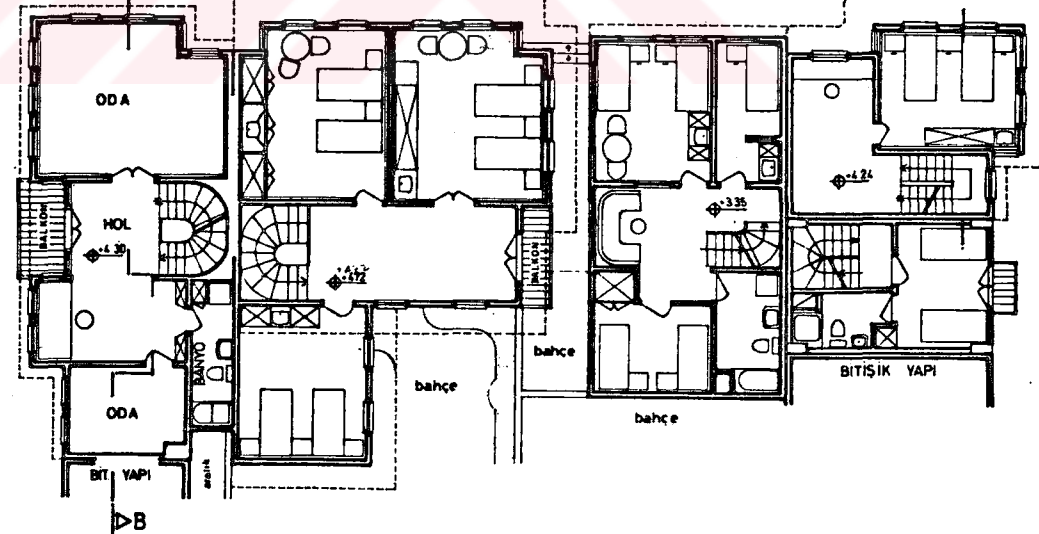
SOKAK

KAHVE

SOKAK

SÜKRÜ ÇAVUŞ

Yapının iç ve dış avası özgün avası bölümleri örnek alınarak hazırlanacak çimlenmiş avası ile yenilenecektir. Pencere düzeni ve boyluk oranları zemin katta bulunanlar ile aynı olacak şekilde yeniden düzenlenecektir.

Kırık merdiven basamakları yenilenecektir. İç avada az miktarda görülen duvar kusurları onarılacaktır. Yapı iç boyası yenilenecektir. Ön balkon korkuluğu pastalardan sıvıdır yapı renge uygun olarak boyanacaktır. Arka balkon korkuluğu demir malzeme ile yenilenecektir.

Onarım sonrasında soba bodur için bir gözetim düşünülmemiş, yine dış duvar delinerek dışarıya çıkartılmıştır. Zemin kat ve dış duvarında rutubet olduğu görülmüştür. İç kısımdaki lavabo musluğu su sızdığı düşünülmektedir. Yapıya ek bakım yapıldığından iyi durumdadır.

Günümüzde kamusal olarak kullanılan yapı, yine kamusal olarak kullanılmalıdır. Zemin kat ve dış duvarında rutubet olduğu görülmüştür. İç kısımdaki lavabo musluğu su sızdığı düşünülmektedir. Yapıya ek bakım yapıldığından iyi durumdadır.

Pansiyon işlevi verilen yapının sonradan değiştirilmiş penceresi, yapıdaki özgün özelliklere benzer boyut ve malzeme ile yenilenecektir. Badıca bir odasında bulunan özgün dolap korunacaktır. Dolap orta bölümüne lavabo koyulacaktır. Yapının tüm iç avası özgün avası karşısına uygun olarak yenilenecektir. Köpmüş bulunan balkon korkuluğunun özgün malzeme ve biçimi bilinmemektedir. Ancak bölgedeki aynı dönem evlerinden örnek alınacaktır. Tavan kaplamalarında gerekli olan kusurlar yenilenecektir.

Yerine yapılacak yeni yapı da, özgün plan ve cephe özellikleri binanın eski yapı örnek alınacaktır. Günümüz teknoloji ile yapılacak yapının iç kısmında da banyo eklenmektedir. Zemin katta yer olmadıysa, pansiyonun odası esas katta bulunmaktadır. Yapının merdiven ve hol, idari bölümlerinde yapılacak. Yapının taban etrafı ve ana çivme masafesi aynı kullanılacaktır.

No:15
Yapı genelinde iyi durumda bulunduğundan, herhangi bir onarım gerek yoktur.

No:9
Boyutları bakımından çok sığırnaklı tasarımlara imkân vermeyen boş arsaya günümüz teknoloji ve malzemeleri ile yeni yapı yapılacaktır. Yapıya pansiyon işlevi verilecektir.

Boyutları ile oda kullanımına uygun olmayan mekana banyo yapılacaktır. Cephe düzenlemesinde 1977 yılındaki fotoğraflardan da yararlanarak, yeni yapılacak pencere ve merdiven bulunan özgün pencere boyutları kullanılacaktır. Merdiven onarılacak, iç avası ve boyası yenilenecektir.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Çatının eğimi ve kırma biçimi aynı kalarak, alaturka kiremitler ve kaplama tahtaları yenilenecektir. Yağmur olukları ve iniş boruları yenilenecektir.

Yeni yapılacak yapının çatısı tek yönlü eğimli ve Marsilya kiremit örtüsü olacaktır.

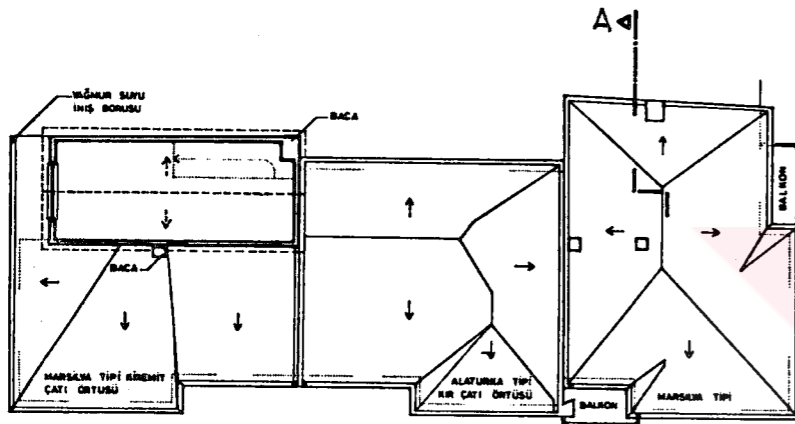
Yapının çatı alanında bulunan duvarlar onarılabilecektir. Kırılan kaplama tahtaları ve kiremit örtüsü yenilenecektir. Yağmur olukları ve iniş boruları değiştirilecektir.

No:7 Yeni yapılacak yapının çatısı beşik çatı eğiminde ve Marsilya kiremit örtüsü olacaktır.

No:9-11 Çatıda kırılmış ve kapmış bulunan kaplama tahtaları ve kiremitler yenilenecektir. Bacalar onarılabilecektir.

Bağlık ve alın ahşaplarında çürümüş olan kısımlar yenilenecektir.

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK

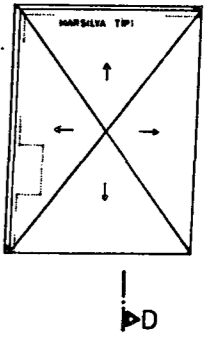
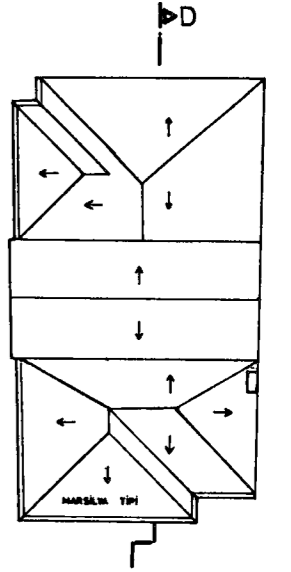

FEVZİ PAŞA

ŞÜKRÜ CAVUŞ SOKAK

CADDESİ

ÇARDAKLI KAHVE SOKAK

Çihennemlerin iç ve dış avizeleri yenilenecektir. Pencerelere kasa ve cam takılacaktır.

Yapı zamanında beliren çatlaklar onarılabilecektir. Çatı taşıyıcı sistem ve kaplamasında kırık bölümler tamamlanacaktır.

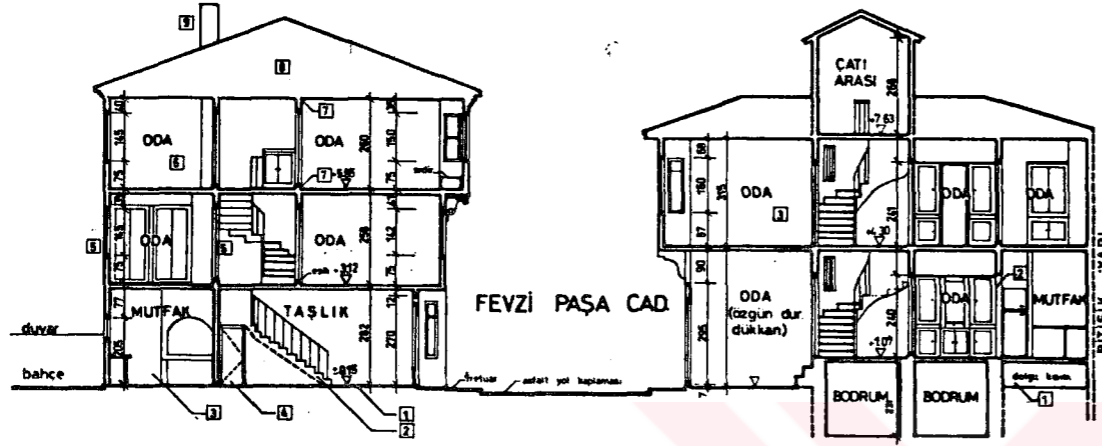
Bağlık ve alın ahşaplarında çürümüş olan kısımlar yenilenecektir. Çatı taşıyıcı sistem ve kaplamasında kırık bölümler tamamlanacaktır.

Özgün durumu örnek alınarak yapılacak yapının çatısı beşik çatı ve Marsilya kiremit örtüsü olacaktır.

Sonraki dönemde yapılacak onarım sırasında çatı örtüsü alaturka kiremit ile Marsilya tipi olarak yenilenecektir. Ancak kırık olan kısımlar ve yağmur iniş boruları onarılabilecektir.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

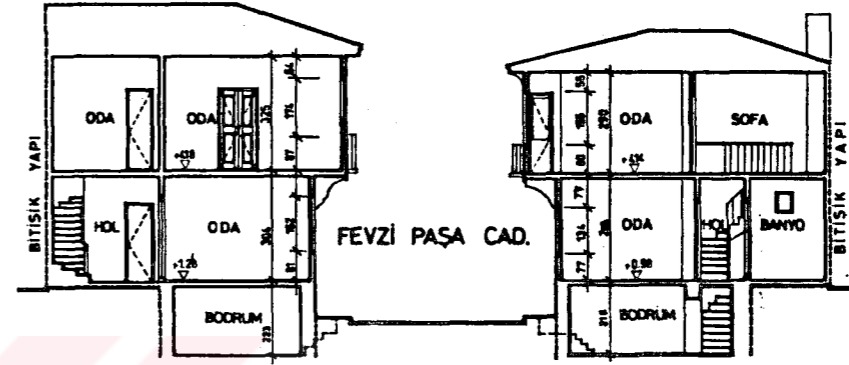
1. Zemin kaplaması yenilenecektir.
2. Çatılama ve kırılmış basamaklar yenilenecektir.
3. Wc, hol, mutfak mekanları birleştirilerek yine mutfak olarak yeniden düzenlenecektir.
4. Merdiven altı dolabı ve kapısı yenilenecektir.
5. Tüm pencereler ve kapılardaki kırılmış ve kırılmış kusurlar onarılacaktır.
6. İç sıvalar yenilenecek, pastel renk boyalarla boyanacaktır.
7. Zemin ve lavan kaplama tahtalarında kırılmış ve kırılmış olan kusurlar yenilenecektir.
8. Yüksek çatı arası duvarları yenilenecek, kaplama tahtası ve kiremitlerin tahrip olan bölümleri yenilenecektir.
9. Baca yenilenecektir.

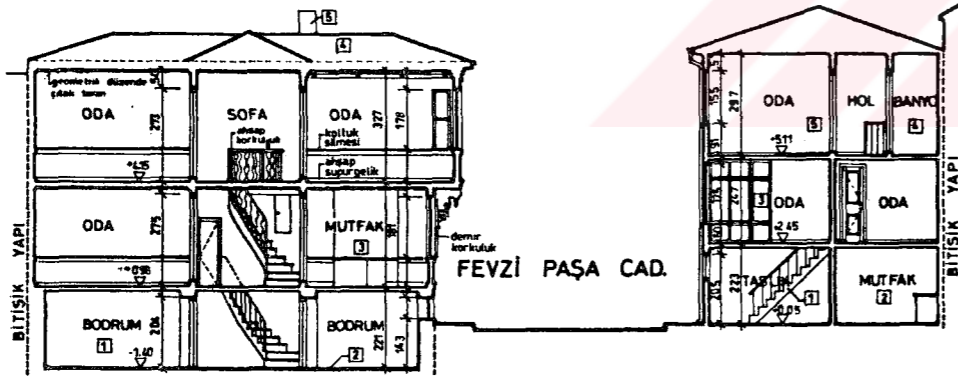
B-B KESİTİ

1. Mutfak zeminini doldurularak giriş katı kotuna eşitlenecektir.
2. Oda ve mutfak mekanları arasındaki duvar kısmı kaldırılarak mekanlar daha kullanışlı hale getirilecektir.
3. Yapı içi yeniden boyanacaktır.

1. Banyo içi bütünlük tesviye ve kaplamaları ile birlikte yenilenecektir.
- Yapı içi durumda olduğundan herhangi bir müdahaleye gerek yoktur.

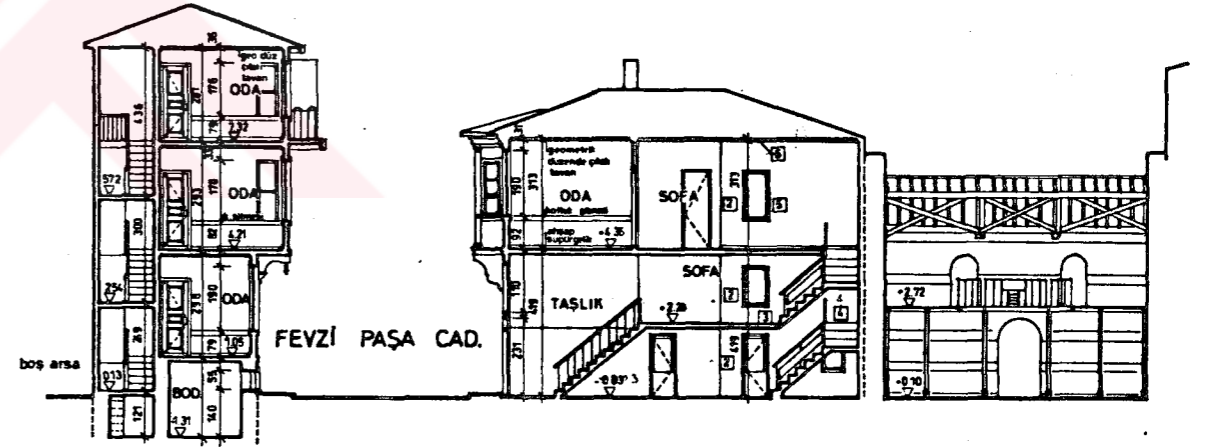
A-A KESİTİ

D-D KESİTİ

1. Bodrum kat sıvaları yenilenecektir.
2. Zemin suyunun nereden geldiği tespit edilip, önlemleri alınacaktır.
3. Mutfak ve oda arası duvar kısmı kaldırılarak, mekanlar daha kullanışlı hale getirilecektir.
4. Çatı kaplama tahtaları veya kiremitlerin gerekli olanları değiştirilecektir.
5. Baca onarılacaktır.

1. Çatılama görülen basamaklar onarılacaktır.
2. Banyo, mutfak olarak tesviye ve kaplamaları ile birlikte yeniden düzenlenecek ve yenilenecektir.
3. Dolapbın iç rafları yenilenecektir.
4. Banyo olarak düzenlenecek mekanın tesisatları toplu halde yapının köyüsünden indirilecektir.
5. İç sıvalar tamamıyla yenilenecektir.

C-C KESİTİ

1. Zemin kata eklenen üç kaldırımlar olacaktır.
2. Daha önce birleşik olup sonra bölünen yapı, eteğin duvarları kaldırılarak bütünlüğü tekrar sağlanacaktır.
3. No: 11'e eklenerek ara kat şifap konstrüksiyonu ile yapılacaktır.
4. Yapının arka bölümüne eklenerek merdiven yine şifap konstrüksiyonu ile yapılacaktır.
5. Arka bahçeye bakan pencereler yenilenecektir.
6. Zemin ve lavan kaplamalarında görülen deformasyonlar sıvalar kaldırılıp belli olacak şekilde onarılacaktır.
7. Eklenerek ara katın zemin ve lavan kaplamalarında şifap malzemesi ile uyum sağlanacak ancak kaldırılmayacaktır.

1. Yapı içi durumda olduğundan herhangi bir müdahaleye gerek yoktur.
- Yapı sahibinin isteği doğrultusunda panayon korumasına uygun olarak tefiş edilecektir.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Yapının 1977 yılındaki fotoğrafında görüldüğü gibi zemin ve ara kat pencerelerinin alt bölümünde köpük karıştırılarak betonla doldurulmuştur. Günümüzde ise zemin ve ara kat pencerelerinin alt bölümünde betonla doldurulmuştur. Giriş kapısı yan pencere önlerinde demir korkuluk vardır. Koneollerin ise yapıya profiliz ve 45 açı ile oturtulduğu görülür. Ancak günümüzde profiliz olan koneollerin özgül durumu bilinmemektedir. Bu nedenle mevcut koneler korunacaktır.

Niç içindeki sahanlık kaplaması yenilenecektir. Bodrum kat pencere boylarına karat ve cam takılacaktır. Demir kapı ve pencere korkuluklarının paslarını temizleyip, anlaşıp sörecektir. Bütünsel bodrum kat giriş kapısı önünde balkon yapılmıştır. Sıfır katın giriş kapısı yan pencere önlerinde demir korkuluklar kurularak korunacaktır. Giriş kapısı ve tüm pencereleri, beşer ve altın şartlarına karşı korumak için renksiz kimyasal karışımlar sürülecektir. Kırık camlar yenilenecektir. Yapının dış avası çok miktarda detek olduğu için avası yeniye boyanacaktır. Çimento harçlı sıva kullanılacaktır. Yapının cephesi özgül rengine uygun olarak boyanacaktır.

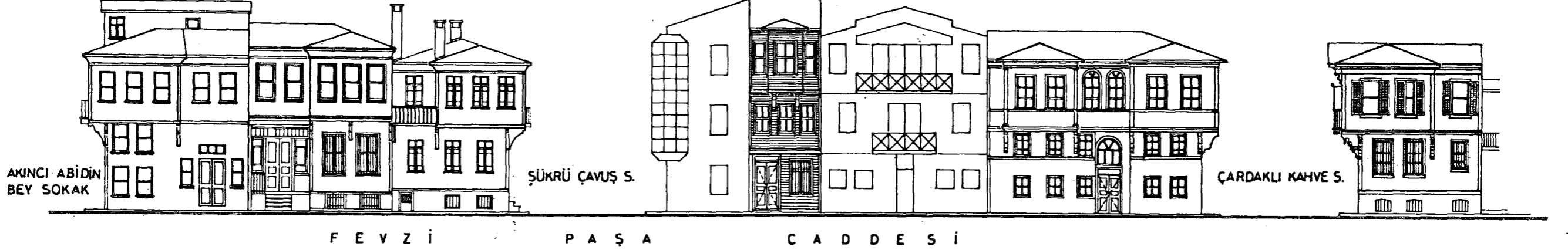
Yapı genelinde iyi durumda bulunduğu için cephesinde herhangi bir müdahaleye gerek yoktur.

Restorasyonda belirtilen nedenlerden dolayı, derinlerden dolayı, koruma ve onarımların yapılması gerekmektedir. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır.

Restorasyonda belirtilen nedenlerden dolayı, derinlerden dolayı, koruma ve onarımların yapılması gerekmektedir. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır.

Günümüzde idari olarak kullanılan yapılar sahiplerinin de arzusu ile eskiyi gibi tük bir yapı haline dönüştürülecektir. Bu onarımda gerekli saba borular derinleştirilecektir. Ahşap doğramalar gerekli zımpara işleri yapıp, beşer ve altın şartlarına dayandırılacak, hava geçirgenli boy ile boyanacaktır. No 11'deki yapının dış cephesi yenilerini değişen boyalar, No 9'dan örnek alınacaktır. No 11'deki parselin No 9'daki özgül olarının boyut ve açılım sistemine göre, pencerelere alt pervazları yine No 9'daki örneğine göre yeniden yapılacaktır. No 11'deki yapıya ahşap taşıyıcı sistem ile, özgül durumunda olduğu gibi, ara kat eklenmektedir.

Bodrum kat avası yenilenecektir. Köpük bulunan bodrum kat pencerelerine ahşap doğrama ve cam takılacaktır. Cephesinde altın demir korkulukları paslarından arındırıp, renksiz anlaşıp ile boyanacaktır. Dış cephe boyaları ve ahşap kapılarının boyaları günümüzdeki renginin aynı olacak şekilde yenilenecektir.

Demir olarak yapıldığı giriş kapısı ahşap olarak değiştirilecektir. Pencere alt pervazları cephe boyunca korunacaktır. Eski fotoğraflardan örnek alınarak cepheye höyük pervazları eklenmektedir. Dış cephe avasında deteklenen yerler uygun sıva karışımları ile takviye edilecektir. Cephe yeniden boyanacaktır.

Yapı onarım geçirdiğinden herhangi bir müdahaleye gerek yoktur. Ancak pencereler alt pervazları eski fotoğraflarında (Biz R.No:9) görüldüğü üzere çok ferah olarak yapılmıştır. Bu pervazlar özgül durumuna benzer bir şekilde değiştirilecektir. Yapı, TV anteni, elektrik ve telefon kablolarından arındırılacaktır.

Restorasyonda belirtilen nedenlerden dolayı, derinlerden dolayı, koruma ve onarımların yapılması gerekmektedir. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır.

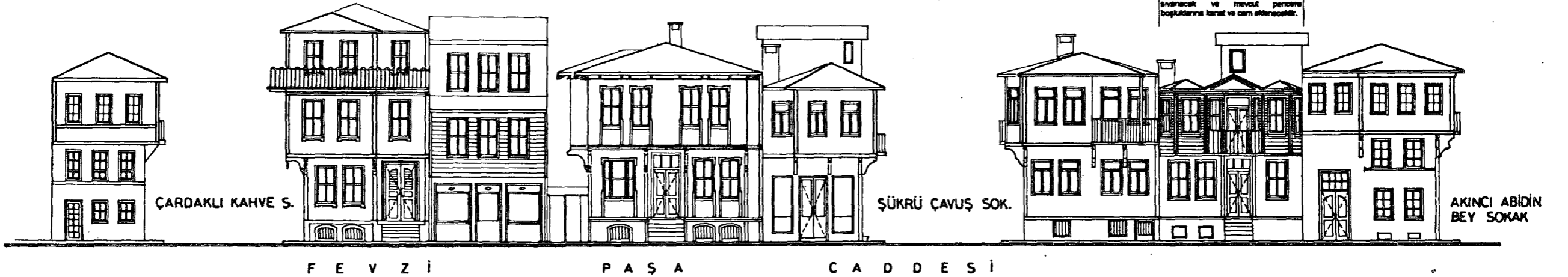
Bodrum kat pencerelerine ahşap kasa ve cam takılacaktır. Giriş kapısı ve tüm pencereleri, beşer ve altın şartlarına karşı korumak için renksiz kimyasal karışımlar sürülecektir. Kırık camlar yenilenecektir. Yapının dış avası çok miktarda detek olduğu için avası yeniye boyanacaktır. Çimento harçlı sıva kullanılacaktır. Yapının cephesi özgül rengine uygun olarak boyanacaktır.

Özgül durumunda bulunan olan koruma ve onarımların yapılması gerekmektedir. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır. Yeni yapı onarım çalışmaları yapılmıştır. Giriş kapısı ve tüm pencereler boya ile boyanacaktır.

Yapıya zaman içinde sık aralıklarla bakım yapılacaktır. Zemin kat avası, köpük bulunan bodrum kat pencerelerine ahşap doğrama ve cam takılacaktır. Cephesinde altın demir korkulukları paslarından arındırıp, renksiz anlaşıp ile boyanacaktır. Dış cephe boyaları ve ahşap kapılarının boyaları günümüzdeki renginin aynı olacak şekilde yenilenecektir.

Yapının bodrum kat avası yenilenecektir. Köpük bulunan bodrum kat pencerelerine ahşap doğrama ve cam takılacaktır. Cephesinde altın demir korkulukları paslarından arındırıp, renksiz anlaşıp ile boyanacaktır. Dış cephe boyaları ve ahşap kapılarının boyaları günümüzdeki renginin aynı olacak şekilde yenilenecektir.

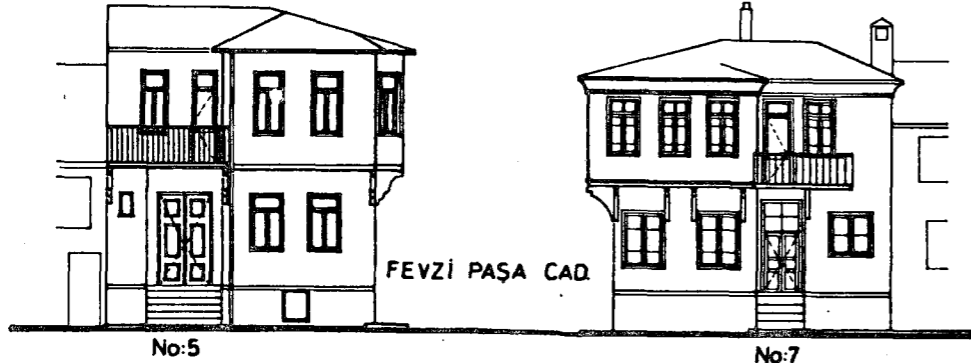
Bodrum kat pencereleri yenilenecektir. Dış cephe, özgül sayısına uygun olarak yeniden boyanacaktır. Kat ve höyük pervazları eklenmektedir. Eski fotoğraflardan örnek alınarak cepheye höyük pervazları eklenmektedir. Dış cephe avasında deteklenen yerler uygun sıva karışımları ile takviye edilecektir. Cephe yeniden boyanacaktır.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 m.

Soba borusu delikleri kapalı olarak yapıya baci atılacaktır. Zemin katta w'de görülen rutubet tahribat ortadan kaldırılabilecektir. Genelde iyi durumda bulunan yapıya başka bir müdahaleye gerek yoktur.

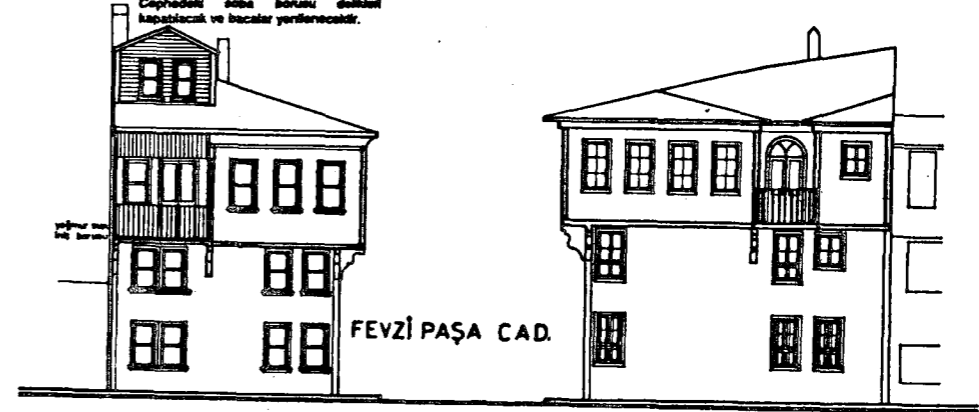
Giriş kapısı ahşap olarak yeniden yapılacaktır. Mutfak-penceresi ile balkonun bakan pencereler boyut ve açılım sistemleri ile yenilenecektir. Pencere stralına pervaz koyulacaktır.

No:5 ŞÜKRÜ ÇAVUŞ SOKAK CEPHESİ

Diğ cephe avansı iyi durumda olduğundan korunacaktır. Eski kat pencereleri diğer emeklerine uygun seçilmesi bakımından yenilenecektir. Alt kat pencere boyutları aynı kullandıkça cepheye 3 adet pencere koyulmuştur. Cephedeki soba borusu delikleri kapatılacak ve bacalar yenilenecektir.

Bölgedeki diğer binalarla uyumlu görünümde kat ve köşe pervazları atılacaktır. Cepheye yeni açılacak pencerelerde em kat için uygun boyutları emek olacaktır. Diğ cephe avansı, uygun avni katmanına uygun olarak yenilenecektir.

AKINCI ABİDİN BEY SOKAK CEPHESİ

Yapı sacak altı festeru gibi fazlasından ayrılmıştır. Pencere altı paravanları eski durumundaki gibi uygulanacaktır. Genelde iyi durumda olduğunda başka bir müdahaleye gerek yoktur.

Arkasındaki bina ile daha önce kat yapı olduğu düşünüldüğüne yapının cephesi, No: 7'den emek alınarak yapılacaktır. Yapıya ara kat atılacaktır. Sokaktan ikinci bir giriş açılmayacaktır.

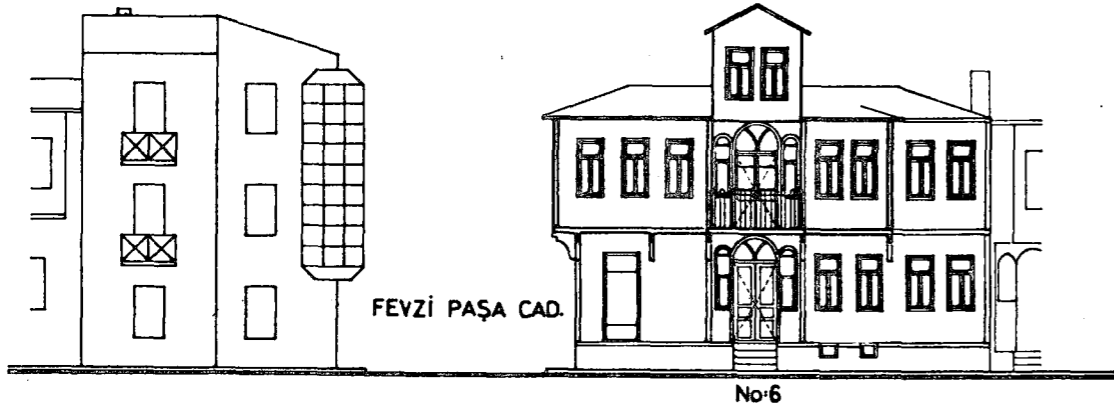
Özgün avni bölgenin ölçülerini malzeme ve oranları tespit edilip, yenilenecek diğ avnide bu bölgenin boyutları alınacaktır. Çerçeve avni kullandıkça olacaktır. Demir parmaklıklar pedantiden ayrılarak, renkliz anilipis ile boyanacaktır. Pencerelere cam takılacaktır. Ahşap doğramalar ve kapı marar, bacak ve kurt gibi zararlılara karşı kimyasal renkliz boye ile boyanacaktır. Kartuş profiller tamamlanacaktır.

No:9 ÇARDAKLI KAHVE SOKAK CEPHESİ

Günlük yaşamı anlayışında farklılık yapılı, taban alanlarının çok küçük olması nedeniyle koruyucu yapı ile ortak kullanılacaktır.

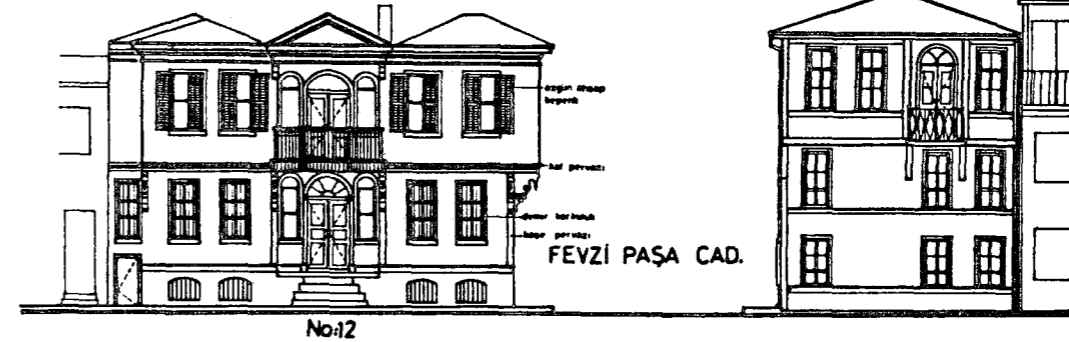
Bölgede birçok yapıda görülen kat ve köşe pervazları bu yapı cephesinde de aynı haliyle tekrarlanacaktır. Mutfaktan sokağa çıkan kapı kapatılarak buraya pencere açılacaktır. Bodrum kat penceresine kanat ve cam takılacaktır.

No:4 ŞÜKRÜ ÇAVUŞ SOKAK CEPHESİ

Bodrum kat avansı, uygun katman malzeme ve oranları emek alınarak, yenilenecektir. Pencerelere kanat ve cam takılacaktır. Demir parmaklıklar pedantiden ayrılarak renkliz anilipis ile boyanacaktır. Diğ cephe boyutları ve ahşap kapılar, günümüzdeki rengi aynı olacak şekilde yenilenecektir.

Pencereler özgün emeklerine benzer boyut ve açılım sistemleri ile yenilenecektir. Eski fotoğraflarda görüldüğü üzere kat pervazı, pencere altı pervazları ve köşe pervazları atılacaktır. Diğ cephe avnide ölçülen yerler uygun avni ile katmanına ve tahyile edilecektir. Balkon karkaslarının boyası yenilenecektir.

No:10 ÇARDAKLI KAHVE SOKAK CEPHESİ 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Özgeçmiş

Doğum Tarihi: 20.10.1969

Doğum Yeri: İstanbul

İlköğrenim: Ataköse Oğlu İlkokulu

Ortaöğrenim: Özel Darüşşafaka Lisesi

Üniversite: Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü

Öğrenim Sonrası: ERA Ltd. Şirketi

